



**KRSKO** - Danes popoldne bo tu razgovor o osnutku statuta in drugih dokumentih novomeške skupnosti zdravstvenega varovanja delavcev in kmetov. Sklicujeta ga sindikat in občinska konferenca SZDL!

**KOČEVJE** - Danes popoldne se bo kočevska mladina na posebni problemski konferenci pogovorila o položaju v telesni kulturi in ustanavljanju telesno-kulturne skupnosti v občini.

**SEVNICA** - Danes se bodo sestali odborniki sevnške občinske skupščine. Med drugim bodo sprejemali tudi odlok o razpisu referenduma za šolstvo in otroško varstvo. Zbor delovnih skupnosti pa bo na ločeni seji obravnaval poslovanje delovnih organizacij v prvem polletju.

**TREBNJE** - Odborniki obeh zborov občinske skupščine bodo danes med 10. točkami dnevnega reda obravnavali tudi poročilo o delu in težavah veterinarske postaje, ocenili bodo položaj obrti, sprejemali pa bodo tudi odlok o ustanovitvi sklada za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu.

**NOVO MESTO** - Ivica Percl, znani zagrebški šansonjer, bo jutri ob 20. uri nastopil v Domu JLA.

**METLIKA** - Jutri bo zasedala občinska skupščina, ki bo razpravljala o gospodarskih uspehih in o proračunu v prvem polletju, kakor tudi o uvedbi postopka za odpoklic poslanca gospodarskega zbora SRS Petra Vujičiča.

**SODRAŽICA** - Jutri ob 10. uri bo za učence osnovnih šol Sodražica in Loški potok predstava Mestnega gledališča iz Ljubljane „Indijanci v mali vasi“. To bo zadnja letošnja prireditev v okviru Ribniškega festivala, na ta dan pa so jo organizirali v počastitev dneva pionirjev.

**KRSKO** - Predsednik sveta posavskih občin Jože Radej je večeraj sklical razgovor novinarjev z delegacijo posavskih občin, ki je ta mesec obiskala jedrske elektrarne v Zahodni Nemčiji.

**TREBNJE** - Jutri se bo sestalo predsedstvo občinske konference ZMS v razširjeni sestavi s predsedniki aktivov in udeleženci poletne mladinske šole. Odločili bodo o programu jesenske mladinske politične šole in pripravili na 3. konferenco ZKJ, ki bo govorila o mladini.

**CRNOMELJ** - Danes bodo ob obisku Bele krajine prišle v Crnomelj ženske iz nemške pokrajine Franken, ki se mudijo na Dolenjskem kot delegacija socialnodemokratske partije žena iz ZRN.

**KOČEVJE** - O asfaltiranju cest skozi naselja so občinski odborniki odločili na torkovi seji.

**KOČEVJE** - V odbor upraviteljev podružnice Ljubljanske banke je občinska skupščina na torkovi seji imenovala inž. Sava Vorka.



Novi otvoritvi polnilnice brezalkoholnih pijač „Excorado“ v Brezicah je prisostvoval tudi predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Leopold Krese. Novi obrat je začel obratovati v sklopu uspešnega sodelovanja brežiške Agrarie z Agrario v Kopru. Zmogljivost polnilnice je 9.000 steklenic na uro. Na sliki: direktorja koprške in brežiške Agrarie inž. Ivo Jelačin in Stanko Vorka. (Foto: M. Vesel)



Več tisoč ljudi je bilo v soboto, 23. septembra, zbranih v Črnomlju, ko je Cankarjeva brigada slavila 30-letnico. Borcem, številnim domačinom in mladini je govoril narodni heroj, generalmajor Andrej Cetinski-Lev (prvi z leve). Vidimo ga v pomenku z Jožetom Vajsom, sekretarjem komiteja, in inž. Martinom Janžekovičem, predsednikom občinske skupščine Črnomelj. (Foto: R. Bačar)

## 30 LET GORJANSKEGA BATALJONA:

### Zbor v Šentjerneju

Praznik znane partizanske enote bodo slavile številne vasi pod Gorjanci - Novi vodovodi

Ob trideseti obletnici ustanovitve Gorjanskega bataljona je odbor za proslavo pripravil pester spored. 30. septembra bodo izročili namenu ob 16. uri vodovod za šestnajst vasi in zaselkov gorjanskega podgorja. Glavna proslava, srečanje borcev, aktivistov ter mladine bo v nedeljo, 1. oktobra, na hipodromu v Šentjerneju. V osrednjo proslavo sodi pohod treh čet, sestavljenih iz mladine kostanjeviškega, šentjernejskega in gabskega predela, iz krajev, od koder so partizanske enote, ki so od maja 1942 do konca septembra 1943 sestavljale Gorjanski bataljon.

Proslava v Šentjerneju se bo začela ob 10.30 z otvoritvenim govorom, ki ga bo imel Jože Penca-Dečko, nato pa bodo zapeli partizanske pesmi pevski zbori iz osnovnih šol Milka Šobar-Nataša, Katja Rupena in Grm, moški pevski zbor Dušan Jereb in Šentjernejski oktet. Sodelovala bo tudi sindikalna godba na pihala Celuloze iz Krškega.

Ob koncu proslave bo šentjernejski konjeniški klub pripravil dirke konj iz Šentjerneja in okolice, po

proslavi pa bo partizansko srečanje. Za vse tiste, ki nimajo lastnega prevoza in bi se proslave radi udeležili, bo ob 9. uri z novomeške avtobusne postaje na srečanje odpeljal avtobus. J. PEZELJ

## NOVOMEŠKA TRAGEDIJA

### Otrok ustrelil mater

Zakaj je imel lovec Janez Goršin nabito puško?

Lovec Janez Goršin z Velike Cikave se je 23. septembra okrog 18. ure vrnil z lova in pustil nabito puško kalibra 16 pred vrati sosedove hiše, kamor je prišla na obisk 31-letna Alojzija Lipar. Njen 10-letni sin Emil je dobil puško v roke in preden je to kdo opazil, se je puška sprožila. Šibre so iz neposredne bližine zadele mater v levi bok. Čeprav so jo takoj odpeljali v novomeško bolnišnico, je poškodban podlegla.

## Šeškova nagrada: RUDNIKU in TEKSTILANI

Ob letošnjem občinskem prazniku v Kočevju jo bodo podelili tema dvema kolektivoma, ki sta še posebno zaslužna za razvoj mesta, za gospodarski napredek občine in za tovariške odnose med ljudmi

Letošnjo Šeškovo nagrado in plaketo bosta dobila delovna kolektiva RUDNIKA in TEKSTILANE, to je bilo sklenjeno na petkovi seji upravnega odbora sklada Jožeta Šeška.

To nagrado podeljujejo vsako leto za občinski praznik zaslužnim posameznikom ali delovnim in drugim organizacijam. Na seji so razpravljali tudi o

predlogih, da bi nagrado podelili nekaterim posameznikom, vendar je prevladalo mnenje, naj jo dobita ta dva kolektiva, ki sta posebno zaslužna za razvoj mesta, Kočevske, delavskega gibanja, kulturni in gospo-

darski napredek občine, ter za zasluge za tovariške in človeške odnose med ljudmi.

Nagrada in plaketa bosta podeljeni na svečani seji občinske skupščine v počastitev občinskega praznika, ki bo 3. ok-

tobra dopoldne v zgodovinskem Šeškovem domu, kjer je pred 29 leti zasedal Zbor odposlanec slovenskega naroda. J. PRIMC

## JAVNA TRIBUNA V KRŠKI CELULOZI

### Beseda papirničarjev

Za vsako odločitvijo trden zid samoupravljalcev

V sredo, 4. oktobra, bo ljubljanska televizija prenašala javno tribuno „Ljudje med seboj“, ki sta jo za kolektiv Celuloze v Krškem organizirala uredništvo slovenske izdaje Komunistične in RTV Ljubljana. Razgovor z delavci je vodil Franc Šetinc, prisostvovali pa so mu družbeno-politični delavci Posavja in sekretar sekretariata CK ZKS inž. Andrej Marinc.

O tem, kako samoupravljajo, so delavci odgovarjali sproščeno in odkrito. Spregovorili so o svojih težavah in načrtih, o naporih kolekti-

va za rekonstrukcijo tovarne, o možnostih za integracijo s Papirkonfekcijo, o tem, da so prisiljeni podražiti papir, saj niti oni niti časopisne hiše ne morejo prevzeti nase velikega bremena za izhajanje politično-informativnega tiska. Podrobno so obrazložili, kako je pri njih samoupravljanje na široko razvejeno, zato ne poznajo formalnih odločitev. J. T.

## TABORNIKI GORJANSKEMU BATALJONU

Slavno obletnico Gorjanskega bataljona bodo počastili tudi člani novomeškega odreda gorjanskih tabornikov, ki tudi sicer sodelujejo z odborom tega domačega partizanskega odreda. V petek opoldne se bo kakih 20 članov odreda udeležilo pohoda, ki se bo začel na Uršnih selih. Od tam bodo odšli na partizanski pohod. Prvič bodo prenočevali na Radohi, v soboto pa bodo premerili pot do koč pri Gospodičini. Tu bodo drugič prenočevali, zgodaj zjutraj v nedeljo pa jih bo pot, izpolnjena z uredničevanjem taborniških in vojaških terenskih iger in nalog, popeljala do Miklavža in od tam v dolino. V Šentjerneji kanijo prispeti med proslavo Gorjanskega bataljona, ki ga bodo pozdravili z raportom o prehojeni poti.

Mladi taborniki tako nadaljujejo tradicije slavne partizanske enote, katerih člani in njihova junaštva so jim svetel zgled. Tg.



Na fotografiji: tretja figuralna bronasta situla iz Novega mesta. Na njej je upodobljen prizor stopajočih gazel. Višina situle 25 cm

Pod pokroviteljstvom predsednika občinske skupščine Novo mesto Avgusta Avbarja se danes ob 9. uri začne v Dolenjski galeriji v Novem mestu tridnevno zborovanje arheologov na temo „HALŠTATSKO OBDOBJE V SLOVENIJI“. Tega, za proučevanje najstarejše zgodovine Dolenjske sila pomembnega srečanja se udeležujejo prazgodovinarji iz Jugoslavije, Italije, Avstrije, Nemčije in Madžarske. Z besedo in sliko bodo predavatelji predstavili najbogatejšo dediščino naše prazgodovine na pragu zgodovinskih dob. Prvo mednarodno srečanje znanstvenikov v Novem mestu je priznanje dolenjski metropoli ter njenim kulturnim in znanstvenim delavcem za opravljeno delo na arheološkem polju. Novo mesto bo tri dni gostitelj raziskovalcev naše prazgodovine, zato velja vsem udeležencem kolokvija naša iskrena dobrodošlica z željo, da bi bilo njihovo delo čimbolj plodno in ustvarjalno. Želimo, da bi se med nami prijetno počutili, po stari ilirski segi pa jim - dragim gostom - ponudimo opojnega vina iz bronastih situl!

## VREME

V sredini tedna bodo naši kraji pod vplivom vlažnih jugozahodnih vetrov, zato so možne manjše krajevne padavine. Ponoči bo topleje. Koncem tedna se bo vreme ponovno izboljšalo. Znatnejših otoplitev ne bo.



## tedenski mozaik

General Idi Amin, šef Ugande, ki se je zaklel, da bo svojo državo „očistil“ prebivalcev, ki ne veljajo za Ugandce, je dan za dnevno tarčo zahodnega tiska, ki mu očita, da posnema zloglasne Hitlerjeve metode. Zlasti hudi so nanj britanski časopisi, ki mu očitajo, da ravna nehumano in skrajno divjaško s tistimi Britanci, ki jih je izgnal iz dežele... o Azijcih, ki morajo prav tako iz Ugande, pa je takih zgodbic bistveno manj...

Medtem pa je na znanem arlingtonskem pokopališču v Washingtonu neki 23-letni mladenc naređil samomor na grobu nekdanjega ameriškega predsednika Johna F. Kennedyja. Zabodel se je z dolgim kuhinjskim nožem in umrl predno so ga lahko odpeljali v bolnišnico. Policija še vedno ne ve za vzrok samomora... žalosten dogodek na žalostnem kraju...

Toda iranski šah, sarmantni Reza Pahlavi, ni bil kdove kaj žalosten, ko mu v Švici niso dovolili postaviti razkošne vile ob Ženevskem jezeru. Razlog: švicarska vlada je sprejela zakon, po katerem ni dovoljeno prodajati tujcem zemlje. 52-letni iranski vladar se je odločil, da bo gradil na francoski strani jezera, kjer je lahko kupil zemljo brez težav. Zgradili mu bodo razkošen dvorec približno 1200 metrov nad jezerom, ob dvorecu pa še privatno letališče za manjša športna letala.

„Ta je gotovo sumljiv, pojediva ga vprašati zakaj naju ni prehitel,“ je rekel policaj v Veliki Britaniji svojemu kolegu, s katerim sta se vozila v patrolnem avtomobilu po avto cesti, ko ju neki neznan moški v mercedesu ni hotel prehiteti, čeprav sta vozila komaj petdeset kilometrov na uro. Voznik mercedesa je raje zavil na stransko pot, kjer sta ga policaja, ki sta medtem obrnila svoj avto in se pogledala za njim dohitela. Ko sta mu dala pihati baloncek, je pozelenel. Kasneje so voznika obsodili na globo, policaj pa je dejal, da vselej za nalašč počasi vozi in potem ustavi tiste, ki si ga na avtocesti ne upajo prehiteti... zato raje vozite hitro, boste manj sumljivi in ne bo treba plačati globe...

## Nesoglasja med besedami in dejanji

**Tovariš Tito: »ZK naj zapustijo ljudje, ki jim je pošla revolucionarnost!«**

Za naše gospodarstvo bi lahko rekli, da ima Janusovo glavo. Ko nas pred kratkim tako kot vsak mesec statistiki seznanili s številkami o gospodarskih gibanjih, je bila ta domneva samo potrjena. Na eni strani dokaj zadovoljivi podatki o proizvodnji in zunanjetrgovinski menjavi, na drugi še vedno nekatera nerešena generalna vprašanja, predvsem inflacija cen in delovanje tržišča ter nelikvidnost. Razumljivo je, da v nedogled tako ne bo šlo naprej in da moramo biti odločnejši pri uresničevanju zastavljenih družbeno-ekonomskih ciljev. Še pre pogosto pa se razprave v marsikaterem forumu končajo predvsem z ugotovitvami težav in z zahtevami po natančnih in kritičnih analizah. Te so potrebne in koristne, vendar je vse premalo odločnih konkretnih sklepov in dejanj glede nalog, njihovih nosilcev, rokov za uresničenje in konkretne odgovornosti.

Sami sebe slepimo, če ne priznamo, da nam je že deveti kongres ZKJ natančno nakazal glavne smernice na družbeno-ekonomskem področju, prva in druga konferenca ZKJ pa sta naloge samo še natančneje opredelili in zaostri odgovornost komunistov. Ti so na večini najodgovornejših mest, v gospodarstvu in negospodarstvu ter v politiki in vseh ravnih. Dobrega pol leta je minilo, odkar je 2. konferenca ZKJ sprejela akcijski program, ki je glede gospodarstva sila konkreten:

Ko govori o rešitvah v sistemu in politiki cen pravi, da morata temeljiti na merilih tržnega planskega gospodarstva, svetovnih cenah, razvojni poli-

tiki in strukturi razvitega gospodarstva.

Praksa je v letošnjem letu na tem področju pokazala dokajšnjo neurejenost. Zamrznjene cene niso uspeli obdržati, trgu ne pustimo do veljave in ob premočnih administrativnih posegih se ne more uveljaviti niti samoupravno sporazumevanje glede cen. Vprašamo se lahko, če bi bile letošnje podražitve sploh kaj višje, če tržnih zakonitosti ne bi tako zanesljivo diskvalificirali.

Zveza komunistov mora odločno nastopiti proti zadolževanju brez gospodarskih sankcij ter proti prenašanju odgovornosti na vso družbo, proti težnjam živeti na račun drugega, pravi akcijski program 2. konference.

Vendar medsebojne zadolžitve naraščajo iz meseca v mesec in z njimi izgube, ki so se v letošnjem prvem polletju povečale v Jugoslaviji za 70 % in v Sloveniji za 40 % v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta.

V akcijskem programu je naprej zapisano, da je potrebna odločna akcija komunistov v predstavniških politično izvršilnih organih in drugih družbenih institucijah, če hočemo zagotoviti delovanje enotnega jugoslovanskega tržišča v vseh njegovih elementih.

Praksa kaže, da se zdaj tu zdaj tam pojavljajo zaprta lokalna tržišča, neredko celo skromnih občinskih meja, redkeje glede blaga, pogosteje glede denarja in gospodarskih integracijskih procesov.

Razkorak med besedami in stvarnostjo na teh, po našem mnenju najbolj perečih točkah naše ekonomije, je velik in zato tudi uresničevanje delavskih



Na dnevni red letošnjega zasedanja Generalne skupščine so na predlog Jugoslavije uvrstili tudi glasovanje o sprejemu Bangladeša v Združene narode. Zanimivo je, da so za tak predlog glasovali drugi tudi Velika Britanija, Združene države Amerike in Sovjetska zveza (na sliki delegati omenjenih držav med glasovanjem), LR Kitajska pa je bila proti. Kot je znano, je LR Kitajska v Varnostnem svetu vložila veto zoper sprejem Bangladeša v Združene narode. (Telefoto: UPI).

## tedenski zunanjepolitični pregled

Sredi doslej še nikoli tako odločnih varnostnih ukrepov se je v palači ob Vzhodni reki v New Yorku začelo zasedanje Generalne skupščine Združenih narodov, na katerem sodeluje tudi jugoslovanska delegacija pod vodstvom našega državnega sekretarja za zunanje zadeve Mirka Tepavca. Zasedanje bo trajalo več tednov, na dnevnem redu pa je kar 92 točk, ki obsegajo večino najbolj žgočih vprašanj sodobnega časa — z izjemo vietnamske drame, ki „uradno“ sploh ni „prisotna“ v Združenih narodih. Ze ob glasovanju za dnevni red je prišlo do prvih prask, saj so se morali predstavniki držav članic izjasniti o predlogu generalnega sekretarja svetovne organizacije dr. Kurta Waldheima, naj bi namreč razpravljali tudi o terorizmu in boju zoper to zlo. Velika večina afriških in nekatere azijske države je glasovala proti, saj so menili, da bodo s tem prizadeta osvobodilna gibanja.

Jugoslavija je glasovala za predlog generalnega sekretarja, vendar s pripombo, da je treba ločiti terorizem in podtalno zločinsko dejavnost od upravičenega boja podjarmljenih narodov za svobodo. Ob tem je naš predstavnik v Združenih narodih Lazar Mojsov dejal, da bo treba jasno in odločno povedati kaj je terorizem, kaj pa upravičena borba narodov za svojo svobodo in neodvisnost. Opozoril je tudi na to, da terorizem ni samo podiranje bomb in ubijanje v posameznih atentatih, marveč ga predstavljajo tudi povračilne akcije na Bliznjem vzhodu in vojna v Vietnamu. Ko je generalna skupščina vendarle uvrstila razpravo o boju zoper terorizem na dnevni red zasedanja, je po našem prepričanju ravnala prav, toda s tem se je pot k odpravi tega zla komaj dobro začela. Treba je vedeti, da bodo nekatere nejasnosti (ob vsem drugem) vselej zavirale enotno akcijo zoper to nasilje. Predvsem je že (in bo tudi) posledaj veliko nesporazumov okoli definicije besede same. Kdo je terorist in kdo ne? Odgovori na to vprašanje so in bodo različni pač glede na to od kod bodo prihajali. Nedavna tragedija v Muenchnu je dober primer (čeprav ne edini) za to. Ko so v Libiji pokopali trupla komandosov, padlih na letališču blizu Muenchna, so množice Libijcev s spoštovanjem vzklakale njihova imena.

Za Libijo in še marsikoga drugega so bili komandoski nacionalni junaki — velika večina sveta pa je upravičeno obsodila njihovo ravnanje med muenchensko olimpijado. Kdo ima sedaj prav; so to teroristi ali kaj drugega? Taka vprašanja se porajajo sama po sebi in čeprav je v tem primeru odgovor za nas morebiti lahek, za marsikoga ne bo. Ali pa: kdo so člani tajne republikanske armade Irskem, ki dan za dnevno pokajo bombe v mestih in vaseh? Teroristi ali borci za svobodo irskega naroda? Kaj pa teroristi marosi Južne Amerike? Basidi v Španiji?

## Zasedanje generalne skupščine

V Madridu pa medtem vedno čaka na dokončno odločitev deveterica ustaških vojaščin, trije ugrabitelji češkega letala in šesterica obtožbennih zločincev, ki so jih v oblasti morale izpustiti. Groženj, da bodo sicer razpršeno letalo z devetdesetimi posadniki in potniki v španjski obliži, Po nekaterih obvestilih bi drida naj bi trojico ugrabiteljev zadržali in sodili v španjski stolnici, preostalo šesterico izpustili zaradi „pomaganja dokazov“. V trenutku ko smo poročamo iz Madrida še ni bila uradna novica o tem, če bo, bo to hud porog pred in prizadevanjem v skupnem boju narodov sveta zoper no zlo-terorizem.

Uganda je po vsej verjetnosti natančnejših poročil sicer že zatrla nemire in nered, medtem ko je skupina pristaev obsojnih predsednika dr. Miltona Oboteja skušala strmoglaviti zasedanja generalnega sekretarja Amina. Poročajo o nekaj mrtvih in ranjenih in predvidevamo lahko, da bo število ranjenih še večje ko bodo sile razpršile začele dokončno obratovati z uporniki in njihovimi vojnimi misljeniki. Prevoz tisocev vojakov, ki jih je vlada izgnala, ni ustavil kljub temu, da je general Idi Amin ponovil, da je morala med nedavnimi boji vplivati na časovno ustavitve letalskih prevoznih vozov v Veliko Britanijo, kar so prepeljali le nekaj deset vojakov v Uganda, vendar so se vojniki v Uganda, vendar so se danske oblasti ta letala zadržali na kartumskem letališču, kar Libijski šef Gadafi je namreč poslal pet letal z okroglo vojsko v Uganda, vendar so se dovojenje za prelet. Letala so se morala vrniti, vendar so se morala vrniti, vendar so se libijski piloti le navidez usmerili v domovino, potem pa v Italijo odleteli nazaj proti Uganda, kamor jih je poslal Gadafi, da bi se mu je očito priljubil s tem, ko je izgnal nekaj deset letalcev iz dežele.

## tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Tokrat na tem mestu začnimo naše vsakotedensko pisanje z enim o vprašanju, ki nedvomno najbolj zanima vse ljudi pri nas — z vprašanjem nadaljnega urejanja (če temu lahko tako rečemo) cen nasploh in pa CEN ZA TEMELJNA ŽIVILA, o čer ter se že lep čas krešjejo mnenja, pa pri tem slšimo pravzaprav z vsake strani dokaj prepričljive dokaze.

Ljudi kajpak zanima predvsem to, ali se bo spet kaj podražilo in za koliko. Menda je odveč ponavljati, da se že lep čas pojavljajo močni pritiski (in nekateri tudi povsem utemeljeni), da bi bilo treba v sedanjih okoliščinah naraščanja cen nujno tudi podražiti cene za kruh, olje in sladkor, da omenimo samo te od življenjsko najpomembnejših artiklov. Jugoslovanski SINDIKATI, ki so že doslej sproti opozarjali na to, da naš človek — posebno tisti z majhnimi dohodki — ne bo mogel več prenašati tolikšnega vrtenca cen, ki se nenehno dvigajo, pa so se sedaj odločno postavili na stališče, da teh NAJPOMEMBNEJSIH ŽIVIL nikakor ne bi smeli podražiti, temveč da bi morali še za naprej ohraniti ustrezen sistem KOMPENZACIJ, čeprav resda bolj premišljeno — tako pač, da te kompenzacije ne bi dajale vsem enako, temveč tistim, ki so na najslabšem, pač primerno več. V tem smislu je svet Zveze sindikatov Jugoslavije prejšnji teden (minulo sredo) ponovno izrazil odločno zahtevo, da nikakor ni sprejemljivo najprej „popraviti“ cene za nekatera temeljna živila, šele potem pa se pogovarjati o nadaljnji usodi sistema kompenzacij.

Tudi zvezni izvršni svet je sredi prejšnjega tedna, kot kaže, že določene prislunil tej zahtevi sindikatov. Minulo sredo je ZIS na svoji seji sprejel sklep, naj ustrežni upravni organi v zvezi takoj pripravijo PRIMERNE PREDLOGE, po katerih bi lahko izdelali ustrezne rešitve tega vprašanja v

okviru republik in pokrajin. Drži namreč, da je dokončna odločitev o tem, kako naj bo posledaj s kompenzacijami — denimo za MOKO — v rokah republik, pa bo slednjic od njih odvisna rešitev tega tolikanj „vročega“ vprašanja.

In če to vprašanje zaključimo: v zadnjih dneh so tudi že prišli na dan pripravljene predlogi, kako naj bi rešili vprašanje novih cen za kruh, olje in sladkor. Vse kaže, da se CENE KRUKA kljub vsem pritiskom vendarle ne bodo smele povečati, za kar naj bi

## Vprašanja se razpletajo

poskrbeli — s podaljšanjem ustreznih kompenzacij po republikah, medtem ko SLADKORJA in OLJA bržčas ne bo mogoče obdržati pri sedanjih cenah.

Tako naj bi (po predlogu, ki smo ga izvedeli ta ponedeljek) v prihodnje veljal kilogram sladkorja 3,83 din (sedaj stane povprečno 3,51 din), liter olja pa naj bi po novem stal 8,70 din, se pravi 0,84 din več kot sedaj. To pa so seveda samo predlogi za odobritev novih PROIZVODNIH CEN, kar je razumljivo, saj so se npr. zaradi višjih odkupnih cen sladkorne pese in sončnice tudi proizvodni stroški tod precej povisali. Vendar o tem — naj poudarimo — za sedaj še ni sklenjeno nič dokončnega (čeprav smo bili tudi v naših trgovinah že priče pravcatemu preplahu, ko so ljudje sproti pokupili ves sladkor in olje, kolikor ga je prišlo na prodajne police).

Ze prejšnji teden smo posvetili posebno pozornost besedam, ki jih je na proslavi v Cerknem povedal sekretar izvršnega biroja predsedstva ZKJ Stane Dolanc — tokrat pa, vsaj na kratko, omenimo tudi nekaj njegovih misli iz razgovora s političnim aktivom Splita in Dalmacije, razgovora, ki je bil v začetku minulega tedna. Ob tem je Stane Dolanc poudaril, da se letos ne bomo več lotevali kdo ve kako NOVIH VPRAŠANJ, temveč da bomo predvsem preverjali, kako smo letos IZPOLNJEVALI doslej sprejeta stališča in sklepe. To je tudi prav — saj nam samo besede brez dejanj zagotovo prav nič ne koristijo!

Stane Dolanc se je tokrat še enkrat dotaknil vprašanja neupravičenega BOGATENJA POSAMEZNIKOV v naši družbi, vprašanja, ki terja mnoge odgovore: na priložnost, zakaj ostreje ne ukrepamo proti takšnim pojavom, zakaj odločneje ne preprečujemo neupravičenega bogatenja in še in še. Stane Dolanc je tu ponovno poudaril, da bomo morali pri nas začeti dosledneje spoštovati ZAKONITOST, da so pravzaprav takšna in podobna vprašanja naslovljena na organe pregona in na sodišča (kajti le-ta naj ukrepajo proti tistim, ki kršijo oziroma izigravajo naše dokaj določne zakone).

Vsi skupaj pa se bomo morali predvsem zavzemati za nadaljnjo in ustrežnejšo ureditev raznih sistemskih vprašanj — denimo za sprejem takšnega novega DAVČNEGA SISTEMA, ki bo ustrezno in pravičneje kot doslej upošteval tudi naše družbene zahteve v odnosu na posameznike. Tu je pravzaprav edina rešitev, ki jo moramo iskati — nikakor pa ne smemo spreobračati stvari v ponovno uvajanje nekakšnih dohodkovnih uravnilovk, v iskanje posameznih grešnih kozlov ter v proklamiranje raznih načelnih stališč, ki pa jih potem posamezniki (tisti, ki to znajo in si upajo) tako spretno izigravajo!

TONE KRAŠOVEC





Trebanjskega srečanja pionirjev-dopisnikov iz vse Slovenije so se poleg znanih književnikov udeležili tudi priljubljeni otroški televizijski junaki. Na sliki: Potepuh-Dare Ulaga v nepotepuški nošnji podpisuje avtograme kar na strehi svojega avtomobila. (Foto: Železnik)



Take sode velikane je pred kratkim kupila Vinska klet v Metliki. Pripravljajo se na spravilo nove letine, trgategv zgodnjih sort grozdja pa se je že začela. Sode so naročili v Tacnu pri Ljubljani, vsak pa velja 20.000 dinarjev. (Foto: R. Bačer)



Delavci krške tovarne papirja so se v petek zbrali na javni tribuni „Ljudje med seboj“, ki sta jo za kolektiv organizirala uredništvo Komunistična in RTV Ljubljana. Razgovoru je prisostvoval tudi sekretar sekretariata CK ZKS Andrej Marinc. (Foto: J. Teppey)



V ponedeljek dopoldne je novomeško tekstilno tovarno Novoteks obiskala sedemčlanska delegacija žensk iz zahodnonemškega mesta Nuernberga, ki so kot članice SPD (Socialnodemokratske stranke Nemčije) na enotedenskem obisku na Dolenjskem. Na sliki: z obiska v Novoteksu. (Foto: S. D.)

## Poletje se je poslovilo — spor ostal

Vročina je popustila in z njo večje možnosti za okužbo mleka, toda srd rejcev krav, pa tudi drugih, je ostal. Izbruhnil bo, če prej ne, prihodnje poletje. Poplava besed je bila izrečena, veliko strani popisanih na račun ostrejših higienskih za-

kar za sto odstotkov. Samo v občini Trebnje so zaradi tega v avgustu odkupili 80.000 litrov mleka manj.

Na Dolenjskem vztrajajo pri ugotovitvi, da je sedanji sistem, ki odvzema premijo, namenjeno izboljšanju higienskih razmer pri pridobivanju mleka, krivičen do bolj zaostalih kmetijskih območij. Le-ta premije izgublja, hkrati pa jih prejema tisti bogatejši predeli in pridelovalci, ki že imajo boljše razmere, na primer hladno vodovodno vodo za hlajenje in podobno.

Zagovorniki ostrejših higienskih zahtev vztrajajo in po svoje utemeljujejo pravilnik o odkupnih cenah, ki je — to poudarjamo — tudi v primerjavi s predpisi v bolj razvitih deželah zelo strog. (V Švici je mogoče videti prav tako skromne zbiralnice, kot so pri nas tiste, ki jih naša inspekcija imenuje neustrezne).

Težko je reči, kako se bodo spori o mleku končali, gotovo pa je, da je prenegel prehod ob majhni donosnosti v kmetijstvu marsikateremu rejcu vzelo veselje, da bi se v večjem obsegu lotil rejce molznic in pridobivanja mleka. Škoda, mleko je lahko kmetiji najbolj stalen in zasneljiv vir dohodkov.

M. LEGAN

še vedno bomo upoštevali vse dogovore. Nič ne jemljemo, samo dodajamo! Promet je v Beli krajini slabo razvit in že zavira druge panoge. Ze drugo leto bomo modernizirali kamp v Vinici, Metliki in Podzemlju. Prenovili bomo hotel Lahinjo, v hotelu „Bela krajina“ bomo poskrbeli za več ležišč. Pričeli bomo proučevati Kolpo, da bi na najprimernejšem mestu ob reki zgradili večji turistični center.“



### Pomaga sebi, tovari in banki Varčevanje

Število delovnih organizacij, ki izplačujejo osebne dohodke na hranilne knjižice, se povečuje iz meseca v mesec. V zadnjem času se za to odločajo tudi v IMV. Najbrž to ni zadnja organizacija na Dolenjskem, ki bo uvedla sodobno izplačevanje mesečnih prejemkov.

Nakazila osebnih dohodkov na hranilne knjižice so delovne organizacije na območju Dolenjske banke in hranilnice uvedle lani. Letos ob koncu prvega polletja so pri tej banki ugotovili, da je nad 3000 zaposlenih, ki so jim dali ob koncu meseca v roke hranilne knjižice, prihranilo več kot 5 milijonov dinarjev.

Korist takega varčevanja je trojna: ima jo delavec, ki mu banka priznava 7,5 odstotne obresti, ima jo banka, ki tako lahko „vrti“ več denarja, ima pa jo tudi delovna organizacija, saj ji banka lahko odobri dopolnilni kredit.

O koristnosti varčevanja dandanes ni treba izgubljati časa in besed. Vsak, kdor se le malce razume na poslovanje, hitro doume, kaj pomeni hraniti denar. V času splošne neukinovitosti se tega še posebej zavemo; preneka delovna organizacija ne bi mogla izplačati osebnih dohodkov, ko bi v banki ne bilo denarja za „obračanje.“ J. Z.



Na kmetih: kam nas pelje pot?

### Malo izvoljenih

Veliko je poklicanih, a malo izvoljenih. Od približno 180.000 slovenskih kmečkih gospodarstev jih v srednjeročnem razvojnem načrtu Slovenije najde svoje mesto le 3500. Od tega naj bi jih po programu 1500 proučevali in specializirali v rejo krav molznic in pridobivanje mleka,

300 do 400 v pitanje govedi, 200 do 300 v zrejo pujskov, 800 do 1000 pa v pridelovanje vina in sadja.

Take so številčne napovedi, odvisne od mnogih dejavnikov in zato precej nezanesljive, vsekakor pa — skromne. Četudi odštejemo 54 odstotkov kmečkih gospodarstev, katerih lastniki so zaposleni še druge (mešane kmetije), ostane še vedno levi delež vseh gospodarstev zunaj naših razvojnih načrtov.

„Hodim po občinah in poslušam. Pripovedujejo, da bodo preusmerili 40 do 50 zasebnih kmetij, tistih največjih, najbolj stoječih. Ko pa jih vprašam, kaj nameravajo s tisoči drugih, ne vedo odgovora. Naj bodo druge prepričane propadanju, razkranjanju, ne da bi vedeli, kaj bo z njimi?“ je dejal Sergej Kraigher, predsednik skupščine SRS ob zadnjem obisku na Dolenjskem, v Trebnjem.

Res, nihče ne ve odgovora. V drugih odgovarjajo, da so gospodarske organizacije, ki morajo poslovati po enakih načelih kot druga podjetja. Niso socialna ustanova, zanje je zanimivo sodelovanje z večjimi tržnimi pridelovalci in rejci, z drugimi ne.

Tudi to je res, da ob takih priložnostih občutimo, kakšne posledice ima dejstvo, da je naše združništvo izgubilo nekdanji privilegirani položaj glede družbenih dajatev in ugodnosti.

M. L.



Ivan Oštr

### Konkretno

Pri občinskem komiteju ZK v Črnomlju deluje skupina, ki analizira uresničevanje ustavnih dopolnil v združenem delu in jo vodi Ivan Oštr, sicer sekretar v Rudniku Kanizarica. Sredi septembra je ta skupina sklicala posvet s predsedniki delavskih svetov, predsedniki sindikalnih podružnic in partijskih sekretarjev iz delovnih organizacij. Tako so začeli s konkretnim delom. O tem je povedal tovariš Oštr:

„Imamo akcijski program, ki političnim organizacijam v delovnih kolektivih nalaga dolžnost proučiti in obvestiti delavce, kakšne so njihove ustavne pravice, obenem pa morajo pripraviti gospodarsko analizo podjetja in analizo o samoupravnih odnosih. Vsaka delovna organizacija bo imela lastno 3 do 5-člansko skupino, ki bo v pisni obliki pripravila konkreten predlog za novo organizacijsko shemo. Ta bo osnova za širše razprave v kolektivu, kjer bodo tudi obravnavali predloge za sestavo samoupravnih organov v obliki TOZD.“

Takle akcijski program so na posvetu predložili udeležencem in se dogovorili za konkretno izpeljavo nalog v vsakem podjetju ali zavodu posebej. Obenem so seznanili odgovornejše iz kolektivov z različnimi oblikami temeljnih organizacij združenega dela in z metodo dela pri ustanavljanju TOZD.

R. B.

## »vredno je zapisati...«

Spremeniti resda ne moremo več ničesar, negodujemo pa lahko. Z osmim septembrom je začel veljati zvezni odlok o višjih stopnjah prometnega davka pri prodaji gradbenega materiala. Ta odločitev bo prizadela zasebne graditelje, ki na drobno kupujejo ta material.

Kot rečeno: negodujemo lahko. Vendar ne toliko zaradi podražitev, teh smo Jugoslovani že tako vajeni, da nas nobena stvar več ne gane, marveč zaradi načina, kako je ta ukrep obrazložen

## »Čistega vina«

in utemeljen. Če že mora državljan plačevati dražje in si še več odtrgati od ust za lastno stanovanje, ki menda ni luksuz, ima vendarle pravico, da je kolikor mogoče objektivno obveščen, zakaj je bila podražitev potrebna.

V „Dokumentaciji“, ki jo izdaja zvezni sekretariat za informacije in kjer obvešča javnost o delu zveznih upravnih organov, je navreč kot razlog za podražitev na prvem mestu navedeno, da je bil pritisk kupcev (in z njim povezani negativni pojavi) na trgu gradbenega materiala tisti, ki je terjal povečanje prometnega davka.

V taki utemeljitvi ni ravno dosti gospodarske logike. Povečati prometni davek zato, ker je na trgu veliko vpraševanje!? To je izrazita restrikcija (omejitvena) gospodarska politika, ki razvoj zavira, ne pa spodbuja. To vemo. Koristneje bi bilo povečati proizvodnjo gradbenega materiala, in če ne gre drugače, z večjimi proizvodnimi cenami teh izdelkov omogočiti industriji gradbenega materiala, da bo več investirala v povečanje svojih proizvodnih zmogljivosti.

Sicer pa nas taka utemeljitev tako in tako ne prepriča. Verjetnejša bo tista, ki se nekam sramežljivo skriva na zadnjem mestu: s povečanim prometnim davkom bo zbran dodatni denar za kompenzacije (nadomestila) proizvajalcem moke in izdelkov iz moke. Tu najbrž „tiči zajec“. Zakaj nas ne bi obvestili tako, kot najbrž je?

M. L.

### Varljiva statistika

„Papirničarji iz krške Celuloze, ti pa zaslužijo!“ To mnogokrat slišimo doma ali pa pri sozvedih, ko primerjamo poprečne zasluzke. Resda imajo visoko poprečje — 2000 din, toda ta številka je kaj varljiva. Papirničarji skorajda ne poznajo prostih nedelj, saj morajo delati štiri nedelje zapored, da so eno prosti, proizvodnja pa se ne ustavi niti za prvi maj niti za novo leto. Poprečje vsebuje tudi mnoge nadure, pridni pa so povrh še prizadeži: v pokojninsko osnovo se jim visoko poprečje ne šteje, prav tako ne v nadomestilo za čas bolezni, prispevka pa je treba obračunati od vsega.

### Sejmišča

NOVO MESTO: na ponedeljkov sem so prišli kupci predvsem iz sosednjih občin. Naprodaj je bilo 609 prašičev, starih do 12 tednov, in 73 starejših. Skupno so jih potreba odšteli od 170 do 240 dinarjev, za starejše pa so rejci dobili od 250 do 448 dinarjev.

BREŽICE: na sobotnem sejmu je bilo naprodaj 823 prašičkov, starih do tri mesece, in 31 starejših. Kupčija je bila zelo dobra, saj so prodali 717 mlajših prašičkov po ceni od 13,50 do 14,00 din za kilogram žive teže. Za starejše pa so prejeli do 10 dinarjev za kilogram žive teže.

## Kmetijski nasveti

### Cviček, črnina, bizeljčan

Da preveč vinskih sort, preveč širok sortni izbor zmanjšuje konkurenčno sposobnost vinogradništva, tega so se v razvitih vinogradniških deželah že jasno zavedeli. Sprejeli so nalogo: cene, te pa skrbno gojiti in predelovati v vino ter pri tem varovati kakovost, ki edina lahko pomaga v hudi tekmi na vinskem trgu.

Tako so v Franciji, ki je z 1,3 milijona hektarov vinogradov prva vinogradniška dežela na svetu, v slabih dveh letih zmanjšali sortni izbor od 750 na 183 sort, v Zahodni Nemčiji, ki ima čez 80.000 ha vinogradov, pa le na 26 sort, od česar zavzemata poglavitni dve sorti (silvanec in rizling) polovico vseh vinogradov.

Ena od najvažnejših pospeševalnih nalog pri obnovi našega vinogradništva je zmanjšati število sort. Na 19.000 ha, kolikor jih ima Slovenija, je v sortnem izboru nič manj kot 34 dovoljenih sort, to pa je gotovo pretirano število.

Poglejmo, kaj pravi o sortnem izboru v posavskem vinogradniškem rajonu, kamor spadajo Dolenjska, Bela krajina in Spodnje Posavje, prof. Miran Veselič, naš najbolj znani vinarški strokovnjak.

„Število dovoljenih sort, devet po številu, bi bilo treba tudi na območju posavskega vinogradniškega rajona, ki obsega 7.000 hektarov vinogradov, nekoliko zmanjšati. S sortnim izborom naj bi določili vinske sorte za proizvodnjo cvička, bizeljčana in mešane črmine. Ker so ta vina na našem trgu zelo iskana in cenjena, njihova proizvodnja pa povsem nezadostna, ni prav nobene potrebe, da bi na tem območju v prihodnje dovoljevali dodatno z drugimi sortami.“ (Sodobno kmetijstvo).

Takšno je torej strokovno priporočilo. Ob obnovi sadimo sorte, ki dajejo naštetih tri vrste vina. Vinogradniki že vedo, katere so to.

Inž. M. L.







# Odgovor na pismo »Na Mestnih njivah sprašujejo: kdaj?«

V zvezi s pismom prebivalcev Mestnih njiv pojasnjemo naslednje:

Natočnik del komunalne ureditve in asfaltiranja pri blokih 9, 10, 11 in 12 na Mestnih njivah je komunalni sklad občine, izvajalec del pa Cestno podjetje Novo mesto.

Takoj ob pričetku del, to je spomladi letos, je bilo pri odkritju zgornje plasti nasutega platoja med bloki ugotovljeno, da je utrjena plast debela približno samo 15 cm, takoj pod njo pa se nahaja nenosilna podlaga, ki je sestavljena iz humusa, gnilega lesa in drugih gradbenih odpadkov. Ta spodnja plast je nastala tako, da je SGP Pionir kot izvajalec gradbenih in komunalnih del ob priključitvi gradnje blokov pustilo navedeni odpadni material ter ga prekrilo z gramozom. Ker zahteva asfaltiranje predhodno močnejšo utrditev, je bilo potrebno spomladi letos najprej odstraniti nenosilno spodnjo plast ter jo zamenjati z gramozom, in to ponekod do debeline preko 1 m. Ta dela v predračunu in pogodbi niso bila predvidena in so že zavlekla rok.

Istovrstno je bilo pri odstranitvi zgornje plasti platoja ugotovljeno, da so počene krovne plošče nad kinetami centralne kurjave, in to za-

radi nekalitetno izvedenih del. Na teh mestih je prihajalo do zamakanja toplotvodnih cevi in izolacije. Ker so bile te gradbene napake prej zakrite, jih tudi komisija za tehnični prevzem ni mogla odkriti ob priliki prevzema blokov in zunanje ureditve pred šestimi leti.

Takoj ko so strokovne službe komunalnega sklada in našega podjetja ugotovile skrivne napake, so to sporočile oddelku za medobčinske inšpekcijske službe pri Obs, ki je v takšnih primerih pristojen upravni organ, ter predstavnikom upravnega odbora komunalnega sklada občine. Dela smo morali ustaviti. Zaposlili smo tudi pristojni upravni organ občine, naj imenuje komisijo, ki naj bi pregledala dejansko stanje ter ugotovila krivca in s tem tudi plačnika za sanacijska dela.

Kljub večkratnim urgencam našega podjetja in predstavnikov komunalnega sklada pa pristojni upravni organ ni imenoval zaprosene komisije, temveč smo šele po štirih mesecih dobili odgovor, da ta zadeva ne spada v pristojnost inšpekcijskih služb.

Naše podjetje po takšnem odgovoru upravnega organa občine ni videlo drugega izhoda, kot da se je obrnilo na Gradbeni center Slove-

nije in zaprosilo za terenski ogled in strokovno mnenje. Strokovnjaki Gradbenega centra Slovenije so takoj izvedli terenski ogled in v zvezi s tem sestavili poročilo, iz katerega je razvidno, da so ugotovili 16 (šestnajst!) nepravilnosti oziroma pomanjkljivosti izvedbe del. Med ugotovljenimi napakami so naslednje:

- Prekrovne betonske plošče nad kinetami centralne kurjave so počene in polomljene ter nezadostno in nepravilno armirane.
- Betonske plošče so izdelane iz betona neprimerne kvalitete.
- Na prekrvnih ploščah ni zadostne hidroizolacije.
- Kineti nimajo odтока v kanalizacijo za odvajanje vode in je tako voda vdrala v kotlovnico.
- Izolacija cevi je pomanjkljiva, itd.

Strokovna komisija Gradbenega centra Slovenije je 15. septembra letos dostavila tudi predlog, kako naj

se ugotovljene pomanjkljivosti odpravijo in obstoječe stanje sanira. Zaključek njihovega strokovnega mnenja se glasi:

„Smatra se, da sta podjetji KLIMA in PIONIR (kot takratna izvajalca!) skupno in enako kriva vsak za svoje delo, ki je bilo izvedeno napakačno, nekalitetno. Popravilo je potrebno izvesti takoj, sicer se bo naredila še večja škoda.“

Naše podjetje je takoj po dobljenem navedenem strokovnem mnenju ukrepalo. Pri tem je imelo poseben problem, kje najti primerne izvajalce za sanacijska dela pred zaključkom gradbene sezone in zaradi še vedno prešibkih kapacitet za gradbena, obrtniška in komunalna dela v Novem mestu glede na potrebe. Poleg tega dejansko skozi vse leto deževno vreme ovira zunanja gradbena dela.

Zakaj je naše podjetje sploh potrebovalo komisije? Zato, ker če strokovnega mnenja ne bi imelo, ne bi moglo stroškov za odpravo odkritih napak izterjati od prvotnih izvajalcev. Naše podjetje kot soinvestitor dokončne zunanje ureditve in asfaltiranja med bloki mora svoj delež plačati samo iz stanarin. Ker pa so sredstva stanarin skromna, mora podjetje z njimi preudarno gospodariti in zato ni imelo nobenega opravičila ali razloga, da bi plačevalo še napake, ki so jih drugi storili in zakrili. Seveda pa smo to plačali s časom. Toda kako naj bi storili drugače?



Na nogometnem stadionu v Brežicah so v nedeljo, 24. septembra, prikazale svoje znanje in sposobnosti gasilske pionirske desetine iz vse občine. Med mlajšimi pionirji do 10. leta starosti so zasedli 1. mesto mladi gasilci iz Obrežja, druga je bila desetina Brežice-okolica, tretja desetina iz Kapel. Med starejšimi pionirji so zasedle prva tri mesta desetine iz Krške vasi, Obrežja in Mosteca. (Foto: M. Jaranović)

## Kot brezplačni cirkus

V sredo, 13. septembra, smo Vinčani začudeno pogledovali na parkirni prostor, kjer je stal avtomobil fiat 1300 s številko LJ 242-16. Iz njega se je na ves glas slišala glasba iz radia. Mislili smo, da je v vas prišel kak cirkus in vabi na prireditev, kajti vrata avtomobila so bila odprta. To se je dogajalo med 11. in 12. uro, v delovnem času, tako da so vsi ugli-

proti bifeju. Med tem je še nekajkrat močno zahupalo. Motor je cvilil kot gasilska sirena, gume so cvilile, nato je avto odpeljal. Nismo si za dolgo oddahnili, kajti vrnil se je in muzical skoraj do 13. ure. Šele potem je odbrzel proti Crnomlju, kjer je baje tudi doma.

Če bi take ljudi spravili pred sodnika za prekrške zaradi motenja miru, najbrž ne bi bilo treba poslušati nezahelene godbe.

FRANC PAVLAKOVIČ

## Vse za turizem!

Nedelja, 10. septembra, ob 13.35 pred „Ribjo restavracijo“ hotela Otočec v Novem mestu: iz lokala se hrupno privlačijo na cesto trije mlajši in en starejši možakar. Zavijejo proti malemu parkirnemu prostoru pred gostilno Trdinov hram; eden izmed mladih teče naprej in skoči v temno zelenega fička NM 52-17, ostali trije pa se na vogalu Standardovih skladišč ustavijo in moško zalijejo steno. Močijo, kot da bi bili kje na gmajni ali za domačim hlevom. Odtakanje moške vode jim je v zabavo; vmes zbijajo šale, nato pa se preselijo v fička, v katerem jih čaka četrti.

Pet metrov od njihove scaline so sobe hotela Otočec, ki so bile zadnje tedne polne tujcev. Na oknih, so — ali pa tudi niso, ne vem — obrazi, ki se začudeno odvrnejo od takele „dolenjske reklame“ za turizem. Opoldne, sredi mesta! Objestnost in še kaj, tudi grda neslanost. Pa se nič ne delamo lepe; vse je človeško, le da imamo za človeške potrebe — že celo v vsaki gostilni — ustrezne prostore.

Šofer fička NM 52-17: povej svojim trem vinjenim pajdašem, da si v nedeljo vozil prašiče, ne pa ljudi!

M. Ž. Novo mesto

## PODJETJE DOMINVEST, NOVO MESTO

## Koliko zaradi cestnega podjetja?

V četrtek, 14. septembra, se je nekaj pred 8. uro zgodila hujša prometna nesreča na cesti Uršna sela-Crnomelj. Sicer ni terjala človeških žrtev, zato pa precejšnjo materialno škodo. Iz smeri Crnomelja je pripeljal tovornjak s prikolico, iz nasprotn

smeri pa osebni avtomobil. Tovorni avtomobil je vozil 20 km na uro, osebni pa 30 km. Oba sta zavirala, vendar trčenja nista mogla preprečiti. Ovinek je tako nepregleden, da zagleda avtomobil, ki pripelje iz nasprotni smeri le nekaj metrov pred

seboj. Cesta je ozka, tako da gre mimo tovornjaka še pešec težko. Na obeh straneh ceste je gosto grmovje. Ceste nihče ne popravlja. Čeprav je bil tu obvoz, ker je bila cesta čez Gorjance zaprta, se nihče ni prepričal, če je cesta tudi primerna za promet, ki se sicer odvija po precej šiři asfaltni cesti čez Gorjance.

Kdor se je že kdajkoli peljal po tej cesti ve, da je skrajno zapuščen in nevdrževana. Doslej so bile na tej cesti že štiri prometne nesreče. Koliko jih bo še, preden se bo kdo spomnil tudi na cesto Novo mesto-Uršna sela-Crnomelj?

MAJDA MURN Novo mesto

## Pozdrave v trebeljansko faro

Mnogo naših fantov in mož služi vojaški rok v raznih krajih Jugoslavije. Veliko novega vidijo, ko gredo po svetu, stalna in zanesljiva zveza z domačimi kraji pa jim je naš list, ki jih zvesto in sproti obiskuje. Mnogi nam tudi pišejo in pozdravljajo člana uredništva in uprave domačega lista; vsem se lepo zahvaljujemo za prijazne besede.

Te dni se je oglasil Anton Ajdič,

ki je pri vojakih kot šofer v Beogradu. Takole piše:

„Pozdravljam vse domače, mam, brate in sestro! Prav tako pošiljam tople pozdrave vsem fantom in dekletom iz trebeljanske fare, obenem pa jih prosim, da mi kaj pišejo in pozdravljajo znance ter prijatelje. Pozdravljam tudi vse bralce Dolenjskega lista!“

Vojak ANTON AJDIČ

## Komisije od nikoder

Gasilstvo v črnomljski občini sicer kaže uspehe, toda pri sektorjem tekmovanju, ki je bilo na Vinici 3. septembra, se je močno zataknilo. Občinska gasilska zveza je razpisala tekmovanja gasilskih enot po sektorjih; tako bi se morali na Vinici pomeriti gasilci iz Dragatša, Vinice, Zapudja in Zilj.

Tekmovanje je bilo napovedano ob 14. uri na travniku ob Kolpi. Pri-

šlo je 60 gasilcev, ki so brigalne in opremo pripeljali s traktorji in osebnimi avtomobili, razen njih pa se je zbralo tudi veliko domačinov.

Tekmovanja kljub dobri volji ni bilo, kajti ob napovedani uri je pripel tel tajnik gasilske zveze iz Crnomlja in še en član tega foruma. Dejala sta, da pride komisija vsak čas. Gasilci so čakali, ura je bila že 16, toda komisije ni bilo.

Tudi ko je prišel predsednik gasilske zveze, ni bilo moč zadeve razjasniti. Niti on ni vedel, kakaj komisije ni. Kazalec na uri se je gibal med 16. in 17., ko je neki gasilec iz Crnomlja povedal, da komisije sploh ne bo. Razumljivo, da so gasilci, ki so hoteli tekmovati, z njimi pa tudi občinstvo, kritizirali in celo na glas kričali, „da je treba zadevo obelodaniti v časopisu“.

Gasilci, zbrani na Vinici, so zahtevali, naj občinska gasilska zveza razišče krivdo in javno pove, po čigavi krivdi tekmovanja ni bilo.

FRANC PAVLAKOVIČ, Vinica

skriti med košenicami, travniki in gozdovi. Ljudje so marljivi, na skopi zemlji pa ne ostajajo vsi, ker jih precej še dela v tujini. Prebivalci teh krajev so bili nekoč znani kot dobri testaji in sekači, delali so na Hrvaškem in v Franciji, doma pa so ostajali le stari, ženske in otroci.

Po vojni je napredek prišel tudi v te kraje, najbolj se kaže obnoveitev v Hribu in na Travniku. Zadnja leta se razvija tudi industrija, saj imata v teh krajih obrat ribniška Jelka in tržiška šivalnica, pripravljajo pa tudi obrt podjetja „Kovinar“, ki ga bodo v Retjah začeli graditi prav za letošnji praznik. Mladini potem ne bo več treba hoditi v tujino, saj bo doma dovolj kruha.

Izletnika bo okolica prijazno sprejela. Čeprav cesta iz Sodražice, z Blok ali iz Čabra ni posebno dobra, je vzdrževana in prevozna. Vožnja je kljub vsemu prijetna, saj pelje pot skozi gozdove in planote, tako da tudi poleti ni vroče. Ko obiščete Loški potok, se povzpnete na košence v bližnje gozdove, kjer domuje srne, zajčki, morda boste srečali tudi medveda. Mimogrede lahko obiščete Travno goro, Jelenov Zleb, se spustite v Čabar ali pa se napolnite na Bloke, v Lož, Stari trg ali k Cerknškemu jezeru. Če pridete iz ljubljanske smeri, lahko obiščete Raščico, Retje, Podsmrko — domove Trubarja, Levstika, Stritarja.

MARJAN TRATAR

## Pismo z morja

Otroci: »Še bi šli na morje, saj je tako lepo!«

Konec avgusta se je po dvajstidnevem letovanju v Fazanu pri Portorožu vrnila zadnja, peta skupina otrok iz novomeške in metliške občine. Letovanje jim je pripravila OORK v Novem mestu.

Zaradi slabega vremena v prvih treh dneh so otroci preživljali prosti čas ob zabavnih igričah, obiskali pa so tudi Formo vivo v Seči in akvarij v Piranu. Nato so v uredništvo poslali pismo z naslednjo vsebino: „Tako ko je posijalo sonce, smo se kopali in sončili. Za neplavalce — bilo jih je precej — smo organizirali plavalni tečaj in skoraj vsi smo se naučili plavati. Zato smo ob koncu tečaja pripravili manjše tekmovanje. Ker smo vestno spremljali dvojbo Fischer : Spasski, smo tudi pri nas pripravili turnir. Nastopilo je kar 24 šahistov. Vsi najboljši plavalci, šahisti in mladi literati so dobili ob mogočnem tabornem ognju lepe nagrade in plavz ostalih letoviščarjev. S hrano smo bili zadovoljni, zato smo se ob ognju zahvalili s ploskanjem tudi kuharici.“

Nato so mladi „novinarji“ povprašali o počutju na taboru štiri tabornike in ti so povedali:

Silva Ilič (7 let) iz Novega mesta: Na morju mi je všeč. Naučila sem se plavati. Dobila sem mnogo prijateljev in vse smo se zredile.

Marija Hočevar (10 let) iz Križevske vasi: Letos sem prvič videla morje in sem se že naučila plavati. Moj slano pa je! Še bi prišla, saj je tako lepo in brezbrizno.

Sandi Grulja (13 let) iz Tomazje vasi: V koloniji sem prvič in mi je zelo lepo. Med novomeškimi taborniki, ki smo jih obiskali, sem našel novega prijatelja. Hrana je bila dobra in velikokrat sem šel „repetirat“.

Ivan Župelj (8 let) iz Rosalnic pri Metliki: Bilo je zelo zelo lepo. Se bi šel na morje, saj nisem videl morskega psa. Tovaršiu Jožetu bom velikokrat pisal, ker ga imam rad.

## »Skregamo se zanj!«

Uredništvo!

Rad bi pri vas naročil naš priljubljeni Dolenjski list. Če moram kaj plačati do novega leta, mi pošljite cek, da to takoj naredim. Naslov vam prilagam.

Prosil bi vas pa še tole: pravkar sem bil doma, pa sem slišal na vasi jezikanje čez našega priljubljenega

.Dolenjca, kako da je drag. Mi v tujini se vsak teden skoraj skregamo, kdo ga bo prej dobil v roke, ko ga prinese pismošča. Dajte, povejte to našim ljudem: včasih sami ne vedo, kaj imajo dobrega v rokah! — Lepo vas pozdravlja

FRANC PLUT, 7000 Stuttgart 61



Spominsko ploščo Andreju Skulju bodo odkrili v soboto, 30. septembra, ob 10. uri pri njegovi rojstni hiši na Kaplanovem pri Velikih Laščah. Pokrovitelji odkritja so krajevna skupnost in osnovna šola Velike Lašče ter Sadjarstvo in vrtnarsko društvo Ljubljana. Spominska plošča bo trajna priča Skuljeve dejavnosti in dosežkov ter izraz in hvaležnost sadjarjev in vrtnarjev Slovenije.

Andrej Skulj se je rodil 24. februarja 1880 na Griču—Kaplanovem pri Velikih Laščah. Ljudsko šolo je obiskoval v Velikih Laščah (1886 do 1893), nižjo gimnazijo in učiteljsko pa v Ljubljani (1893 do 1902). Bil je učitelj v Šentjanžu, nadučitelj v Trzinu in na H. deški ljudski šoli v Ljubljani, okrajni ba-

novinski šolski nadzornik in nadzornik šolskih vrtov (1911 do 1938), tajnik in organizator Sadjarstva in vrtnarskega društva za Slovenijo (1923 do 1948) ter urednik lista Sadjarstvo, vrtnarstvo in vinogradništvo (1949 do 1956).

Napisal je številne strokovne članke in knjizice „Sadjarčki“ (1928), „Naša zelenjad“ (1928), „Delovni koledar“ (1942), „Vrtnaričice“ (1931), „Priročnik za sadjarstvo in vrtnarstvo“ (1950), „Šolski vrt“ (1954), s sodelavci pa še „Več sadja in več zelenjave, več zdravja“ (1955).

Ob otvoritvi bo tudi kulturni spored, v katerem bodo sodelovali učenci osnovne šole „Primož Trubar“ iz Velikih Lašč in glasbene šole iz Kočevja.

ANDREJ ARKO

## V spomin velikega sadjarja

### Organizatorju slovenskega sadjarkega društva bodo odkrili v nedeljo spominsko ploščo



SKRITA SREČA... Tak bi morda lahko bil naslov fotografije, na kateri vidite Korenetovega in Petra, ko jima tovaršica Vika Hlebec, vodja prodaje v sevniški JUTRANJKI, jemlje mero nove hlače. Desno njuna sestra Anica, v ozadju tajnica tovarne Jasenka Stopar. Na prošnjo našega uredništva, ki se vedno po malem skrbi za „dolenjske trojčke“ v Segonjah, so prejšnji teden v JUTRANJKI podarili Korenetovim otrokom razna zimska oblačila. Oče in mati bi le težko oblekla pet naših otrok. (Foto: Tone Gošnik)





# NA VSEH CESTAH



**Več kot 200 bencinskih servisov ob vseh cestah po Sloveniji – Lastna proizvodnja motornega olja in maziv – Petrolejska luka v Kopru – Gradnja gostinskih in turističnih objektov ob bencinskih servisih**

## Trgovina in proizvodnja

Osnovna dejavnost trgovskega in proizvodnega podjetja PETROL iz Ljubljane je promet z naftnimi derivati. Petrol ima po vsej Sloveniji že 210 bencinskih servisov na vseh cestnih povezavah, od mej s sosednimi državami do republiške meje s Hrvaško. Že v prihodnjem letu bo odprtih 16 novih servisov, ki jih že gradijo. Po vsej Sloveniji ima Petrol 10 velikih skladišč, iz katerih zalagajo servise na svojih območjih. V Mariboru ima PETROL rafinerijo mineralnih olj, kjer proizvajajo znano olje MOTOROIL in raznovrstna industrijska maziva.

## Petrolejska luka

V kompleksu luke Koper ima PETROL v kraju Srmin pri Kopru svojo instalacijo za skladiščenje in pretovarjanje naftnih derivatov za jugoslovanske in tuje kupce. To je prava petrolejska luka z 2,5 km dolgim cevovodom, rezervoarji, prečrpovalnimi napravami, industrijskim tirom, premikalkami in drugimi potrebnimi napravami.

## Turizem

Pri PETROLU posvečajo vedno več skrbi celotni oskrbi

vozila in voznika. Zato so že pred leti začeli poleg svojih črpalk graditi gostinske in turistične objekte. Na Dolenjskem je zlasti poznan motel na Čatežu, ki slovi kot eden najsolidnejših gostinskih lokalov. Pred

nedavnim je PETROL odprl na Čatežu svoj največji gostinski objekt MOTEL PETROL, ki je veljal 25 milijonov dinarjev. PETROL je zgradil tudi restavracijo v Trzinu, bife v Ljubljani na Viču, predvidevajo pa grad-

njo še novih gostinskih objektov.

2.000-članski kolektiv PETROLA, ki je raztresen po vsej Sloveniji, si prizadeva, da bi nudil avtomobilistom in njihovim vozilom solidne storitve.



150.000-tonski tanker je pripeljal naftne derivate v Petrolovo petrolejsko luko v Kopru.

## BISER MED MOTELI

Na Čatežu se potniki že od nekdaj radi ustavljajo. Prva restavracija, za današnje pojme le bife, je bila odprta 1960. Pod streho je imela le 40 sedežev, 80 pa jih je bilo na terasi. Hitro je postala pretesna in po sedmih letih so zgradili novo restavracijo s 160 sedeži.

Razvoj turizma in tranzita je nezadržno naraščal in kolektiv je pred tremi leti prišel do spoznanja, da bodo povečanemu prometu kos le v novem, večjem gostinskem objektu s primernim parkiriščem in prenočišči, po katerih je bilo povpraševanje vsak dan pogostejše.

Petrol je predlog sprejel, saj so tudi tam že ugotavljali potrebo po večjih zmogljivostih črpalk. Tako je letos zrasel onstran ceste prostoren in udoben lokal, kjer lahko brez zadrževanja postrežejo vse obiskovalce, od šoferjev do zahtevnejših petičnih gostov. V tem delu je 40 ležišč, ki so od prve

**V Petroloovem mozaiku sodobno opremljenih bencinskih črpalk, delavnic, avtomobilskih pralnic in gostišč se odlikuje motel Brežice kot eden najlepših, najprezentativnejših objektov. V novi restavraciji so potniki deležni mnogo večjega udobja in boljše postrežbe, kar privablja številne stare znance in reke avtomobilistov, ki zdaj šele prvič preizkušajo gostoljubje na tem delu ceste med Ljubljano in Zagrebom.**

ga dne dalje neprestano dena. Pokazalo se je, da dvakrat toliko sob komaj volji. Kolektiv gostinskega jekta je prepričan, da bo prislunil potrebam po širitvi prenočitvenega Stavra je namreč grajena da bi jo v nekaj mesecih povišali za eno nadstropje tako pridobili 116 do 120 žišč. Z nadzidavo bi ureli sob, 36 ležišč pridobili ureditvijo garaž in te sobe bile dobrodošle zlasti šoferje ki želijo cenejše in preproste sobe.

Motel Brežice zaposluje 110 ljudi, kar je za žiški okoliš že majhna tovarna. Ta kolektiv, ki ga lahko množimo še za 24 vajencev stinske stroke, bo v letu 1971 ustvaril že 15 milijonov premeta. Prepričan je, da bi nančni uspeh lahko skoraj narasel potem, ko bodo dodatne sobe, saj si bodo način zagotovili večje število stalnih gostov. Pri postrežbi bodo prav nič popuščali in niti so jo zadržati na ravni kategorije A. Pripravljajo tudi spektakl, s katerim se bodo stojno predstavili gostom izvenije in Jugoslavije in se zagotovili še večji obisk.



Sedaj ima Petrol že 219 črpalk na vseh slovenskih cestah. Prihodnje leto bodo odprli spet nove.



Vsi Petrolovi bencinski servisi so opremljeni z modernimi napravami.



Skupaj z motelom so na Čatežu odprli tudi novo bencinsko palčko.



# KJE PODRAŽITVE, ZAKAJ PODRAŽITVE?

**Vse težje shajamo s sedanjimi cenami, trdijo naši vrli komunalci**

Ne vemo zakaj toliko govorjenja o „kadrovskih težavah“. Vsak drugi naš občan bi bil na primer lahko referent za komunalne zadeve. Ker zna zabavljati čez komunalce, ker ve za boljše rešitve, z eno besedo, ker se na probleme spozna in ve, kako se tem stvarim streže.

Kako pa je v tesnici s komunalnim gospodarstvom v naših občinah, kako je s cenami in koliko so vredne komunalne storitve, ki vsakemu bolj ali manj opazno segajo v žep, o tem naj spregovorijo zbrane številke in dinarji. Denar je pač zgovornejši od dvanajstih članov parlamenta, pravi danski pregovor.

Z elektriko ne kaže izgubljati preveč besed. Razmere so povsod približno enake. Tok prodajo po 28 par podnevi in 14 par ponoči, napetost pa je od kraja do kraja zelo različna, odvisna od obremenitve in transformatorjev. Tudi s cestami, ki štejejo v komunalno gospodarstvo, ni mogoče potegniti vzporednice. Prispevek za uporabo mestnega zemljišča, iz katerega kaplja nekaj denarja tudi za ceste v naseljih, je tako skromen, da je levji del potrebnih soldov treba zbrati na druge načine.

Ostanejo nam še voda, kanalizacija in smeti. Pobrskajmo po njih!

## PODRAŽILO, TODA KAJ?

Če o tem pišete, se bo najbrž vse skupaj močno podražilo. Beograd se je odpovedal nadzorstvu cen komunalnih storitev in stvar prepustil republikam in občinam, ki naj to urejujejo po svoji presoji in svojim možnostim primerno. Povejte raje brez ovinkov: podražitev zelite utemeljiti in opravičiti.

Morda bo kdo tako sklepal, vendar ni čisto tako.

19. julija letos je Uradni list prinesel odlok o „natančnejših merilih, kriterijih in pogojih za oblikovanje cen komunalnih storitev“. V njem piše, da iz vršni svet ob upoštevanju višjih stroškov gospodarjenja s komunalnimi napravami in ob zahtevah po zaščiti življenjskega standarda prebivalstva dovoljuje povišanje cen le za 8 odstotkov. Kot osnova veljajo cene na dan 23. junija. V mejah teh dovoljenih osmih odstotkov skupne podražitve lahko pristojni občinski organi povišajo cene poritvam tudi čez to osemodstotno mejo, vendar na račun

drugih komunalnih storitev. Ker so se, na primer v Ljubljani, pri stanarjih, ki tudi štejejo v komunalne storitve, odpovedali povišanju, so lahko na ta način podražili vodo in odvoz smeti za polovico ali še celo čez.

## SEVNICA NAJDRAŽJA

Kaj nameravajo ukreniti v posamezni dolenski občini, je težko reči. Zahtevkov po podražitvah nikjer ne manjka, komunalna urejenost pa je v marsikaterem kraju zelo slaba in kar kliče po obnovi in vlaganjih. Oglejmo si, kako je trenutno v naših občinskih središčih.

Začnimo z vodo. Nesolidni gostilničarji in mlekarji so najbolj udarjeni v Sevnici. Tam je voda daleč najdražja med vsemi večjimi kraji širše Dolenjske. V gospodinjstvu je treba za kubični meter odšteti 1,80 dinarja, v ustanovah 3,60 dinarja, podjetja pa morajo vodo plačevati celo po 5,40 dinarja. Pa še manjka denarja za gradnjo novih zajetij in obnovo cevodovodov, ki na mnogih mestih puščajo.

Najcenejšo vodo pijejo na Kočevskem, kjer pa že obravnavajo predlog o podražitvi. V Ribnici in Kočevju stane za gospodinjstva kubični meter vode, prodane „na števec“ le 70 par, za obrt stane 1,20 din, za šole in otroške vrte 72 par, industrija pa jo mora plačevati po 1,65 din. Vmes so druge občine: v Brežicah plačujejo gospodinjstva vodo po 90 par, v Črnomlju in Trebnjem po en dinar, v Krškem po 80 par, v Novem mestu po 90 par v Metliki pa po 1,1 din. V vseh občinah plačuje gospodarstvo za vodo več kot gospodinjstva, torej na ta način posredno pomaga pri zaščiti življenjskega

standarda. Za gospodarstvo je, kot rečeno, voda najdražja v Sevnici, kjer je po 5,40 din, zatem v Brežicah, kjer je po 2,30 din, Krškem, kjer velja 2,20 din, v Metliki in Črnomlju je po 2 dinarja, Novem mestu po 1,80 din, Ribnici in Kočevju 1,65 din, najcenejša pa je v Trebnjem, kjer velja le 1,2 din.

## KANALŠČINE NI POVSOD

Če je v kraju vodovod, mora biti tudi kanalizacija. Tako tudi je, nimajo pa povsod posebnega prispevka – kanalsčine, s katerim bi vzdrževali in obnavljali kanale. V Ribnici in Črnomlju kanalsčine sploh ne pobirajo, ker je občinske skupščine v teh dveh občinah nista predpisali. Kanalizacijo vzdržujejo na druge načine.

V nasprotju s tema občinama ima najvišjo kanalsčino Trebnje. Gospodinjstvo mora tam odšteti pri kubičnemu metru porabljene vodovodne vode za kanalizacijo kar 80 par, gospodarstvo in drugi pa celo 1,20 din, torej prav toliko kot za vodo samo.

Sorazmerno visoko kanalsčino imata tudi metliška in novomeška občina, kjer znaša v občinskih središčih prispevek za kanalizacijo polovico vodarine. V Brežicah imajo tudi odstotek za kanalsčino deljen: za gospodinjstva je treba plačevati 20 odstotkov vodarine, gospodarstvo pa mora plačevati 40 odstotkov vodarine. V Krškem znaša prispevek za oboje 30 odstotkov vodarine, v Kočevju pa 25 odstotkov. Najnižjo kanalsčino imajo v Sevnici, kjer znaša samo 10 odstotkov in je živo nasprotje najvišji ceni vode.

## SMETI SO OGLEDALO KRAJA IN LJUDI V NJEM

Poseben križ je s smetmi. Tu je cenik tako raznovrsten, da je težko posamezne kraje primerjati med seboj. V Metliki morajo meščani plačevati za odvoz smeti 3 dinarje na mesec od enega smetnjaka, podjetja pa 5 dinarjev. V Črnomlju je tarifa 6 dinarjev na eno družino, v Rib-

nici znaša plačilo 1,2 dinarja na osebo. V drugih občinah je prispevek odmerjen od kvadratnega metra stanovanjske ali poslovne površine. V Brežicah znaša za stanovanja 10 par, v Kočevju 7, v Krškem 5, v Novem mestu 12, v Sevnici 7 in v Trebnjem 6 par. Za gospodarstvo so smeti dražje: v Brežicah 20 par, v Kočevju 14, v Krškem 22, v Novem mestu 21, v Sevnici 12 in v Trebnjem 14 par.

V večini naštetih krajev povzročajo občinskim možem smeti sive lase. Najprej, ko se

znajdejo na fleh, potem ko so naložene na neustrezna vozila in nazadnje spet, ko so zvožene na smetišča. Nič čudnega, če predvidevajo v Novem mestu povišanje cene za odvoz, podobno pa razmišljajo tudi v Črnomlju in Krškem, kjer nameravajo odvoz smeti precej podražiti za gospodinjstva in malenkostno poceniti za gospodarske organizacije. V nekaterih krajih imajo skorajda nepremostljive težave pri določanju prostorov za smetišča. Značilen je primer Sevnice, kjer

je komunalni inšpektor odkril ob Savi in njenih pritokih nič manj kot 47 odlagališč za smeti, pravico zanje so si vzeli ljudje sami.

Tako je torej s temi rečmi. Ko bodo v mesecih, ki so pred nami, občinski možje prišli na dan z nekaterimi neizbežnimi podražitvami, bomo vsaj vedeli, pri čem smo. Obveščen biti, tudi to je že nekaj, pravijo.

S pomočjo sodelavcev zbral in uredil: MARJAN LEGAN



## PREGLED CEN V OBČINAH

	BREŽICE	ČRNOMELJ	KOČEVJE	KRŠKO	METLIKA	N. MESTO	RIBNICA	SEVNICA	TREBNJE
VODARINA (din od kubičnega metra vode)	0,90	1,00	0,70	0,80	1,10	0,90	0,70	1,80	1,00
	2,30	1,50	0,72	2,20	1,80	1,25	0,72	3,60	1,20
		2,00	1,20	-	2,00	1,80	1,20	5,40	-
			1,65				1,65		
KANALŠČINA (odstotek vodarine)	20	ni predpisana	25	30	50	50	ni predpisana	10	0,80 din
	40								1,20 din (od m <sup>3</sup> prodane vode)
ODVOZ SMETI	0,10	6,00 din od družine	0,07	0,05	3,00	0,12	1,20 (din na osebo)	0,07	0,06
	0,20		0,14 (din/m <sup>2</sup> )	0,22 (din/m <sup>2</sup> )	5,00 (od smetnjaka)	0,15		0,12 (din/m <sup>2</sup> )	0,09
	(din/m <sup>2</sup> )					0,21 (din/m <sup>2</sup> )			0,14 (din/m <sup>2</sup> )



# kultura in izobraževanje

## Priznanje Mihaelu Kambiču

Belokranjsko muzejsko društvo v Metliki je akademskega slikarja Mihaela Kambiča ob njegovi 85-letnici izvolilo za svojega častnega člana, in sicer za njegovo ustvarjalno delo in naklonjenost rodni Beli krajini ter domači muzejski ustanovi. Častno diplomu je umetniku ob otvoritvi njegove retrospektivne razstave v Metliki izročil predsednik društva prof. Jože Dular.

## DANES NAGRADE

V Novem mestu bo danes popoldne občinska konferenca Zveze kulturno-prosvetnih organizacij. Sprejeli bodo delovni načrt za sezono 1972/73 in razdelili denar, ki ga je za letos dala kulturna skupnost. Izvolili bodo tudi novo predsedstvo in izvršni odbor. Prvič bodo danes podelili denarne nagrade in priznanja zaslužnim kulturnim delavcem in skupinam.

## Simpozij bo javen

Prireditelji mednarodnega arheološkega simpozija v Novem mestu obveščajo, da bodo znanstvena predavanja v Dolenjski galeriji ves čas javna - v dopoldanskem in popoldanskem času. Še zlasti vabijo k poslušanju vse, ki jih arheološka znanost posebej zanima.

## ČRNOMELJ: V SOBOTO MEDOBSČINSKA REVILJA

V soboto, 30. septembra ob 20. uri, se bo v Črnomlju kulturnem domu začela medobčinska revija pevskih zborov iz belokranjskih, dolenjskih, kordunskih, obkoljskih in posavskih občin. Prireditelji - ZKPO v Črnomlju - so se za nastop do ponedeljka prijaviili: hrvaško pevsko društvo JEKA iz Samobora, moški vokalni zbor iz Karlovca, moški pevski zbor „Dušan Jerab“ in Dolenjski oktet iz Novega mesta, moški zbor „Gorjanci“ iz Vavte vasi, moški zbor iz Brezovice in ženski pevski zbor iz Črnomlja. Pričakujejo še prijave drugih delujočih zborov iz obeh strani Kolpe. Vsak zbor bo na reviji zapel tri pesmi. Nastopajočim bodo za sodelovanje dali priznanja. S to prireditvijo bodo v Črnomlju odprli jesensko kulturno sezono. I. Z.

## Mali kulturni barometer

**SPOMENIK IGRALCU** - Janezu Cesarju, pred leti umrlemu slovenskemu dramskemu igralcu, rojenemu na Težki vodi pri Novem mestu, so ob podpisu ustanovne listine Gledališke komisije odkrili portret v ljubljanski Drami. Portret je delo kiparja Zdenka Kalina.

**ČRNOMALJSKI ABONMA** - V jesensko-zimskem času bodo prirediteli v Črnomlju več abonmajskih prireditev. Za zdaj predvidevajo 6 gledaliških predstav in dva koncerta. Prva predstava bo oktobra.

**V KOČEVJU SE DANES** - Razstava slikarskih del Antona Plemlja bo v kočevskem likovnem salonu odprta še danes.

## Velenje 72

Za strokovno posvetovanje in izredni občni zbor je slovensko bibliotekarsko društvo letos izbralo Velenje, kjer knjižničarstvo ni ena zadnjih-odrinjenih dejavnosti. Tridnevno zborovanje bo med 5. in 7. oktobrom. Predvideni so štiri referati, pri čemer velja omeniti široko zastavljeno razpravo Bruna Hartmana o mednarodnem letu knjige kot stopnji v nadaljnjem razvoju knjižničarstva in prispevek Jara Dolara o socioloških vidikih bibliotekarskega dela. Referatu o regionalnem knjižničnem sistemu, ki bo pred občnim zborom, posvečajo že zdaj veliko pozornost, na kar kaže tudi večje število koreferatov, s katerimi bodo sodelovali v razpravi udeleženci iz vseh knjižničarskih središč v Sloveniji. Udeleženci knjižničarskega zborovanja v mestu ob Paki bodo zadnji dan obiskali Logarsko dolino.



Rudi Stopar: KRJAVELJ S KOZO. (Foto: Tone Gošnik)

## IMENITNA HALŠTATSKA DEDIŠČINA SLOVENIJE

# V znanstveni secirnici arheologov

Mednarodnega simpozija, ki se začne danes v Novem mestu, se udeležuje 17 domačih in tujih arheologov - Otvoritev ob 9. uri v Domu kulture - Dva dni razprave, v soboto pa strokovna ekskurzija

„Mednarodni simpozij o problemih halštatskega časa v Sloveniji je lepa priložnost za uveljavitev naše znanstvene misli na področju prazgodovinske arheologije,“ je zapisal Tone Knez, kustos Dolenjskega muzeja, v prispevku, v katerem je označil velik pomen znanstvenega kolokvija, ki ga Slovensko arheološko društvo ta teden prireja v Novem mestu pod pokroviteljstvom predsednika občinske skupščine Avgusta Avbarja.

Tridnevnega znanstvenega srečanja, ki se bo začelo danes po otvoritvi v Dolenjski galeriji, se udeležuje sedemnajst arheologov iz domovine in zamejstva, med drugim dva marljiva domača raziskovalca: Tone Knez iz Novega mesta in prof. Jože Dular iz Metlike. Delovni program predvideva, da bodo arheologi danes in jutri nastopili v znanstvenih razpravah (napovedanih je sedemnajst), v soboto pa imeli strokovno ekskurzijo po arheološko in zgodovinsko zanimivih krajih Dolenjske in Spodnjega Posavja.

Prvi govornik na simpoziju bo novomeški arheolog Tone Knez, ki bi v daljši razpravi obdelal figuralne situle, najdene med večletnimi izkopavanji in raziskovanji prazgodovinskih tal novomeškega območja. H. J. Hundt pa bo spregovoril o metodah, po kakršnih so odlične najdbe iz Novega mesta restavriral v Mainz. V dopoldanskih urah bodo udeleženci poslušali še dva referata: Stane Gabrovč bo poročal o začetku halštatskega obdobja v Sloveniji, J. Puš pa o ljubljanskem prostoru v starejši železni dobi.

Popoldne bo pet referatov: D. Svoljšak: Prazgodovinsko grobišče v Tolminu, L. Teržan: Prispevek h kronologiji svetolucijske skupine, M. Guštin: Notranjska skupina, T. Urleb: Halštatska nekropola na Križni gori pri Ložu in Jože Dular: Bela krajina v starohalštatskem obdobju. Ob koncu prvega dne bo znanstvenike sprejel predsednik novomeške občinske skupščine in pokrovitelj Avgust Avbar.

Jutri dopolne se bo vrstilo pet, popoldne pa štiri razprave, nakar si bodo arheologi ogledali prazgodovinsko grobišče na Marofu. O najdiščih iz železne dobe v Podravju bo govoril S. Pahič, o halštatskih knežjih grobovih v Kaptolu pri Slavonki Požegi V. Vejvoda, o ozelemjski in kulturni razmejitvi vzhodnoalpskega in južnopanonskega halštata N. Tasič, o vzhodnohalštatskem območju O. H. Frey in o zahodni poznohalštatski kulturi W. Dehn. V popoldanskem delu bo K. Spindler razpravjal o izkopavinah na Magdalenstem hribu pri Villinguenu v Schwarzwaldu, W. Modrijan o umetnosti halštatskega obdobja v jugovzhodnih Alpah, F. Stare pa bo simpozijski del srečanja arheologov zaključil z razpravo o etruščanskem

kipcu plesalke iz Breznika pri Črnomlju.

Sobota je rezervirana za strokovno ekskurzijo. Arheologi si bodo med drugim v Dolenjskih Toplicah ogledali prazgodovinsko gradišče, na območju Bele cerkve gradišče na Vinjem vrhu, v Brežicah Posavski muzej, v Kostanjevici cisterijanski samostan in cerkev ter v Velikih Malencah prazgodovinsko gradišče in poznoantično utrdbo. I. Z.

## V TREBANJSKI ŠOLI SO DOSLEDNI:

# Idejnost tudi pri abecedi

Slavko Kržan: »Osemletka je prvič zadovoljivo kadrovsko zasledena. Blem so prostori: nova šola nima strehe za vse učence - kljub dvema letoma - Občinski skupščini dolžni hvalo za pomoč pri stanovanju»

Načelen in značajan mož svojih trditev ne postavlja na glavo. Kvečjemu jih popravi, dopolni. Slavko Kržan, ravnatelj trebanjske osemletke, bi lahko spet do pičice ponovil, kar je dejal spomladi, ko je ravnateljaval še v Velikem Gabru:

„Učitelj se mora izpopolniti, sicer bo njegovo neznanje hitro izrazil kdo, ki mu ni pri srcu marksistični nazor, in učencem vcepil miselnost, ki je naši socialistični šoli tuja.“ Tokrat, ko je novo šolsko leto odmerilo že nekaj poštenih korakov, je to misel presadil v domačo hišo:

„Dve učiteljici sta odšli, enajst pa nas je novih, tudi vzgojiteljica. Šola je zdaj prvič kadrovsko zadovoljivo zasledena. Da se je to zgodilo, gre hvala občinski skupščini, ki nam je pomagala do petih novih stanovanj v blokih.“

Novo šolsko leto pa je hkrati povečalo že lani in predlanskim nakazano rano: šolskih prostorov zmanjkuje. V Trebnjem so morali prostore za tri oddelke poiskati pod streho stare šole in delavske univerze, podružnici v Dolnji Nemški vasi in Dobriču pa sta po dolgem času spet dobili pejsne razrede. V naslednjih letih, poudarja ravnatelj Kržan, bo treba resneje razmisliti zlasti o dograditvi matične šole v Trebnjem, če ne bo celo potrebna gradnja še ene take šole v kraju.

Ker je šola nenehno zaprtja, trpijo mnoge dejavnosti, med drugim vrsta krožkov, dodatna učencem in še kaj. Podaljšanje vaje učencev se je ustavilo v enem oddelku, čeprav so bili kazali, da bi ga morali organizirati za 45 odstotkov učencev v redov.

Brez zatikanja gre pri odhodu učencev v šolo, imajo učenci, ki iz oddelkov krajev prihajajo k pouku v šolo in njene podružnice, avtobus in kombi sta stalno vsaj je treba vsak dan prepeljati šole in domov nič manj učencev. Vozijo jih s Šolske Dobriča, Dolnje Nemške Dečje vasi, Sevnice in Hudčevca.

## PREŠERNOV DAN Praznik šole Pobuda slavistov

Mož, ki je pred več kot sto dvajsetimi leti podaril Slovincem knjigo „Poezije dr. Franceta Prešerna“, bo v slovenskih šolah spet bolj čislana. Znova naj bi Prešernov dan postal praznik slovenske šole. Za to so se zlasti zavzeli slavisti na nedavnem soboškem zborovanju. Niso zahtevali, da mora biti 8. februar v kolektarjih rdeče natisnjen, menili pa so, da ta dan, ko smo ga sprejeli za kulturni praznik, ne bi smel mimo tako kot v zadnjih nekaj letih.

Ce naj bi Prešernovemu dnevu spet vrnil nekdanji pomen in ugled, bi moral biti ta dan pouka prost, vendar napolnjen s kulturnimi manifestacijami. Solarji naj bi obiskovali gledališče, filharmonije, likovne razstave, muzeje, domove pesnikov, pisateljev, jezikoslovcev in drugih slavistov, saj so pomembnejše druge kulturne prireditve, ki se sicer redno razvrščajo na sporedih. Na D. ... bodo vrnitev Prešernovega dne med praznike šol govtvo pozdravili, saj so posamično že do zdaj opozarjali na to pomanjkljivost. J. JUST



Slavko Kržan: prekratka streha

„Trebanjska šola si je med nalogami zlasti naložila skrb za večjo idejnost pouka. To podčrtujem prepričan, da idejno-vzgojnih vprašanj ni možno ločiti od izobraževalnih, ne glede na učno uro in predmet. Tudi pri matematiki in tujem jeziku, naj se še tako čudno sliši.“ Ce so se kdaj sklicevali, da učitelji „ne morejo, ker jih je pre-

## RIMSKI NAGROBNIK

Rimski nagrobnik iz leta 240 pred našim štetjem je ohranjen v cerkvi svetega Martina pri Valični vasi nad Žužemberkom. Iz latinškega besedila je razvidno, da je spomenik postavil porimljanjeni Kelt Publius Maximus, mentor 10. vojne legije, svojima rojakoma Sabinu in Venusu, ki sta bila konzula. Posvetilo na spomeniku velja Zeusu. Ta znameniti nagrobnik je odkril in pojasnil Alojzij Zupanc, župnik v Smihelu pri Žužemberku. M. S.

*podčrtano*

Majhen narod je lahko velik po dejanjih. Slavisti se na murososobškem zborovanju niso zavzeli le za spoštovanje lepote domačega jezika, ampak še za marsikaj drugega, kar imajo veliki in petičnejši že zdavnaj urejeno.

Zlasti jim gre za to, da bi naposled le ustanovili inštitut za slovensko književnost, hkrati pa preprečili propadanje domov mož, ki so to književnost ustvar-

## Kaj moramo?

jali. Slednjič bi bilo prav, ko bi tudi Slovenci dobili svoj muzej pisateljev in jezikoslovcev.

Spomenikov kulturnega življenja, med katere štejejo tudi domovi pisateljev, pesnikov, skladateljev, znanstvenikov, slikarjev in drugih, imamo tudi na Dolenjskem nemajhno število. Ce pa pogledamo, kako smo se urejevanja tega do zdaj lotevali, bi mogli ugotoviti tole: vsekakor je teh spomenikov več kot želja, možnosti, pripravljenosti in slednjič tudi denarja za ureditev. Načrtov ne manjka: samo v letošnjem mednarodnem letu knjige so predvideli na našem območju kar množico akcij. Kakor trenutno kaže, se bomo morali sprijazniti in privaditi, da bodo šele naslednja obdobja dala, kar želimo in pričakujemo od sedanjosti. J. JUST



Kostanjevska galerija v Trebnjem bo v prostem privlačila obiskovalce. Obiskovalci bodo lahko videli tudi nastalih letos. Med takimi sodi tudi svojevrstni kip iz skeskega kiparja Louisa Mwanza (Foto: I. Zoran)



Branik — in kdo še?

Boljšega zapleta v slovenski košarkarski ligi bi si ne mogel zamisliti niti režiser filmske grozljivke. Ne na vrhu ne na dnu še ni ničesar odločeno. Medtem ko se Ilirija, Celje in Vrhnika borijo za prvi dve mesti, ki peljeta v kvalifikacijsko tekmovanje za vstop drugo zvezno ligo, je na dnu mariborski Branik obsojen na izpad. Jesenice, Trnovo in Kroj se borijo za to, kdo ne bo predzadnji. Sicer pa lahko izpadejo iz lige celo vsi trije, če bodo iz druge zvezne lige izpadle slovenske ekipe. In končno: v najbolj neugodnem primeru bodo morali obstoj v ligi Novomeščani potrjevati s kvalifikacijami.

Novoteks : Vrhnika 80:88

Novomeškim košarkarjem ni uspelo premagati Vrhnika, čeprav so bili ves čas enakovredno moštvu. Zanimivo je, kadar so izenačili, vedno zmanjkalo moči in izkušeni gostje so to večje izkoristili. Sicer pa je bilo odločilno, ker Novoteks ni mogel zadržati spretnega De Glernia pod svojim košem.

Za NOVOTEKS so igrali: Splichal 10, Z. Kovačević 24, Počrvina 10, S. Kovačević 22, Ivančič 2, Šepetavc 2, Piletič 2, Papič 4 in Kopač 4.

Marles : Novoteks 77:71

V Mariboru Novomeščani niso znali pripraviti presenečenja proti lanskemu predstavniku iz druge zvezne lige. Marles je izkoristil netočnosti Novomeščanov in si v prvem polčasu zagotovil šest točk.

LESTVICE

II. ZRL — MOŠKI

Table with 4 columns: Team, W, L, Pts, and other stats. Teams include Vitez, Metalac, Slovan, etc.

II. ZRL — ŽENSKE

Table with 4 columns: Team, W, L, Pts, and other stats. Teams include Jedinstvo, Ivančič, Podravka, etc.

SRL — MOŠKI

Table with 4 columns: Team, W, L, Pts, and other stats. Teams include Šoitanj, SI. Gradec, Izola, etc.

I. A SKL

Table with 4 columns: Team, W, L, Pts, and other stats. Teams include Ilirija, Celje, Vrhnika, etc.

SOL ŽENSKE

Table with 4 columns: Team, W, L, Pts, and other stats. Teams include Fuzinar, NOVO MESTO, Ljubljana, etc.

SOL MOŠKI

Table with 4 columns: Team, W, L, Pts, and other stats. Teams include Celje, Kopač, Branik, etc.

prednosti. V drugem delu je ostala razlika nespremenjena. NOVOTEKS: Kopač 4, Šepetavec 11, Splichal 9, Z. Kovačević 12, Počrvina 4, S. Kovačević 27, Ivančič 2, Piletič 2, Papič.

ŽEBLJIČEK

V letošnjem olimpijskem letu so brzkone tudi v Novem mestu postavili olimpijski rekord. Disciplina: počasno gradbeništvo. In kakšne zveze ima ta počastnost s športom, boste vprašali? V Partizanovem domu na Loki že vse leto popravljajo vodovod; športnikom je ostala le voda v Krki. Da se tega razvesele tudi ekipe, ki pridejo v Novo mesto na tekme, ni treba posebej razlagati. V drugi polovici dvajsetega stoletja tako graditelji učinkovito skrbijo za uredništev izreka starih Rimljanov: „Mens sana in corpore sano!“

ŠENTJERNEJ — V prvenstveni rokometni tekmi ženske zavske lige so domačinke premagale sevniško Lisco 14:10 (9:3). Pri domačih je dala Kromarjeva 6 golov, Ručigajeva 5, pri Lisci pa Hribarjeva 5. (O. P.)



Po treh kolid v slovenski odbojkarjski ligi so novomeške odbojkarice presenetljivo na vrhu razpredelnice. Zdaj so še edine neporažene, v nedeljo pa se bodo na Loki v derbiju jesenskega dela lige pomerile z najresnejšimi tekmicami — odbojkaricami Fuzinarja z Raven. Na sliki: uspešen blok Novomeščank. (Foto: S. Dokl)

odbojka

Same zmage Novomeščank!

Odbojkarice Novega mesta so zmagale tudi v Mariboru in so edina ekipa, ki v dosedanjem tekmovanju še ni bila premagana. Novomeščanke igrajo borbeno in napadalno vse tekme, razen tega pa niso več tako neizkušene, kot so bile prejšnja leta. Odbojkarice iz Brestanice na Ravnah niso mogle osvojiti niti seta, prav tako tudi ne odbojkarji Novega mesta v Izoli, čeprav so zadnji set izgubili z najmanjšo mogočo razliko. Ekipa Save bo tekmovala v drugi zvezni ligi, zato je bilo Trebnje tokrat prosto, v nedeljo pa zaradi tega ne bodo igrali Novomeščani, ki so do zdaj zadnji.

Branik : Novo mesto 0:3

Novomeške odbojkarice so morale potovati v Maribor in nazaj.

ekipo Branika pa so premagale v 30. minutah. Domačinke so se upirale samo v prvem setu, ko so nabrale 10 točk, potem pa so jih Novomeščanke gladko premagale na 2 in na 5. Novo mesto: Dokl, Pučko, Rajer, Pilič, Boh, Forte, Ščuka, Adamčič.

Fuzinar : Brestanica 3:0

Podobno kot v Mariboru je bila tudi tekma na Ravnah končana v pol ure. Brestaničanke proti Fuzinarju, ki se bori za prvo mesto, niso mogle upati na presenečenje. Temu primeren je bil tudi rezultat, saj so domačinke zmagale 15:4, 15:3 in 15:6. Brestanica: Cizel, Habine I, Habinc II, Fila, Habjančič, Horvatiček, Glas.

Izola : Novo mesto 3:0

Dvesto gledalcev v Izoli ni dočakalo, da bi Novomeščani dobili vsaj en set, čeprav so v zadnjem nizu prišli do 14. Sicer pa so se novomeški odbojkarji Izoli, ki je še brez poraza, dobro upirali. Novo mesto: Goleš, I. Babnik, A. Babnik, Somrak, Vajs, Graberski, Kovačič, Koprivnik, Jenko.

Trebnje prosto

Odbojkarji Trebnjega bi morali v nedeljo igrati proti Savi v Črnučah. Ker pa je tekmovalna komisija odbojkarjske zveze med tednom razveljavila tekme Save, ker bodo igralci tega moštva dalež nastopili v II. zvezni ligi, so bili Trebnjanci prosti.

Hrenov dolenski rekord

Na slovenskem kegljaškem prvenstvu za posameznike je nastopilo tudi pet Dolencev. Najbolj se je izkazal Hren, ki je v dveh nastopih podrl 1.859 kegljev in postavil nov dolenski rekord. Kljub temu pa se ni uvrstil na državno prvenstvo, Krušič je podrl 1.814 kegljev, Fabjan 1.713, Krčana Runovec iz Vanič pa 1.674 oziroma 1.671 kegljev. Zmagal je večkratni državni prvak Miro Šteržar, ki je podrl kar 2.176 kegljev.

atletika

Špilar tretji

V Zagrebu je bilo v soboto in nedeljo atletsko tekmovanje, na katerem je Bolgarka Blagojeva s 194 cm postavila nov svetovni rekord v skoku v višino. V dvoboju Jugoslavija : Španija, ki so ga naši dobili s 109:102 je v metu kopja nastopil tudi Novomeščan Špilar, ki je bil za Špancem Hulianijem in Jugoslovanom Primorcem tretji z najboljšim metom 67,82 metra.

speedway

Dirke v Krškem

Na Stadionu Matije Gučca v Krškem bodo v nedeljo velike mednarodne dirke v speedwayu. Za gledalce bo vsekakor zanimivo, kako se bodo najboljši jugoslovanski dirkači upirali tujim dirkačem. Če po tradiciji pa lahko pričakujemo tudi dobro organizacijo in zato lepo nedeljsko popoldne. Dirke se bodo začele ob 15. uri.

rokomet

Prvi zmagi brežiških rokometašev

V nedeljo so slavili v Brežicah: ženska ekipa je doma pospravila prvo zmago v II. zvezni ligi, moški pa so se iz Ajdovščine prav tako vrnili s prvima dvema točkama. Sevniciani so tesno izgubili v Varaždinu, zato pa so Ribničani doma zanesljivo zmagali, čeprav so gostje iz Murske Sobotice ob polčasu vodili za tri gole. V naslednjem kolu bo v Brežicah zanimiv dolenski derbi, saj se bosta pomerili ekipi Brežic in Ribnice.

Varteks : Sevnica 27:24

Sevniciani so v prvem delu nekajkrat prevladovali na igrišču, v nadaljevanju pa niso mogli preprečiti zmage ekipe iz Varaždina, kljub odlični igri Svažiča in Silca. Precej jim je pomagala tudi sreča, saj gostje iz Sevnice niso izkoristili dveh kazenskih strelav, večkrat pa so zadeli vratnik. Sevnica: Možic, Papež 1, Simončič, Jurišič 4, Bizjak, Svažič 7, Koprivnik, Silca 9, Trbovc 3, Sirk.

Brežice : Koka 8:7

Gostje so sicer ob polčasu vodile, v nadaljevanju pa so jih domačinke prehitile in v finišu tudi zmagale, čeprav niso izkoristile dveh sedemmetrov. Domačinke so igrale po žrtvovalno in so zasluženo zabeležile prvo zmago v tej ligi. Brežice: Zorko, Bužančič 5, Molan, Štauber 1, A. Mišič 1, Kolar, Bah, Šmerkoli 1, V. Mišič, Toplak, Hribernik. V. PODGORŠEK

Ajdovščina : Brežice 14:16

Čeprav so domačini vodili 5:0, so zmagali Brežičani, ki so se še posebej odlikovali s hitrimi protinapadi. To sta bili prvi točki v tem prvenstvu, mladi ekipi pa bo zmaga gotovo dala poleta v nadaljevanju prvenstva.

Brežice: Berglez, Rovani J, Novoselec 1, Štangelj 1, Zagode 2, Avsec, Božič 4, Zore 1, Gorišek 4, Vervega 2, Mars. V. P.

Ribnica : Polet 21:19

Čeprav so domačini v začetku vodili, so do odmora gostje obrnili položaj na igrišču in vodili s tremi goli. V drugem polčasu so Ribničani zenačili, pred koncem pa celo vodili in zmagali. Gostje iz Murske Sobotice so se pokazali v lepi luči. Ribnica: Lovšin, Žuk 1, Kuželj, Matelič 2, Mikulin 4, Andoljšek 3, Ponikvar 8, J. Kersnič 3, I. Kersnič.

ŠPORTNI KOMENTAR

Pomlajevanje ekip

Nad začetnimi neuspehi pomlajenih brežiških rokometašev in novomeških odbojkarjev ne gre obupati: samo taka pot vodi k napredku

Brežiški rokometaši in novomeški odbojkarji so po začetnih tekmah v slovenski ligi na dnu svojih razpredelnic! To je za dolenske ljubitelje športa gotovo precejšnje presenečenje. Za brežiške rokometaše ta trditve še posebej drži, saj smo jih bili vajeni že prejšnja leta gledati, kako se borijo za prvo mesto. Še več: lani so bili vse do zadnjega kola kandidati za prvo mesto in za nastop v drugi zvezni rokometni ligi. Zmago so jim izpred nosa odnesli Sevniciani — Brežičani pa se v stari konkurenci otepajo dna.

Z novomeškimi odbojkarji, ki so svoje čase igrali celo v prvi zvezni ligi, je malce drugače: zadnja leta so se vedno reševali iz nevarnih voda prav ob koncu, enkrat so bili vse do zadnjega kola kandidati za prvo mesto in za nastop v drugi zvezni rokometni ligi. Zmago so jim izpred nosa odnesli Sevniciani — Brežičani pa se v stari konkurenci otepajo dna. Z novomeškimi odbojkarji, ki so svoje čase igrali celo v prvi zvezni ligi, je malce drugače: zadnja leta so se vedno reševali iz nevarnih voda prav ob koncu, enkrat so bili vse do zadnjega kola kandidati za prvo mesto in za nastop v drugi zvezni rokometni ligi. Zmago so jim izpred nosa odnesli Sevniciani — Brežičani pa se v stari konkurenci otepajo dna.

Vzrok za začetne neuspehe obeh kolektivov pa je pravzaprav enak: obe ekipi sta se občutno pomladili. Brežičani brez veteranov ne morejo še ujeti koraka z najboljšimi slovenskimi rokometaši, novomeški odbojkarji pa brez starejših tudi niso sposobni za podvige, kakršnih bi si želeli.

Kljub tem neuspehom ne kaže obupati. Pomlajevanje je pač edina pot, ki pelje navzgor. Bolje je to storiti ob pravem času in za ceno nekaterih manjših spodsrljajev, kot pa prepozno, takrat, ko ekipa že razpada.

Če odštejemo rokometno ekipo iz Sevnice, kjer je šport še tako mlad, da pravzaprav igra še prva generacija igralcev, potem se o uspehih, ki jih prinaša pomlajevanje, lahko zgovorno prepričamo pri odbojkaricah Novega mesta in košarkarjih Novoteksa, katerih povprečna starost je zanesljivo med najmlajšimi v slovenski konkurenci. To pa zagotavlja dolgoročno načrtovanje. J. SPLICHAL

»Dolenski list« v vsako družino



# Štirje mrtvi

### Pred očmi žene in treh otrok Guzman, član skupine akrobatskih družin

Včasih smo jih videvali tudi v Jugoslavije. Med dvema visokimi stolpi pa hodili, plesali ter se vozili po vrvi. Hodci, plesalci višin, ljudje, ki so svojim vragolijami visoko nad ostale gledalce in fircem na okolišnih stolpih srce tolklo kot nakovalo. Po vsaki precej. Še vedno nastopajo in nastopajo.

Smrtna perut lebdi nad njimi. Nekateri se ne ustavljajo tako, da imajo nad očmi ali trgi razprostrte velike mreže. Vanje se varno ujamejo, če jim kaj ne spodrsne. Mnogi — teh pa je bilo — takih varnostnih naprav niso imeli. So umetniki (ali pa le ujetniki) zračnih višin in zaupanja v svoje znanje.

6.000 gledalcev v malem mestu ni mesta Wheeling v Zahodni Virginiji (ZDA) je za trenutek zastal. Vrhovodec je hotel stopiti nazaj, zico, nenadoma pa se je začel padati. 15 metrov — tresčil je na tla in obilno žal. Za Riharda Guzmana (39) ni bilo več rešitve; član „Letošnji“ je šel zadnjikrat po napredni vrvi. Kljub takojšnjemu umirjenemu dihanju in operaciji lobanje umrl nekaj ur kasneje v mestni bolnišnici. Dotaknil se je električnega napeljavca; šok ga je omamil in zadel telega je padel.

Artistova žena Karla (37) je bila izmed njegovih štirih otrok. Še pred pričetkom nesrečne drame. Karlo je prešel v ZDA iz Nemčije, je bil kot ukopan na žici, ko je prišel padel. Z želéno voljo je prišel na drugo stran žice. Zetova smrt je bila slej zadnje dejanje v tragediji, ki jo mora spremljati družino Wallenda. Vedno znova sega smrt v slavo.

### OGENJ V SKEDNJI

V nedeljo ob 19.30 je začel ogenj v leseni lopi pri mlini v Štine ob Težki vodi pri Smarini. Ogenj je razširil na okolice, ki je popolnoma zgorel. S škodo je zgorelo tudi več kot tri tone krme, slamoreznica in razno opremo. Škode je za 30.000 dinarjev. Ogenj je bil brzokone podtaknjen, prazen je v teku. Ogenj je ogrozil tudi okolice poslopja in le hitri akciji šmarinjskih gasilcev se gre zahvaliti, da ga ni razširil.

### SREČA ZA VINJENA

Frice Majcen iz Kočevja je ob 23. septembra, ob 14.30, s motornim kolesom proličil v V Salki vasi je na ovinku v avtobus. Ko je bil že mimo avtobusa, zaradi vinjenosti ni mogel spustiti s sopotnikom pada. Vendar imela sreča, da se nista poskušala in da je bil v bližini mlinskih je preprečil nadaljnjo vožnjo.

### VSAKA POLNOST



Tako je mislila mlada letno, nezrelo dekletce. Ona ni bila Milena, ampak srčkana kot bombonice, peča in okrogla tam, moralna biti okrogla, fantje noreli za njo, fantje okoli prsta, kot jih je hotela in se igrala z njimi, tako, kot se je pred leti igrala z marjeticami in travo. Ko jo je utrgala tala vetru bele liske, hoče, noče, vara. Zdaj je sama prisa, lesa te marjetice, bila več marjetica, trave, kjer se je delala posajeno poljubljano, dni starejšimi fanti in igrala in resnično živela. Marko, njen mož, delal natanko tako, noče, ljubi, vara.



Nekaj dni pred nesrečo: Rihard Guzman (levo) z ženo Karlo in šefom skupine Karlom Wallendo.

### OB 80. ROJSTNEM DNEVU

## Teta Jera, hvala za kruh!

**Jera Boh: »Če bi hotela pripovedovati o svojem življenju, bi lahko popisali papir, ki je velik kot največja gospodinjinska miza!«**

„Jaz, jaz da bi bila v Dolenjcu? Ne, boste pa že kaj pametnejšega napisali, saj je toliko krivičnih stvari na tem svetu...“  
Počasi je splavala Jera Boh iz Draganjih sel v preteklost, v čas otroštva, v čas, ko je kot šestnajstletno dekle morala s trebuhom za kruhom preko velike luže, in v grozljiv čas, ko sta Evropo zajeli vojni vihri.  
„Veste,“ mi je rekla, „pa ni v Ameriki nič boljše. Tudi tam prav nič ne pada iz neba. Prav tako in še bolj sem morala delati in šivati. Celih šest let. Veliko ljudi in običajev sem spoznala, a čez moje Dolenjsko je nil.“  
Se je pripovedovala o čudni deželi, kjer so si ljudje v isti hiši tuji, o težkem delu, domotožju in o pismih, ki so bila edina vez z domom.

za krilo, je trenutek molka izkoristila, da bi potešila svojo radovednost. „Nas bo sticek s skatlo nahljal za sliko.“ Pa je babica ni slišala. S tihim glasom je nadaljevala pripoved o možu, ki jo je prekmalu zapustil, o drugem sinu, ki je zaposlen v Straži, o košnjah, na katerih se ni ustrašila nobenega kosca, in o težkem delu na kmetih. Ponosno je povedala, da ji 80 let, ki jih je pred kratkim izpolnila, ne more preprečiti, da ne bi tudi danes kosila, in če je ne bi tako bolele noge, bi se še pogosteje oprilela kmečkih opravil.  
Med pogovorom je „ta mlada“ neopazno izginila in na mizi je kmalu zadišal domači kruh. Ob slani in v vinu se je pogovoru pridružila še sosedka, v izbo pa je počasi legla mrak.



Teta Jera, še enkrat: Hvala za kruh, slano, zanimiv in poučen pogovor. In prosim, verjemite mi, najinega pogovora nisem snemal s tisto čudno črno skatlo in upam, da se zaradi slike, ne boste kesali, saj vam na njej ne bi nihče prisodil toliko let, kot jih štejete.

J. PEZELJ

## Z naših vtov

### Zapostavljeni udarniki

Ko smo se oni dan pri Jakobčevih v Slavskem lazcu ob Kolpi pogovarjali o tem in onem, največ pa o slabih cestah, se je Franc Volf iz Vasi-Fare spomnil, kako je bilo s prevozom takrat, leta 1946 ali morda 1947:  
— V Kočevju se nas je ob sobotah nabralo kot lišja in trave. Vsi bi se radi pehali domov. Bili smo študentje, dijaki, delavci, ki so sekali v gozdovih les, in drugi potniki.

Sprevodnik Ivan Stimec iz Ribjeka, ki še danes vozi na tej progi, se pravi (Ljubljana-Kočevje-Fara-Oslinica, ni mogel vsem ustreči. Vendar se je nekako znašel. Zavpil je, kot se je za zavednega državljana spodobilo:

„Danes jemljem gor samo Oslinčane in prvoborce!“  
Neki gozdni sekač, ki je imel v rokah udarniško diplomu v okvirju, se je seveda razburil:  
„Kaj pa udarniki!“ in je udaril z diplomu po nič krivem sprevodniku tako, da se je diploma strgala, Stimcu pa je ostal za vratom le okvir.

J. P.

### DRUŽINSKI SPOR

## Goljufija

**Nikolić je pobral denar za opel kadet**

31-letni Pero Nikolić iz Sevnega 11 pri Otočcu je sedel v petek na začetno klopo okroglega sodišča v Novem mestu. Senatu je predsedoval sodnik Janez Kramaric, Nikolić pa je bil obtožen goljufije.

Svaku Matu Kobašu iz Ragovega je obljubil, da mu bo iz Nemčije pripeljal rabljen opel kadet, potem ko na sejmu v Ljubljani nista našla nič primerne. Kobaš mu je dal 12.000 dinarjev, Nikolić pa, ki je z ženo delal v Nemčiji, je obljubil, da bo s carino uredil sam. Nikolić je imel namreč pri Kobaševih materi tri otroke, zanje pa je neredno praeval in jih je pomagal vzdrževati Kobaš.

Nikolić je odšel v Nemčijo, denar je zapravil, avtomobila pa ni pripeljal. Vedno se je izgovarjal: enkrat je imel denar v švicarski banki, drugič ni bilo primernih avtomobilov. Končno mu je Kobaš zagrozil s tožbo: Nikolić je dal svoj potni list, avtomobila pa vseeno ni pripeljal. Kobaš je s tožbo uspel, a izvršbe ni mogel uresničiti, ker Nikolić ni imel ničesar.

Nikolić je v petek priznal, da je denar zapravil. Sodišče ni verjelo, da ni mislil goljufati, marveč je bilo prepričano, da je z lažnivo obljubo zapelel Kobaša.

Nikolića so obsodili na leto dni zapora. Ker ni bil še kaznovan in ker mora skrbeti za štiri mladoletne otroke — mati je v Nemčiji, tašča pa tudi ne mara več skrbeti zanje — mu je izvršitev kazni odložila, če v letu dni ne naredi novega kaznivega dejanja in če v tem času vrne Kobašu denar.



## Oči v krogih Münchna

Jože Splichal

## Osvojitev Nemčije

Žalostno moram sporočiti, da nisem bil prvi, ki je osvojil Nemčijo oziroma bolj točno: Muenchen. Sploh nisem bil prvi osvajalec Muenchna, ker so ga pred mano osvojili že mnogi drugi.

Če bi bil še tako borben, mi ne bi bilo pomoči. Olimpijsko mesto je bilo, tako piše v knjigah in knjigam moramo verjeti, osnovano v 12. stoletju. Potem je živeo mirno do znamenite tridesetletne vojne. Takrat je bil Muenchen prvič osvojen, zavojalci so bili Švedi. V letih 1618—1648 pa sem bil čisto zares premajhen, da bi se s Švedi spopadel za to, kdo bo prej osvojil Muenchen! In če že nisem bil prvi, je prav vseeno, če so ga v bojih za špansko nasledstvo leta 1705 osvojili še Avstrijci. Sploh se je takratno avstrijsko osvajanje za naše sosede slabo končalo: Nemci tega niso pozabili in so jim vrnilo milo za drago nekaj stoletij pozneje.

Sploh je bil Muenchen pozneje še večkrat osvojen, med drugim so ga zavzele tudi tankovske enote ameriške sedme armade, ki so vkorakale v bavarsko prestolnico 30. aprila 1944.

To je bilo sladko maščevanje za Hitlerjev „Heil!“ in njegovo strahotno ošabnost pod nadutimi brčicami. Prav v Muenchnu se je namreč zgodilo tisto, o čemer je veliki vojskovodja nemškega rajha sanjal vse življenje: Chamberlain in Deladier sta 30. septembra 1938 v mestu današnjih olimpijskih iger podpisala s Hitlerjem sporazum in s tem pomislila, da sta odkupila mir za Evropo. Za angleškega in francoskega ministra je bilo to zgolj varljivo pričanje, ki ga je nori Adolf kaj kmalu razblinil. Če sta hladnokrvni Anglež in Francoz s tega brega Kanala računala na mir, sta pač pozabila, da nista podpisala drugega kot izjavo, da prodajata češke interese. Muenchenski sporazum si je Hitler namreč tolmačil tako, da sta London in Pariz privolila v njegovo oblastno vmešavanje v Sudete. To je pravzaprav pomenilo, da lahko nadaljuje svoj pohod proti vzhodu...

Tako nisem bil prvi, ki je osvojil Muenchen. Pravzaprav je Muenchen tako nenavadno mesto, da skoraj ne bi mogel pomisliti na kaj takega, kar se tu še ni zgodilo. Lahko bi izdajal časopis — pa spet ne bi bil prvi tujec. Že Lenin je v letih 1901 do 1902 izdajal v bavarski prestolnici časopis Iskra, ki velja za prvi marksistični časopis.

Tako mi ni preostalo drugega, kot da sem Nemčijo osvojil na dokaj nenavaden način. Ko smo se v Ljubljani ulegli po posteljah na vlaku ekspresa, ki je oddrdal v nemško noč, sem bil že pred Jesenicami tako zaspan, da sem komaj še našel potni list, ki mi ga je obmejni miličnik malomarno požigosal.

Potem smo ugasnili vse luči v kupeju in zbudil sem se — v Muenchnu. Prava sreča je, da ima več kolodvorov; pa sem bil na glavnem toliko pri sebi, da sem lahko izstopil; kaj se je dogajalo ponoči, pri najboljši volji ne bi vedel povedati.

Prespal sem vse carinike, vse miličnike, vse natakraje, ki so ponujali črno kavo in pravo domačo „mekano“. Vsi ti, ki so šarili po kupeju, so morali biti hudo previdni in tihi, da me niso zbudili. Na srečo nisem bil edini Splitčan, ki je spal na drugi strani istega kupeja, visoko gori pod stropom vagona, je prav tako prespal vse carinske pregleda.

Ko se je zjutraj zbudil, je preklel „cio svit, Split i okolino“ samo zato, ker ga ni nihče pocukal za rokav takrat, ko so hodili po kupeju cariniki. Zbal se je, da mu bodo nazaj grede cariniki fotografski aparat. Potem sva aparat pogledala: če bi bil še tako dober volje, za tisto skatlo ne bi mogel odšteti več kot 30 ali 40 starih tisočakov...

Ko sva šla z vlaka proti izhodu muenchenske postaje, sem ga vprašal, kaj bo gledal. „Ma, di bi iša!“ je zaklical in povsem samoumevno se mu je zdelo, da bo gledal košarko in vaterpolo — naše zanesljive medalje. Takrat pač nisva vedela, kako se moti...

(Prihodnjič: SPOROČILO FRAU DORSCH)

## Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

## Vojaško skladišče za pošto

(Mestni zastop) je ponudil kupljeno vojaško skladišče pri pokopališču za pošto, katero hoče vlada sprejeti v svojo skrb. Poštni nadkomisar je s tem popolnoma zadovoljen, občina je plačala vže lepe novce za potrebne načrte — upati je, da bodo tako meščani Novega Mesta dobili kmalo večjo korist in ceneje donšanje s pošte, mestna občina pa lepe dohodke od kupljene hiše. Iz tega je pač videti, da so se prehiteli tisti, ki so nekemu gospodu na ljubo podpisali prošnjo, naj se ne nastani pošta v enem poslopju, ampak bliže. Res je, nekoliko dalje bodemo večinoma imeli — pa sto korakov več ali manj ni takova reč; kajti mnogo večji bode pa dobiček za mesto. Slednjič izrečemo še, da se nam je kaj odveč zdelo, da se je iz Novega Mesta v „Slov. Narod“ pisalo, kako je oni kraj nepripraven radi slabega pota, nevaren glede hudobnih ljudi in še več drugega. Čemu občinstvo domišljevat na take prazne stvari in občinsko last ob veljavo spravljati.

(Nova vlada) v Srbiji ima velike težave; radikanci, ki so prej imeli vlado v rokah, se jej močno ustavljajo. Po nekaterih krajih je prišlo kar do krvavih bojov.

Angleži. Hvalijo se, da so jako mnogo koristnega storili za deželo. Trdijo, da bi bila grozna nesreča za deželo, ako bi jo oni zapustili. Če bi pa morda ne bila nesreča večja za kramarske Angleže?  
(Razmere) med Francijo in Rusijo se bolj in bolj ohlajajo. Nekateri ruski listi pišejo, da bi bila neumnost, zvezati se s Francijo. Pa res ni lahko misliti, kako bi skupaj korakale ljudovladna Francija in koščeno samodržna Rusija.  
(Naša kmetijska) podružnica napravi ob priliki premovanja goveje živine, ki bo tukaj dne 25. okt., veliko srečanje. Dobitki so raznovrstno kmetijsko orodje in stroji. Glavni dobiček je stroj za čiščenje žita — vreden 75 glđ. Srečka velja 10 kr. Čujemo, da se jih je vže precej prodalo; zeleti je, da bi se oddale vse, ker ima srečanje blag namen.  
(V latinsk o) šolo se je vpisalo letos 212 učencev — štirje manj kakor lani. Vzrok je, ker jih ima prva šola mnogo manj, kakor v preteklem letu. Sicer smo pa s tem številom lahko zadovoljni; 20 ali 30 več bi jih ne šlo lahko v male šolske prostore.

(L. DOLENJSKIH NOVIC, 1. oktobra 1892)

### Te dni

vas bo obiskal vaš pismo- noša: pobral bo naročnino za drugo polletje 1972 pri vseh naših naročnikih v Sloveniji. Prosimo, pripravite denar in poravnajte zapadlo naročnino že ob njegovem prvem obisku, da bodo odpadle nepotrebne skrbi in stroški s ponovno izterjavo, ki gredo v takem primeru v breme naročnika.  
Naročnike v drugih republikah in v tujini prosimo, da zapadlo naročnino takoj sami nakažejo, če želijo list nemoteno prejemati še naprej.

UPRAVA LISTA



# KOČEVJE: lahko smo zadovoljni in ponosni

## VELIKA OBČINA – VELIKE TEŽAVE

Zaradi velike razsežnosti in redke naseljenosti občine nastaja mnogo težav – Po narodnem dohodku na prebivalca na 20. mestu, vendar kljub temu še pod republičkim poprečjem – Združeno gostinstvo pogoj za hitrejši napredek turizma – Po deželju večji kos kruha – Asfalt si utira pot proti Kolpi

Letos so bili v Kočevju popravljene in urejene nekateri športni objekti. Med drugim je mesto dobilo letos tudi štiristozno avtomatsko kegljišče.

Zgrajenih je bilo spet precej stanovanj. Tako sta bila v zadnjem letu dograjena in vseljena 20-stanovanjski blok za borce in 24-stanovanjski blok za trg. V gradnji je 24-stanovanjski blok, še en 24-stanovanjski blok za borce pa bomo začeli graditi v kratkem. Razen tega izda občinska skupščina na leto okoli 70 do 80 dovoljenj za gradnjo zasebnih hiš.

Zamisel o gradnji kopaljšča spet oživlja. Na bližnjih zborih volivcev bomo med ostalimi vprašanji obravnavali tudi gradnjo kopaljšča. Denarja za to gradnjo še ni. Če bodo občani pripravljene plačevati samoprispevek za gradnjo kopaljšča lahko pričakujemo, da bomo v bližnji prihodnosti uresničili to dolgoletno željo. Vedenjskih organizacij izraža pripravljenost za sofinanciranje te gradnje, med njimi so posebno tiste, ki se ukvarjajo s turistično in z gostinsko dejavnostjo.

## PREDNOST KOVINSKI, KEMIČNI IN LESNI INDUSTRIJI

Jasna opredelitev gospodarstva, ki temelji predvsem na nadaljnjem razvoju kovinske, kemične in lesno predelovalne industrije, bo omogočila z novimi investicijskimi naložbami hitrejšo rast družbenega proizvoda in narodnega dohodka. Izkoristiti bomo morali vse prednosti, ki jih ima kočevsko-ribniško področje. Tu mislim predvsem na gozdove z velikimi zalogami lesne mase, obstoječe proizvodne zmogljivosti nekaterih gospodarskih panog, ki veljajo za perspektivnejše doma in v svetu. Menim, da bomo morali poleg tega skrbeti tudi za skladnejši razvoj tistih delovnih organizacij, ki so v svoji dosedajni dejavnosti dosegle pomembne rezultate, pa zaradi majhne akumulacije in kreditne nesposobnosti ne morejo hitreje napredovati.

Ob koncu teh svojih razmišljanj se globoko zavedam, da smo v preteklem letu marsikaj naredili, pa vendar še premalo, da bi lahko zadovoljili vsem željam in potrebam, katere so in bodo vedno večje od naših realnih možnosti. Tako je tudi prav! To je tista nepremagljiva sila, ki teži in vodi k napredku in lepšemu življenju naš vseh. Vsem delovnim ljudem izrekam ob občinskem prazniku iskrene čestitke in najlepše želje za naš lepši in srečnejši jutrišnji dan!

MIRO HEGLER,  
Predsednik občinske skupščine  
Kočevje

novno obuditi misel o združevanju gostinske dejavnosti v občini. Omogočiti moramo čimprejšnjo adaptacijo hotela PUGLED, kar je ob sedanjih razdrobljenosti gostinstva težko izvedljivo.

## ODLOČALI BOMO O GRADNJI KOPALIŠČA

Krajevna samouprava dobiva vedno bolj pomembno družbeno vlogo, zato jo moramo v bodoče tudi materialno krepiti. 13 krajevnih skupnosti, kolikor jih v občini imamo, je



kljub številnim težavam doseglo pomembne uspehe. Občani so s prostovoljnim delom in z denarnimi prispevki v preteklem letu zgradili številne komunalne in druge objekte. Urejali in vzdrževali so lokalne ceste, gradili vodovode, napeljevali telefonske linije in reševali druge zadeve.

Tako so v Predgradu dobili avtomatsko telefonsko povezavo s Kočevjem, v Moravi so pričeli obnavljati vaški vodovod, v Oslinici tečejo priprave za organizacijo manjšega proizvodnega obrata, napeljan je bil vodovod v Mestni log in obnovljen vodovod na Trgu zboru odposlancev v starem delu mesta. Še v tem mesecu bodo pričeli polagati asfalt v Kajuhovem naselju in starem delu mesta.

V Kočevju bomo v novembru dogradili nov otroški vrtec za približno 160 otrok. V naslednji fazi bomo vrtec dogradili še prostore za varstvo dojenčkov, za kar pa trenutno še nimamo denarja.

Temeljito smo obnovili tudi staro osnovno šolo v Kočevju. Razen tega je bilo med počitnicami bolj ali manj obnovljenih več šol na podeželju.

kavic. Približno 60 deklet bo našlo zaposlitev v obratu VEZENINE z Bleda. Nove delovne prostore je dobil tudi kolektiv HYDROVODA.

## OD BESED K DEJANJEM

Omenil sem že, da je v občini podeželje v veliko težjem položaju ne le zaradi težjih življenjskih pogojev, ampak zaradi slabih možnosti za zaposlovanje, predvsem v Oslinški in Štruški dolini. Kljub nekaterim ukrepom, ki jih je občinska skupščina že sprejela, moramo v bodoče hitreje preiti od besed k dejanjem. To pa pomeni, da moramo s konkretnimi rešitvami ustvariti takšne pogoje, da bodo predvsem mladi ljudje našli zaposlitev doma, v svojem kraju. Ne zaradi strateških, pač pa zaradi ljudskih in človeških razlogov postaja to vedno bolj tudi naša družbena in politična odgovornost. Pri tem ima in bo imela tudi v bodoče razen ostalih gospodarskih in družbenih činiteljev pomembno vlogo tudi ZKGP Kočevje, ki je edini nosilec gozdarske in kmetijske politike v občini. Izdelani programi razvoja družbenega in zasebnega kmetijstva bodo uresničeni le ob sodelovanju vseh dejavnikov, njihove enotnosti in ob materialni sposobnosti te delovne organizacije in občine.

Hitro tempo življenja zahteva tudi sodobne prometne zveze, s katerimi se v kočevski občini žal ne moremo pohvaliti. Priznati moram, da je vprašanje posodobljanja in obnove cestnega omrežja v občini eno izmed najaktualnejših vprašanj, ki vedno bolj vpliva na razpoloženje občanov. Ko smo pred leti s krajevnim samoprispevkom zgradili novo šolo v Kočevju, smo bili na to resnično ponosni.

Pred dvema letoma smo ponovno uvedli krajevni samoprispevek za posodobljenje regionalne ceste Livold-Brod na Kolpi. Dela na cesti ne potekajo v skladu z določili pogodbe med Cestnim skladom SRS in Cestnim podjetjem iz Novega mesta. O poteku del so bili občani že seznanjeni v eni izmed zadnjih številčk Dolenjskega lista, zato tokrat nimam namena zahajati v podrobnosti. Kljub raznim komentarjem, večših pa morda zaradi premajhne poučenosti in informiranosti posameznikov, sem osebno optimist in prepričan, da bo cesta do leta 1974 dograjena. Z dograditvijo te ceste se bodo odprli tudi nekateri novi problemi, o katerih že danes resno razmišljamo.

Takoj spomladi bo SAP iz Ljubljane pričel z gradnjo nove avto-busne postaje v Kočevju. Povečan promet na cesti Ljubljana-Kočevje-Delnice bo ustvaril tudi večje pogoje za hitrejši razvoj turizma. Zdi se mi, da bi bilo potrebno po-

pri narodnem dohodku na prebivalca slovensko povprečje, za katerim zdaj še zaostajamo. Za doseg tega ciljev obstajajo stvarne možnosti, saj so najpomembnejše gospodarske investicije, začete v letu 1971, letos dokončane.

Znano je, da gredo zaloge kočevskega premoga h kraju. To pomeni, da je bilo potrebno 360 rudarjem zagotoviti nova delovna mesta. Ob proučevanju številnih rešitev, ki so bile podane, sta se kolektiv RUDNIKA IN ITAS odločila za združitve. Tako bo že v bližnji prihodnosti ITAS – industrija transportnih sredstev in opreme, postala ena najmočnejših gospodarskih organizacij v občini.

Ze letos bo dograjen novi proizvodni objekt, v katerem se bodo razen drugih članov kolektiva ITAS tudi rudarji vključevali v novo proizvodnjo. To je bila letos največja, pa tudi najpomembnejša investicija v občini. Preko 60 milijonov din, vloženih v osnovna in obratna sredstva, bo že prihodnje leto dajalo pomembne finančne rezultate. Pri tem pa ne gre zanemarjati tudi ostalih delovnih organizacij, ki so kljub številnim težavam v zadnjem času vložile znatna sredstva v modernizacijo in povečanje svoje proizvodnje. Tako je kemična tovarna MELAMIN s skupnimi vlaganji lesne industrije LIK in Združenega kmetijskego gozdarskega podjetja Kočevje zgradila novi obrat za oplemenitenje iverice, katerih proizvodnja se je letos tudi začela. Hitro, kot da hočejo nadomestiti zamujeno v preteklih letih, je kolektiv lesne industrije LIK začel pomembno investicijo za proizvodnjo šolskega pohištva, pripravila pa še nove.

Razveseljuje je dejstvo, da je tudi TEKSTILANA končno dala v zaslužni pokoj stare stroje, katerih leto izdelave sega celo v prejšnje stoletje. Na novih, sodobnih strojih že snujejo nov proizvodni program, ki bo prinesel lepše čase tudi temu najstarejšemu kolektivu v občini. Da bi omogočili hitrejšo zaposlovanje, predvsem ženske delovne sile, smo te dni dobili v Kočevju nov obrat za proizvodnjo modnih ženskih ro-

ni se je od leta 1965, ko je bil 6.755 din, do leta 1971 povečal kar za 100 odstotkov in predvidevamo, da bo letos znašal preko 15.000 din na prebivalca. To pa še ne pomeni, da smo sposobni v celoti rešiti številne komunalne, socialne in druge probleme, s katerimi se vsak dan srečujemo. Sicer narodni dohodek na prebivalca še ne pove vsega in tudi ne more biti edino merilo razvitosti občine. Med 60 slovenskimi občinami se po svoji gospodarski razvitosti in narodnem dohodku na prebivalca Kočevska uvršča na 20. mesto.

## LETOS DOKONČANE POMEMBNE INVESTICIJE V GOSPODARSTVU

Družbeno ekonomska izhodišča za 1972, s katerimi smo določili razvoj v občini, predvidevajo nekoliko počasnejšo rast družbenega proizvoda, kot smo ga dosegali v preteklih letih, vendar računamo, da bo nekoliko večji kot je poprečje v Sloveniji. Vsi kazalci nam govorijo, da bomo predvideno rast oz. povečanje družbenega proizvoda za 20 odstotkov v odnosu na lansko leto dosegli, kar nam bo omogočilo, da bomo v bližnji bodočnosti dosegli

**Za letošnji občinski praznik pristrčno pozdravljamo vse prebivalce našega območja. Hkrati čestitamo kolektivom za dosežene uspehe in jim želimo še mnogo novih delovnih zmag pri prizadevanjih za lepši jutrišnji dan!**

**OBČINSKA SKUPŠČINA KOČEVJE  
Vodstva vseh družbenopolitičnih  
organizacij in društev v občini**

Vsako leto 3. oktobra praznujemo občani Kočevske svoj praznik. Na ta dan pred 29 leti je v Kočevju, sredi okupirane Evrope, na osvobojenem ozemlju naše trpinčene in opustošene domovine zasedal Zbor odposlancev slovenskega naroda. To je bil prvi slovenski parlament, ki je v času narodnoosvobodilne vojne in ljudske revolucije postavil temelje naše slovenske državnosti, svobode in neodvisnosti.

Z gotovostjo lahko trdimo, da na Slovenskem bržčas ni mesta in pokrajine, ki bi bila med drugo svetovno vojno tako razdejana in opustošena, kot je bilo Kočevje in Kočevska. Prav zaradi njunega pomena in vloge ju po vsej pravici lahko označimo kot simbol slovenske svobodoljubnosti in imenujemo zibelko in trdnjavo slovenskega narodnoosvobodilnega boja in slovenske državnosti.

Kot ostale kraje naše domovine je po končani vojni tudi Kočevsko čakalo veliko dela. Rane, ki jih je prizadejala vojna, je bilo potrebno celiti, obnoviti domove in vasi, zgraditi porušeno in požgano mesto. Tudi v tem času je ta delček slovenske zemlje prispeval velik delež za obnovo porušene domovine. Prosto-voljne delovne brigade so krčile prostrane kočevske gozdove ter tako pomagale postavljati nove temelje naše socialistične domovine.

Ko letos tako kot vsako leto oenjujemo v povojnem času prehojeno pot in vse, kar smo naredili ter razmišljamo o tistem, kar bomo v bodoče še morali storiti, smo občani Kočevske z doseženimi rezultati lahko zadovoljni in nanje tudi ponosni.

Če me je uredništvo Dolenjskega lista naprosilo, da v grobih obrisih predstavim občino in njen utrip življenja, potem se ne morem izogniti nekaterim dejstvom, ki so za kočevsko občino še posebno značilna. Po teritorialni razsežnosti smo na drugem mestu v Sloveniji, saj na površini 76.586 ha živi 17.293 prebivalcev. Ta velika razsežnost in redka naseljenost pa gotovo vplivata na številne probleme, tako da je njihovo reševanje zelo težko in v večini primerov vezano na znatno večja materialna sredstva. Naj omenim le nekatera: razvejano in slabo vzdrževano cestno omrežje, prevozi šolskih otrok iz oddaljenih vasi in zasekov, problemi oskrbe z zdravno pitno vodo, ostareli ljudje na podeželju, številni socialni problemi itd. Vse to daje odločujoč pečat ne le gospodarskemu razvoju, temveč vpliva tudi na razreševanje zadev na področju zdravstva, šolstva, kulture in socialnega varstva.

Agonija oziroma propadanje podeželja je sicer navzoča po vsej Sloveniji, toda na Kočevskem ima svoje posebne oblike in terja tudi svojstveno politiko. Ta politika se v zadnjem obdobju v nekaterih zasnovah menja, vendar je njena nadaljnja uresničitev odvisna predvsem od hitreje rasti gospodarstva.

Menim, da je značilno za samo mesto Kočevje, da je v zadnjem desetletju zelo hitro napredovalo, česar pa ne moremo trditi tudi za podeželje. Narodni dohodek v obli-



# Preporod TEKSTILANE iz Kočevja

TEKSTILANA postaja sodobna tekstilna tovarna – V kratkem bodo novi stroji zamenjali še zadnje stare – Letos pet starih milijard



TEKSTILANA, tovarna sukna Kočevje, je eno najstarejših industrijskih podjetij v tem kraju; nastalo je takoj za Rudnikom. Lani je praznovalo petdeseto obletnico obstoja. V okviru volnarske industrije je bila pred vojno v mejah takratne Slovenije ena večjih tekstilnih tovarn, ki je zrasla iz potreb slovenskega in jugoslovanskega tržišča v kraju, kjer se je takrat nudila cenena ženska delovna sila.

V začetku je tovarna zaposlovala 29 delavcev. Z graditvijo dveh pomembnejših objektov in nabavo nekaj starih, izrabljenih strojev, se je število zaposlenih postopoma večalo. Leta 1935 je tovarno upepelil požar, med vojno pa je bila bombardirana.

Po vojni je bila kmalu obnovljena in je nadaljevala s proizvodnjo brez večjih sprememb. Dolgo je vztrajala pri univerzalnem proizvodnem programu kot večina tekstilnih tovarn in zato ni dosegla pomembnejšega napredka. Tržišče pa je vedno bolj neizprosno postavljalo svoje pogoje in je zahtevalo predvsem kakovost in nizko ceno. To pa bi se dalo doseči samo z obnovo zastarelega strojnega parka in predvsem s specializacijo.

Sele spoznanje, da je bodočnost tovarne le v obnovi in specializaciji, je dalo razvoju podjetja pravi polet in tudi prve ugodne rezultate. Prav ob petdesetletnici obstoja je tovarna doživela preporod. V razmeroma kratkem času je preusmerila proizvodnjo in prilagodila svoj proizvodni program najstrožjim zahtevam tržišča. Novi proizvodi, odeje in pregrinjala, v ničemer ne zaostajajo za tovrstni-

mi izdelki domače in tuje proizvodnje. Povpraševanje po njih je na tržišču zelo veliko.

TEKSTILANA je danes moderna tovarna, ki dosega tudi zadovoljive finančne uspehe, saj se letos vrednost njene proizvodnje že bliža petim stari milijardam. V občini je tovarna eno največjih podjetij. Zaposlu-

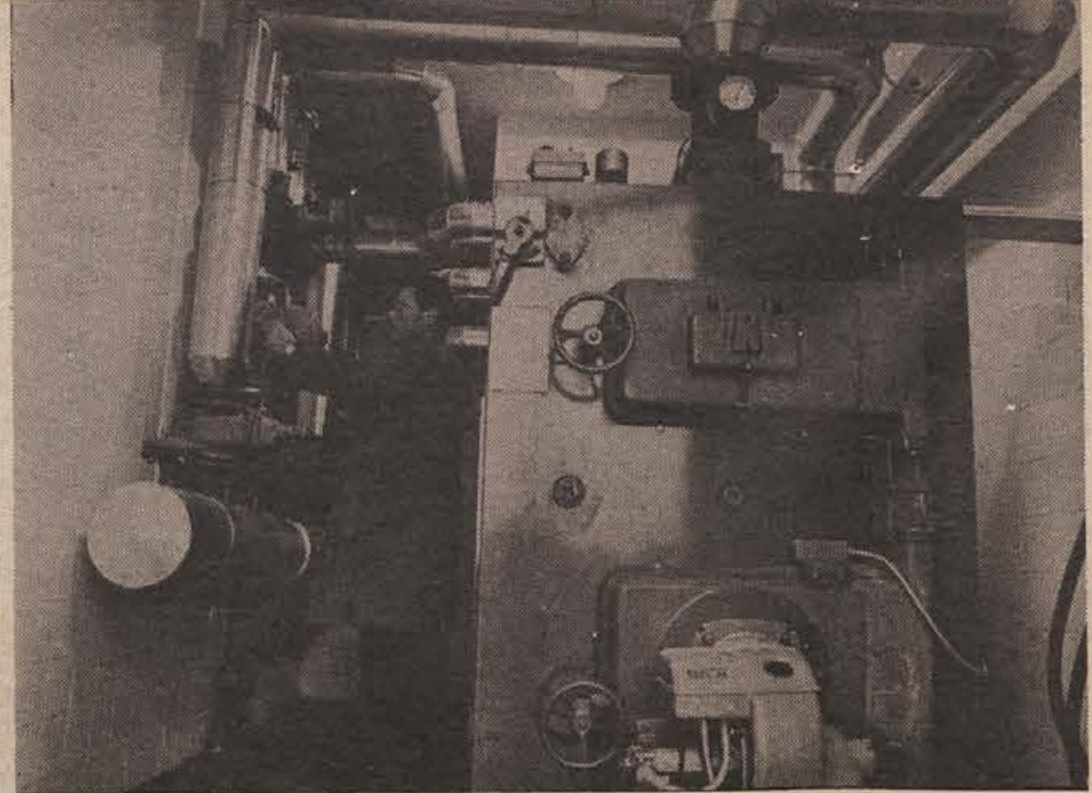
je predvsem ženske in je zato tudi v socialnem pogledu močan činitelj v občini.

Kolektiv TEKSTILANE se pridružuje čestitkam ob praznovanju občinskega praznika, 3. oktobra, in želi vsem občanom pri njihovem delu veliko uspehov.

V. R.



Avtomatske statve za izdelavo odej in pregrinjal so eden izmed naj sodobnejših strojev, ki jih je TEKSTILANA kupila v zadnjem obdobju



KOVINAR, podjetje storitvenih obrti iz Kočevja, si je s solidnim delom ustvarilo ugled tudi izven Kočevja. Razen kovinske dejavnosti opravlja vodovodne instalacije in predvsem kompletne napeljave centralnih ogrevanj, kot kaže slika.

**kočevski tisk**  
**kočevje**

TISKARNA • KNJIGOVEZNICA

KOČEVJE, LJUBLJANSKA CESTA 18/a

Telefoni: direktor 86-364 • tehnično komercialna služba 86-254 • računovodstvo 86-090 • Tekoči račun pri SDK Kočevje, številka 513-1-265

V tisk prevzamemo grafične storitve, od izdelave osnutka do končne izvedbe, in sicer: prospekte, kataloge v eno in večbarvni izvedbi, nadalje pisemski papir, časopise, brošure, programe, čestitke, revije in vse vrste merkantilnih tiskovin. Tisk z raznobarnimi folijami (preganjem). Cene konkurenčne. Zelo ugodni dobavni roki za vse tiskovine.

- Prilogo za praznik kočevske občine so omogočili kolektivi ITAS, HYDRO-
- VOD, MELAMIN, ZKGP, LIK, TEKSTILANA, OPREMA, KOVINAR, KOČEVSKI
- TISK in SKUPŠČINA OBČINE, ki hkrati čestitajo občanom in poslovnim
- sodelavcem za praznik občine. Čestitkam se pridružuje tudi kolektiv »Do-
- lenjskega lista«.
- Prilogo sta pripravila Jože Primc in Mirko Vesel.

OBISK PRI ZDRUŽENEM KGP KOČEVJE

## NAJVEČJE PODJETJE SE PREDSTAVI

Čeprav dolgujejo kupci Združenemu KGP okoli 20 milijonov, podjetje še ni v težavah – Bodoča oblika podjetja in TOZD bo taka, kot bo samoupravljavcem najbolj ustrezala – Razprava o TOZD bo kmalu

„Združeno kmetijsko gozdarsko podjetje Kočevje sodi med največja podjetja v kočevski občini in ima največ zaposlenih. Združeno podjetje posluje dobro, saj doslej nismo imeli večjih težav z likvidnostjo, čeprav nam kupci dolgujejo okoli 20 milijonov din, medtem ko dolgujemo mi dobaviteljem komaj okoli 3,5 milijona din.“ je povedal za uvod v razgovor pred praznikom občine Kočevje sekretar Združenega KGP Feliks Vidmar.



*Združeno kmetijsko gozdarsko podjetje Kočevje*



Feliks Vidmar, sekretar Združenega KGP Kočevje

– Kako vam je uspelo upreti se splošni nelikvidnosti?

– Politične organizacije znotraj podjetja, predvsem osnovna organizacija ZK, samoupravni organi in vodstvo podjetja so si zelo prizadevali za uspešno poslovanje. Ker smo delovna organizacija z največ zaposlenimi, moramo še posebno skrbeti za redno izplačilo osebnih dohodkov, kar nam tudi uspeva. Kljub temu, da nam kupci veliko dolgujejo, poteka naše poslovanje redno in do danes sploh še nismo imeli blokiranega žiro računa.

– Kako daleč ste z ustanavljanjem temeljnih organizacij združenega dela (TOZD) znotraj Združenega podjetja?

– Na drugi konferenci organizacije ZK pri Združenem KGP smo se odločili, da začnemo čimprej uresničevati ustavno dopolnila, predvsem 21. dopolnilo, ki govori o ustanavljanju TOZD. Zato smo imenovali posebno komisijo, v kateri so strokovnjaki in predstavniki političnih organizacij v podjetju in jo zadolžili, da prouči ustanavljanje TOZD znotraj ZKGP ter nato svoje ugotovitve in predloge posreduje vsem obratom, ki sestavljajo sedanji ZKGP.

– Kaj je komisija doslej naredila?

– Trenutno pripravlja gradivo oziroma predlog o bodoči organiziranosti podjetja, ki naj bi bila taka, kot predvideva 21. ustavno dopolnilo, ki govori o TOZD.

Pri tem so nekateri ugotovili, da smo že skoraj imeli tako obliko oziroma organizacijo podjetja kot jo zahtevajo sedanja ustavna dopolnila, in sicer že pred letom 1969. Vendar pa takrat še nismo imeli natančno določenega delovanja in pristojnosti samoupravnih organov obratov. Nekateri menijo, da bi bili prav takratni obrati lahko TOZD, seveda pa bi morali prej proučiti vsebino njihovega dela, njihove pravice in dolžnosti.

### KOMUNISTI ZA TOZD IN PROTI CEPITVI PODJETJA

Drugi spet izražajo prepričanje, da bi bilo podjetje organizirano v smislu TOZD, če bi bilo organizirano po dejavnostih, se pravi približno tako, kot je danes (kmetijstvo, gozdarstvo in morda še kakšne dejavnosti bi bile TOZD). S tem bi bile odvzete določene pravice osnovnim obratom in njihovim samoupravnim organom.

– Doslej ste imeli znotraj podjetja že dve akciji za popolno ločitev kmetijstva in gozdarstva oziroma za ustanovitev popolnoma samostojnih podjetij. Kako boste vskladili te težnje in ustanavljanje TOZD?



Nakladanje lesa v Stari cerkvi

– V letu 1968 se je v okviru tedanjega KGP začela akcija gozdarstva za izločitev iz enotnega podjetja. To pomeni, da naj bi podjetje razpadlo na najmanj dva dela in da bi torej dobili samostojno kmetijsko in samostojno gozdarsko podjetje.

Po temeljiti proučitvi položaja so samoupravni organi podjetja prišli do prepričanja, da je sodelovanje med dejavnostmi našega podjetja (kmetijstvo, gozdarstvo, stanovanjsko gospodarstvo) na osnovi ustanovne listine podjetja iz leta 1952 možno v okviru istega podjetja tudi v bodoče, predvsem pa je to mogoče na območju občine Kočevje. Tako lahko tudi v bodoče najugodnejše skupno rešujemo vrsto vprašanj kot: vprašanja nastanitve članov kolektiva, šolanja njihovih otrok in razne komunalne zadeve (ceste, vodovodi itd.), saj običajno člani gozdarskega in kmetijskega kolektiva žive in delajo na istih območjih in zadovoljevanje njihovih potreb ne bi bilo smotno obravnavati ločeno.

Letos se je akcija za odcepitev oziroma osamosvojitve nekaterih dejavnosti Združenega podjetja ponovila. Zato se je predvsem politični aktiv odločil, da bomo bodoče organizacijo podjetja v celoti vskladili z določili oziroma duhom ustavnih dopolnil o organizaciji TOZD. Na osnovi tega sklepa je komisija, ki sem jo že omenil – imenoval jo je delavski svet ZKGP – začela pripravljati gradivo o TOZD znotraj Združenega podjetja. Ko bo komisija

pripravila gradivo, bo dano v razpravo vsem obratom, ki naj bi bili bodoče osnovne oziroma temeljne organizacije združenega dela. Trenutno je v pripravi prva zamisel informacije za vse obrate. Na njeni osnovi se bodo družbeno-politične organizacije znotraj podjetja in samoupravni organi obratov lahko vključili v obravnavo vsebine in organiziranja podjetja v smislu uveljavljanja TOZD in o združitvi TOZD v višjo organizacijo, se pravi v podjetje.

To informacijo bomo dali vsem kolektivom Združenega KGP v najkrajšem času in bo osnova za prvo presojo samoupravljalcev o bodoči organiziranosti TOZD in podjetja. Seveda bo oblika TOZD in podjetja taka, kot se bodo odločili člani kolektivov, se pravi taka, kot jim bo najbolj ustrezala.



# BREZ VODE NI ŽIVLJENJA

140 km vodnega omrežja – Vsako leto dobi več sto ljudi vodovodni priključek – Letos novi prostori – Material in nasveti za zasebne graditelje – Čistilne naprave prihodnje leto – Potrošnja vode hitro narašča

Podjetje HYDROVOD Kočevje-Ribnica je naslednik bivše Vodne skupnosti, ki je bila ustanovljena pred 13 leti, njena glavna naloga pa je bila: oskrba naselij na območju občin Kočevje in Ribnica s pitno vodo.

Pred letošnjim praznikom občine Kočevje smo obiskali direktorja Antona Andoljška in se z njim pogovorili o dosedanem delu in bodočih načrtih tega kolektiva.

– Najprej nam povejte, prosimo, nekoliko o zgodovini vaše delovne organizacije, se pravi o njenem delu do letos.

– Pred trinajstimi leti sta se združila Mestni vodovod Kočevje in Vodovod Ribnica, s katerim je upravljala občina. Zaradi izrednega pomanjkanja vode v Kočevju in Ribnici je zmagala zamisel o gradnji črpališča v Blatah. To je bila dolgoročna poteza, ki je zagotovila nemoteno oskrbo Kočevja in Ribnice z vodo.

V Kočevju so bila takrat štiri črpališča, ki pa so skupaj dajala pol manj vode, kot jo mesto danes porabi. Zaradi odplak so bili ti viri tudi okuženi in prišlo je celo do epidemije tifusa. Zato se je tedanji okraj zavzel za tako rešitev oskrbe z vodo.

Leta 1959 smo uredili črpališče v Blatah. 1963 sta bila zgrajena dva zbiralnika nad Kočevjem, ki sprejemata 1000 kubikov vode, leta 1964 pa je bil zgrajen 1200 kubični zbiralnik nad Blatami.

Seveda smo v prvih letih uredili glavni vodovod Obrh-Kočevje in Obrh-Ribnica. Nanju smo postopoma priključevali v kočevski občini naselja Ložine, Koblarje, Mrtvice, Klinjo vas, Željne, Gorenje, Šalko vas, Dol-

go vas, Livold – skratka: vse vasi od Jasnice do Kočevja in Livolda imajo vodo. Na ribniški vodovod pa so priključene vasi Rakitnica, Dolenja vas, Prigorica, Nemška vas, Otavica, Lipovec in druge, da so vse vasi v ribniški dolini, vključno z Bregom, oskrbovane s pitno vodo z Obrha.

– Če se ne motim, imate samostojne vodovode tudi v nekaterih vaseh?

– Samostojen črpalni vodovod ima Loški potok. Vodo dobe vse vasi razen Malega loga in zgornji del Hriba. Iz Jakšičev je speljan vodovod za Vas-Faro in Brod na Kolpi. Vodovod z Vrha bomo letos podaljšali še v Krkovo. Tudi Poljanska dolina je dobila svoj vodovod, ki pa žal še ne napaja vseh vasi. Dogovarjamo se, da bi prevzeli še vodovod za vas Moravo.

Skupno imamo okoli 140 km vodovodnega omrežja. Lani smo položili v kočevski občini 5462 m cevi, da je dobilo vodovod nadaljnjih 700 občanov. V ribniški občini smo položili na novo 837 m cevi, okoli 1000 m cevi pa smo zamenjali.

– Kaj pa gradite oziroma ste zgradili letos?

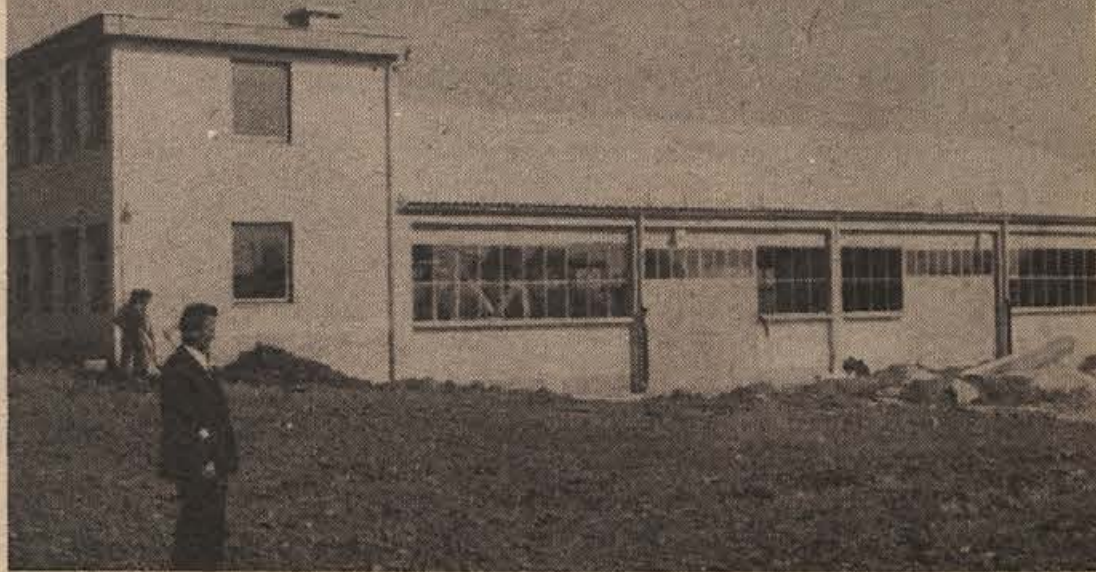
– Naredili smo precej. V Kočevju smo obnovili vodovod na Trgu zbora odposlancev, na novo smo speljali vodovod v Mestni log in nekaj odcepov v zazidalna območja. V Ribnici smo dokončali vodovod ob Majnikovi ulici (za domom Partizana). Letos bomo začeli še

obnovo vodovoda od Gorenje vasi do Brega. Za novo zazidalno območje na Bregu bomo speljali vodovod, ko bo izdelan za to območje zazidalni načrt.

Letos smo zgradili še novo skladišče, delavnico in upravne prostore, ki merijo okoli 500 kvadratnih metrov. Vanje se bomo vselili v teh dneh. Zdaj se ne bo več dogajalo, da bo delovna skupina po teden dni zametena s snegom, kot se je dogajalo zdaj, ko smo imeli prostore v Podgorski ulici. Prostori so bili neprimerni in bi jih morali po odločbi inšpektorja temeljito popraviti ali zapreti. Skladišča doslej nismo imeli. Material se je na prostem kvaril, zato se nam je dogajalo, da so nove cevi po vgraditvi pokale. Zdaj bomo imeli vsi boljše pogoje za delo, zaradi česar bomo lahko dobili tudi še boljše delavce, pa tudi organizacija dela bo boljše. Za delo bomo lahko izkoristili tudi deževne in mrzle



Anton Andoljšek, direktor Hydrovoda



Nova stavba HYDROVODA, ki jo bodo odprli te dni. V njej bodo pisarne, skladišče in delavnice

zimske dni. Vse instalacije v naši novi poslovni stavbi je opravil kolektiv s prostovoljnimi delom. Naš kolektiv je tudi sicer požrtvovalen, saj le tako pri najnižji ceni vode lahko razmeroma precej investiramo. Nobenemu ni žal, če mora zaradi potrebe oziroma okvare na delo tudi ponoči. Omeniti moram še, da damo vsakemu občanu,

ki nam sporoči, da naš vodovod kje pušča 20 din nagrade. Nagrado dajemo zato, da je čimmanj izgub vode in da so potrošniki kar najmanj časa brez vode.

– In kakšni so vaši načrti do leta 1975?

– Na Obrhu moramo urediti čistilne naprave, ker je voda, posebno ob nalivih, kalna. Republiški sanitarni inšpektor zahteva te naprave do leta 1973. Začrte se že dogovarjamo. V kočevski občini imamo v načrtu urediti nove vodovode ali sedanje razširiti za naselja Krkovo, Zajčje polje-Črni potok, Vas-Fara-Brod in v nova zazidalna območja v Kočevju. Do uresničitve teh načrtov bo prišlo, če nam bodo pri tem pomagali prebivalci teh naselij s prostovoljnimi delom in prispevki, kot so že vsa leta pomagali pri gradnji prebivalci naselij, ki so dobila vodo.

Na območju Ribnice bomo z različnimi prevezavami ustvarili krožni vodovod, kot ga ima Kočevje. Tako bo v primeru okva-

re manj ljudi brez vode. Na večjih križiščih bomo uredili še jasko, da ne bo potrebno prekopavati ceste, če bo prišlo do okvare.

– Kakšna je potrošnja vode?

– Leta 1970 smo načrpali iz Obrha I, 112.000 kubikov vode, lani pa 15 odstotkov več. Zaradi porasta potrošnje vode črpamo že po 16 ur na dan. Pomanjkanja vode letos ni bilo, lani pa je v sušnem obdobju gladina jezera že močno upadla. Vendar bomo to nevarnost odpravili z gradnjo novega jezera, ki bo boljše tesnil. Razen tega bomo morali urediti še brežine in ožji zaščitni pas. Zato bomo tudi odkupili zemljišča v okolici.

– Zasebne graditelje hiš bo gotovo zanimalo, če jim lahko preskrbite material za vodovodne napeljave?

– Pri nas lahko nabavijo ves material, razen tega pa jim lahko damo tudi strokovne nasvete. Iznajdljivejši so se že zdaj obračali na nas.

## KUPCI NAJPOGOSTEJE ZAHTEVAJO NAŠE

### Oplemenitene obloge in ponjave PVC

Oplemenitene obloge ustvarjajo prijaznejšo podobo prostora – Za ponjave za tovarnjake in vagone pelletno jamstvo

Obrtno podjetje OPREMA Kočevje sodi med manjša, a uspešna podjetja v kočevski občini. Lani je v primerjavi z letom prej ustvarilo za 34,6 odstotka večji celotni dohodek (12,4 milijona din) in dohodek (4,9 milijona din), za 122 odstotkov višje sklade (1,7 milijona din) pri 3 odstotni višji zaposlenosti (69 ljudi). Poprečni čisti mesečni dohodek je bil za 14,6 odstotka višji in je znašal 2.166 din.

Podjetje ima tri obrate oziroma delovne enote: mizarstvo, tapetništvo in steklarstvo s pleskarstvom.

MIZARSTVO je začelo pred

pol leta proizvajati nov izdelek in sicer oplemenitene obloge, ki jih uporabljajo za oblaganje zidov, stropov in predelnih sten. Te obloge izdelujejo sami tako, da na iverke lepijo furnir in obloge nato površinsko obdelajo. Oplemenitene obloge so izdelane tako, da jih je zelo lahko montirati, to lahko opravi celo vsak kupec sam. Trenutno jih delajo v dimenzijah 248 cm x 25 cm. lahko pa tudi v drugih izvedbah. Prednost oplemenitenih oblog je, da ni treba zidov ometati in nato beliti, razen tega pa dajejo prostoru prijaznejši in toplejši videz.

V mizarstvem obratu izdelujejo po naročilu še trgovsko in gostinsko opremo, pa tudi opremo za bolnice.

TAPETNIŠTVO se je uveljavilo predvsem po svojih brezšivno varjenih ponjavah za tovarne avtomobile, prikolice in železniške vagone. So iz PVC platna, ki je nepremočljivo in odporno proti trohnenju. Te ponjave so v primerjavi s klasičnimi za polovico lažje. OPREMA daje zanje 5-letno garancijo.

Delovna enota STEKLARSTVO IN PLESKARSTVO nudi naročnikom vse steklarske in pleskarske usluge.



## LIK nova tovarna za šolsko pohištvo

Lesna industrija Kočevje je začela poslovati kot samostojno podjetje 1. januarja 1966. Proizvodnja je obsegala žagan les vseh vrst, šolsko pohištvo in leseno embalažo. 443 zaposlenih je v prvem letu samostojnosti doseglo 21,5 milijona din proizvodnje.

Prva naloga mladega podjetja je bila prenehati z nedonosno proizvodnjo in postaviti dolgoročni program razvoja v okviru slovenske lesne industrije. Kljub požaru, ki je leta 1968 uničil žagalnico, je podjetje v teh letih uresničilo večino zastavljenih nalog iz svojega programa. Že leta 1968 je bila zgrajena nova žagalnica, leto pozneje je pričela obratovati nova tovarna ivernih plošč, ki je bila zgrajena z združenimi sredstvi Kmetijsko gozdarskega posestva Kočevje, kemične tovarne MELAMIN Kočevje in LIK.

Istega leta je bila ukinjena tudi nerentabilna proizvodnja lesene embalaže in zgrajen nov obrat za ploskovno pohištvo. Tega leta so začeli tudi z gradnjo nove hale za proizvodnjo šolskega pohištva v obratu Podpreska.

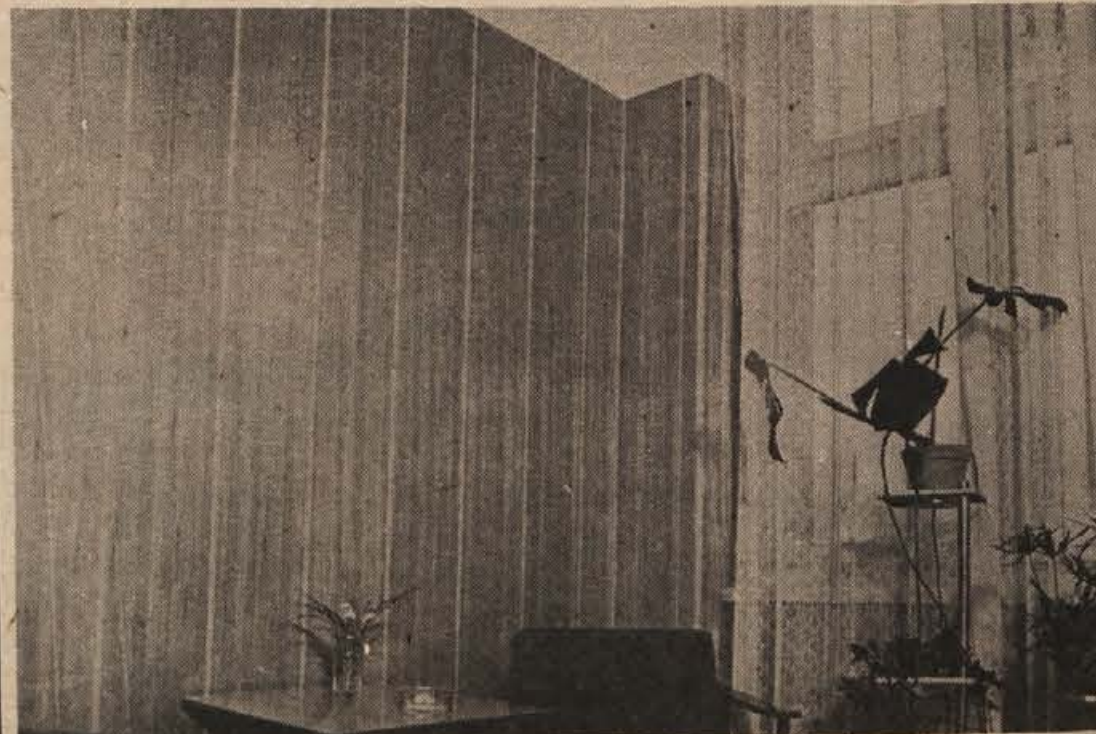
Da bi program, ki predvideva predvsem razvoj šolskega pohištva in pohištva za otroške vrste, še hitreje uresničili, se je podjetje leta 1970 priključilo podjetju SLOVENIJALES iz Ljubljane, v okviru katerega posluje danes LIK kot samostojna oziroma temeljna organizacija združenega dela z lastnostjo pravne osebe.

Lani je bil zgrajen še en obrat za oplemenitenje ivernih plošč, ki je pričel s proizvodnjo v začetku letošnjega leta.

S pomočjo in sodelovanjem matičnega podjetja so se letos

lotili glavne investicije za realizacijo našega programa, to je izgradnje nove tovarne za šolsko in otroško pohištvo. Nova tovarna, ki bo še letos pod streho, meri 5500 kvadratnih metrov. Po končani investiciji bo znašala vrednost proizvodnje LIK 100 milijonov din.

Kljub velikim investicijam in povečanju proizvodnje, ki bo letos dosegla 65 milijonov din, je podjetje ohranilo likvidnost v normalnem obsegu. Prepričani so, da bo podjetje z izgradnjo nove tovarne pohištva svoje naloge še boljše opravljalo in doseglo še boljše rezultate.



Oplemenitene obloge so nov proizvod OPREME Kočevje. Uporabljajo jih za oblogo zidov, stropov in predelnih sten



# MELAMIN: SKOKOVITO NAPREJ

Pril investiranju in razširjanju proizvodnje tesno sodelujejo tudi z LIK – Skupni proizvod obeh podjetij je oplemenitena iverka IVERAL, ki je njun najnovejši izdelek

Ceprav se cene izdelkov Kemične tovarne MELAMIN Kočevje v zadnjih desetih letih niso dvigale, je celotni dohodek podjetja zelo hitro narasel. V letu 1963 je znašala vrednost njihove proizvodnje 13,3 milijona din, leta 1965 29,2 milijona din, leta 1970 že 47,2 milijona din, lani 70 milijonov din, za letos pa načrtujejo skoraj za 100 milijonov din proizvodnje.

Decembra letos bo minilo 10 let, odkar je bila v Kemični tovarni MELAMIN stisnjena prva melapan plošča. Takrat je bila dograjena velika proizvodna dvorana, v kateri se je po osmih letih izgradnje začela redna industrijska proizvodnja melapan plošč. Izkazalo se je, da je bila usmeritev na proizvodnjo „Melapan“ plošč – to je dekorativnih plastičnih laminatov za industrijo pohištva – pravilna, saj predstavlja proizvodnja teh plošč 70 odstotkov celotne proizvodnje podjetja.

Nadaljnja pomembna proizvoda sta „Termoflex“ – impregnirano platno za čevljarstvo in „Kemeloli“ – butilirane smole za industrijo lakov in barv.

Letos spomladi je MELAMIN v sodelovanju z LIK Kočevje začel izdelovati še oplemenitene iverice – IVERAL. To proizvodnjo so osvojili in vpeljali v sodelovanju z LIK in tudi skupno investirali gradnjo ter opremo obratov zanj. Tako v novem obratu v MELAMIN proizvajajo specialne melaminske smole in impregnirane papirje, ki so potrebni za oplemenitene iverice; dokončno oplemenitene pa opravijo v LIK, kjer iverne plošče tudi proizvajajo.

Skupna izgradnja obratov za oplemenitene iverice je samo nadaljevanje dolgoletnega sodelovanja obeh podjetij. Tudi obrat za proizvodnjo ivernih plošč so namreč pred nekaj leti zgradili s skupnim vlaganjem, pri katerem je sodelovali še Združeno KGP Kočevje.

V MELAMIN so prepričani, da je njihov proizvodni program dobro izbran, zato ga bodo dopolnjevali in

razširjali. To pomeni, da bo tudi nadaljnja proizvodnja temeljila na proizvodnji plošč in materialov, ki jih kot surovine uporablja predvsem lesno predelovalna industrija. Podjetje si je namreč za svoje kakovostne proizvode pridobilo širok krog kupcev in poslovnih partnerjev.



**Novi direktor MELAMIN, diplomirani inženir Stane Remžgar, je pri podjetju od ustanovitve, se pravi 18 let**

Kljub hitremu menjavanju gospodarskih ukrepov MELAMIN iz leta v leto krepko napreduje, kar je prav gotovo zasluga samoupravnih organov in strokovnih služb podjetja. To velja še posebno za investicije in izkoriščanje notranjih rezerv.

**Veliko za stanovanja**

Podjetje MELAMIN precejšen del melapan plošč tudi izvažajo. Lani so

izvozili 22,74 odstotkov vseh proizvedenih plošč, v prvih osmih mesecih letos pa 17 odstotkov, vendar bodo letos vsaj dosegli, če ne celo presegli lanskoletni odstotek izvoza. Vzrok zaostajanja je v tem, da večji del izvoza uresničujejo v drugi polovici leta.

Nekaj številk o gospodarjenju v letošnjem letu pove še, da se je v MELAMIN povečal celotni dohodek za 41 odstotkov, dohodek za 26 odstotkov, amortizacija in skladi pa za 35 odstotkov. Poprečni osebni dohodek zaposlenega se je zvišal za 26,8 odstotka oziroma iz lanskih 1.410 na 1.788 din.

MELAMIN sodi med tista podjetja v občini, ki ustvarjajo največ skladov. Razen za posodobitve proizvodnje ali odpiranje novih obratov namenjajo znatna sredstva tudi za družbeni standard članov kolektiva, in sicer okoli 1,4 milijona din na leto.

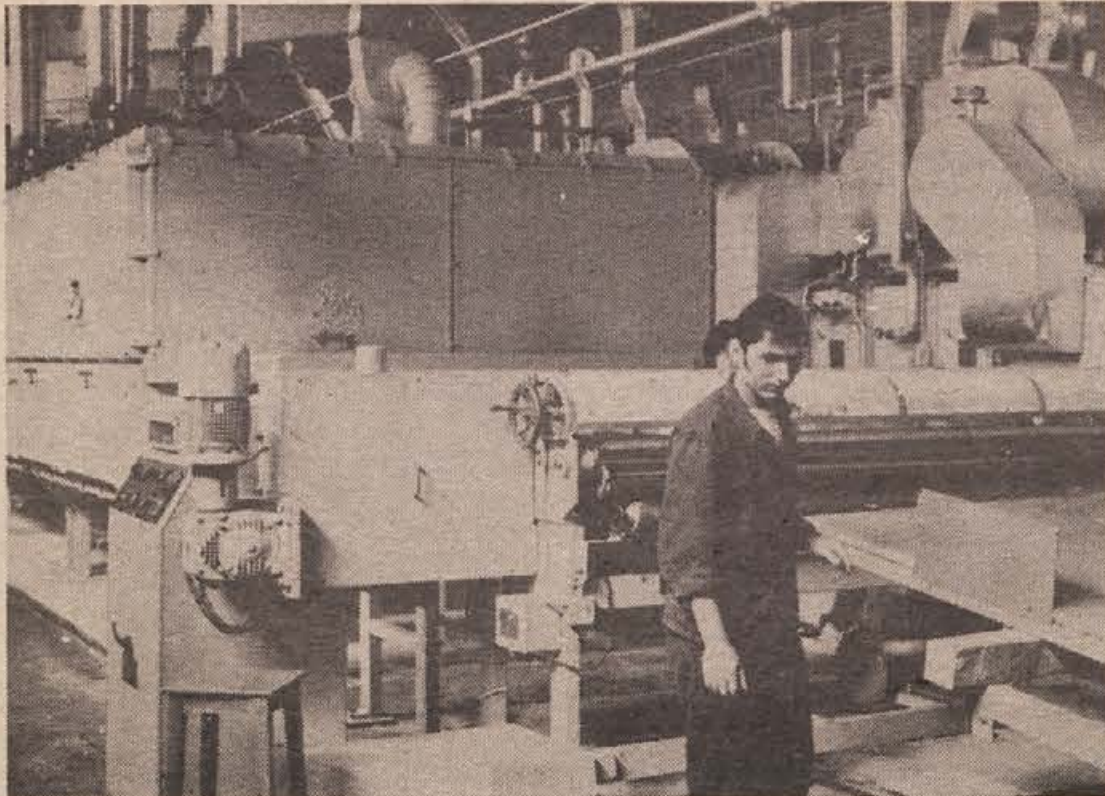
Okoli 45 odstotkov tega denarja porabijo za nakup družbenih stanovanj in za dajanje posojil članom kolektiva, ki si grade hiše.

Precejšnji znesek porabijo za regresiranje malic in sicer 165.000 din na leto. Razen tega namenjajo precej denarja še za izobraževanje, regrese za letne dopuste, sofinanciranje delavske godbe in podpiranje raznih društev, šol itd. Podjetje ima urejeno letovanje članov kolektiva v počitniškem domu na Pagu in rekreacijsko središče v Dolu ob Kolpi.

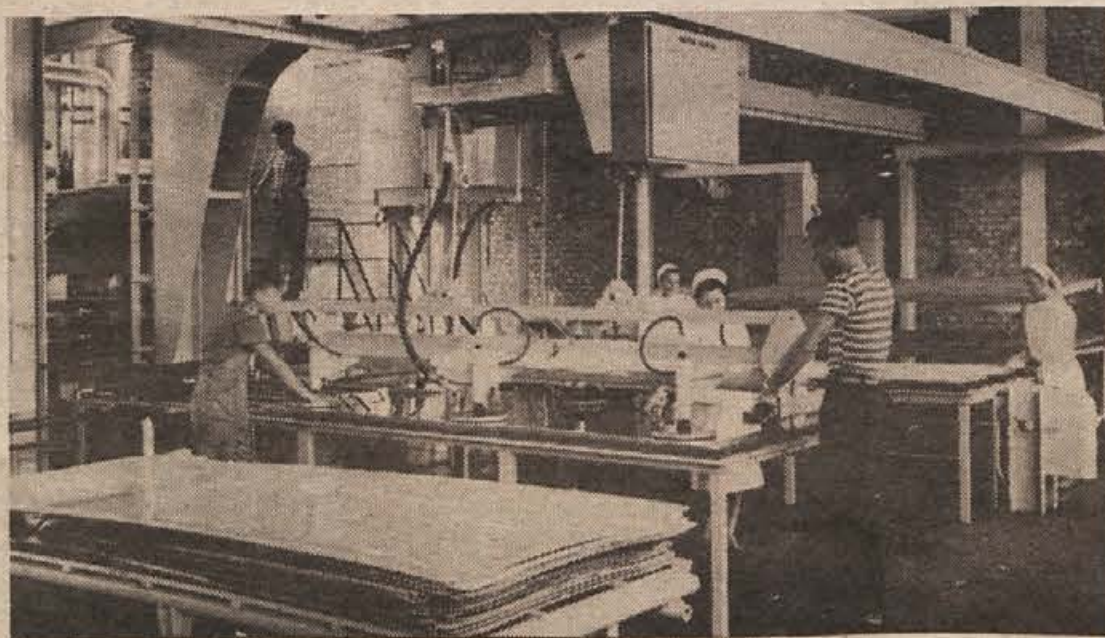
MELAMIN



KEMIČNA TOVARNA KOČEVJE



Obrat podjetja MELAMIN, v katerem izdelujejo impregnirani papir in specialne smole za oplemenitene iverice



Stiskalnica v obratu za stiskanje melapan plošč, ki so glavni izdelek MELAMIN

# ITAS: LETOS PET NOVIH PROIZVODOV

Oktobra nova proizvodna dvorana, ki bo merila 6.000 kvadratnih metrov – Od 110 milijonov proizvodnje letos na 240 v letu 1975 – Rudarji se uspešno vključujejo v kolektiv ITAS, s katerim se je Rudnik letos združil

Industrija transportnih sredstev ITAS je največja tovarna v Kočevju. V začetku letošnjega leta se ji je priključil Rudnik tjavega premoja, v katerem bodo konec tega leta prenehali pridobivati premoj. Večina rudarjev se je že prekvalificirala in se uspešno vključila v proizvodnjo pri ITAS.

Letos bo 840 zaposlenih pri ITAS ustvarilo za prek 110 milijonov din proizvodov. V prihodnjem letu bodo zaposlovali 900 ljudi in ustvarili že 170 milijonov din celotnega dohodka. K temu bo precej pripomogla nova proizvodna dvorana. V letu 1975 bo okoli 1.050 članov kolektiva ITAS izdelalo predvidoma za 240 milijonov din raznih proizvodov.

Nova proizvodna dvorana ITAS bo merila približno 6.000 kvadratnih metrov. Predvidoma jo bodo odprli že konec letošnjega oktobra. V njej bodo montirali in dokončno dodelali vse proizvode ITAS. V novi dvorani bo tudi sodobna lakirnica.

Zdaj pa še nekaj besed o najnovejših proizvodih ITAS Kočevje:

**AVTOMEŠALEC ZA BETON AM-6000** so prvič razstavili na

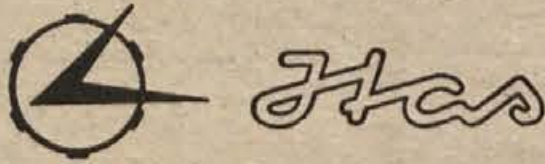
sejmu gradbeništva aprila letos v Zagrebu, serijsko pa so ga začeli izdelovati septembra. Po večjih avtomobilskih so gradbena podjetja vedno bolj povpraševala. Ta mešalec za beton je 6 kubični.

**POLPRIKOLICA ZA PREVOZ KONTEJNERJEV CON** je naslednji novi proizvod ITAS. V Evropi, svetu in tudi v Jugoslaviji se v transportu vedno bolj uveljavljajo kontejnerji. Zaradi kontejnerizacije transporta in zaradi velikih izkušenj v proizvodnji klasičnih prikolic se se v ITAS odločili, da bodo izdelovali tudi polprikolice za prevoz kontejnerjev.

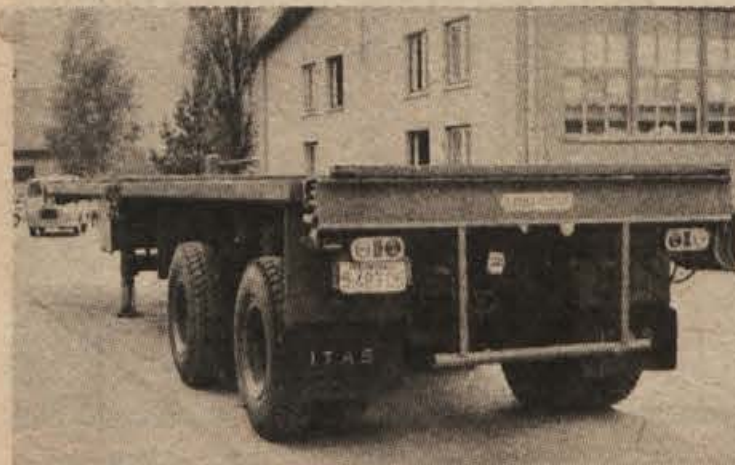
**CISTERNA ZA PREVOZ GLINICE GPG 30** je namenjena prevozu glinice, se pravi rude za pridobivanje aluminija. ITAS ima z izdelovanjem posod za prevoz in skladiščenje prašnatih materialov zelo velike iz-

kušnje, saj je v Jugoslaviji edini proizvajalec takih cistern. Kot novost na tem področju je ITAS razstavil na jesenskem Zagrebškem velesejmu cisterno-polprikolico, katere posoda je izdelana iz aluminija. Že ta mesec so v ITAS začeli te cisterne serijsko izdelovati. Odlikuje jih majhna lastna teža in velika prostornina, zaradi česar so stroški prevoza bistveno manjši.

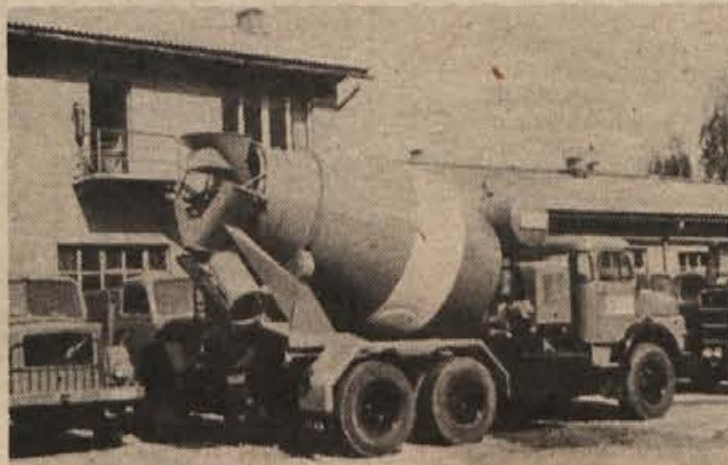
Letos je ITAS izdelal skupno 5 prototipov. Serijska proizvodnja dveh se je že začela. Prihodnje leto bodo začeli serijsko proizvajati razen kontejnerskih polprikolice še **AVTOMATSKE 25** kubične betonske AB 25 in najsodobnejše **CISTERNE ZA PREVOZ PRAŠNATIH MATERIALOV** oo licenci Spitzer.



ITAS, ki je največje industrijsko podjetje v Kočevju, večkrat obiščejo ugledni gostje. Pred nedavnim si je ogledal podjetje tudi Sergej Kraigher, predsednik skupščine SRS. Na sliki: direktor Franc Korelec seznanja goste z načrti podjetja



Polprikolica za prevoz kontejnerjev (Foto: Jože Gorše)



Avtomešalec za beton (Foto: Alojz Čampa)



Cisterna za prevoz glinice (Foto: inženir Stane Adamič)



## vi, predstave teko dalje

otrok je v Ameriki padel z napete žice artist Rihard e »Letečih Wallendov«, ene izmed najbolj znanih in na svetu – Poklic, ki ga ožarja slava smrti

idi v naših mestih, še v letih stare ima hišama so napeli žične vrvi, nato čeznje s kolesi brez zračnic. Vrvo-ki so si služili kruh s tem, da so s cestami počenjali stvari, da je nam, h in pločnikih, zastajal dih v grlu in svetu je dandanes takih artistov še živijo od svojega nevarnega poklica. gumne družine artistov. Rihard Guzman je njena četrta žrtev.

Kot prva »človeška piramida« – štirje ljudje na visoko napeti žici – sta brata Karel in Herman Wallenda 1928 počela v Madison Square Gardenu v New Yorku navdušen aplavz množic. Z njima sta bila tudi artista Josef Geiger in lepa Helena Kreis, ki se je nekaj let kasneje poročila s Karlom Wallendo. Komaj šest tednov pred porodom si je Helena privoščila kratek oddih, šest tednov po otrokovem rojstvu pa je spet bila na žici visoko pod cirkuško streho.

Po drugi svetovni vojni je Wallenda program razširil: zdaj je nastopalo v zraku že sedem članov dru-

žine. Njegova »piramida živih teles« je bila sestavljena iz zetov in vnukov. 30. januarja 1962 je smrt zarezala v živo: eden izmed nastopajočih je zanihal drog, s katerim vzdržuje vrvohodci ravnotežje v zraku. Skupina je padla z žice: trije možje in nastopajoča artistka so se ulovili na vrvi, trije pa so padli na tla. Dva sta bila takoj mrtva, tretji pa je zaradi okvare na hrbtenici še danes invalid v vozičku.

»Hoja po vrvi mi pomeni vse!« je dejal stari šef in nadaljeval nevarno delo. Vsokočila sta svakinja in svak, ki sta pred leti že prenehala hoditi po vrvi. Nekaj mesecev kasneje je bila svakinja Yettie mrtva – zdrsnila je z vrvi.

V Sarasoti na Floridi, kjer Wallendova skupina zimuje, je majhno pokopališče. Tam so pokopani mrtvi člani Wallendove umetniške družine. Ko so pred kratkim položili k zadnjemu počitku Riharda Guzmána, je pisalo na bledeh obrazih presunjenih pogrebcev: kdo bo naslednji?



Slikani leta 1916 v Columbia S. C. zdomci iz Žurg, ki so delali pri Malenskem Petru in Antonu. Desno Jože Šercer-Matijev Jože, levo Peter Šercer-Frančin Peter, v sredini Rade Jovanovič, vsi iz Žurg.

## Polharija letos odpade

Pač pa bo prihodnje leto precej polharskih prireditvev – Stalna razstava o polhariji?

To jesen kočevski polharji ne bodo priredili že tradicionalne polharske razstave, ker letos ni polhov. Tudi druge polharske prireditve bodo odpadle. Ze sedaj pa polharji pripravljajo material za razstavo v jeseni prihodnje leto, ko bo v Kočevju za občinski praznik velika svečanost: praznovali bomo 30-letnico zborna odposlancev slovenskega naroda v Kočevju. Polharska razstava bo prihodnje jeseni in izmed prireditvev v počastitev tega velikega praznika.

Polharji pripravljajo tudi material za stalno razstavo o polhariji. Postavili jo bodo, takoj ko bodo dobili

primeren prostor. Taka razstava bi bila tudi velikega turističnega pomena, posebno za lovce, ki hodijo v kočevske gozdove na visoko drvaj, o polhu pa vedo zelo malo.

A. ARKO

## Po skoraj 60 letih spet doma

Matijev Jože iz Amerike hvall našega zdravnika

### Avtomobilski tatovi

Po seriji vlomov v garaže je Novo mesto 22. septembra doživelo množico vlomov v avtomobile. Vlomilci so odnesli le nekaj manjših predmetov, zato pa so naslednji večer vlomili v osebni avto Janeza Glihe iz Kostanjevice, ki je bil parkiran pred kinom Krka. Vlomilec je odnesel torbico s 150 dinarji. 24. septembra pa so na istem mestu vlomili še v avto Alojza Miklavčiča s Hriba pri Smarjškem Toplicah. Odnesli so torbico sopotnice Marije Klehar in 240 dinarjev. Torbico so našli pred poslopjem kina, denar pa so vlomilci odnesli.

Jože Šercer-Matijev Jože iz vasi Zurge v čabranski dolini je letos star 74 let, v Ameriki pa je že malodane šest desetletij. Zdaj živi z ženo Pavlino Benčinovo iz Loškega potoka v Berwicku, Indianapolis.

Sprva, pred prvo svetovno vojno, ko je prišel v Ameriko, je delal pri domačinih Petru in Antonu Šercerju-Malenskih iz Belice pri Osilnici, ki sta bila najprej sama gozdna delavca, dogarja ali kakor so jim rekli – pitarja. Pozneje sta močno obogatela in sta imela na svoji farmi in v gozdu

zaposlenih nad 200 delavcev. V njuni gozdovih so delali predvsem naši ljudje iz Cabranske in Kolpske doline, na farmi pa črnici. Peter in Anton Šercer sta bila strica narodnega heroja Ljuba Šercerja, ki je 19. oktobra 1941 s svojo partizansko enoto napadel Lož in ga približno za eno uro zasedel.

Matijev Jože z ženo in bratom Janezom, znanim osilniškim muzikantom, in njegovo ženo Ančko je lani prvič preživel dopust v stari domovini. Vse je domovina tako moč-

no pritegnila, da so letos preživali tu dopust že drugič. Toda malo pred odhodom je imel v igri z nečakom smolo. Padel je in si močno udaril živec. Videti je bilo, da ne bo sposoben za potovanje. Toda v zdravstvenem domu v Kočevju so mu pomagali. Pregnal je hude bolečine in se lahko vrnil. Po vrnitvi mi je iz Amerike pisal in se lepo zahvaljuje dobremu neznanemu zdravniku. Res lepo, da je naš zdravnik napravil tako dober vtis na našega rojaka.

T. OŽBOLT

## OBNOVA Z VSAKDNANJIM ŽIVLJENJEM JE ZGOLJ NAKLJUČJE



šeno dekle, ki je mislilo, da se ji bodo s poroko uresničile vse sanje, je doživelo prvo hudo razočaranje nekaj tednov po poroki. Mož je odšel v Beograd, sama je ostala doma. Služba je služba, je mislilo dekle in upalo, da bosta v velikem mestu kmalu našla stanovanje. Mož pa ni bil tega mnenja, stanovanja ni iskal, pač pa se je raje predal sladkostmi in užitkom veliknega mesta.

Samo za 14 dni je šla Milena v mesto, za možem. Dovolj, da je Marko spet napel vse strune v njenem telesu, da jo je očaral do vrhunca in da je bila spet majhna, zaljubljena deklica. Ko jo je objemal, poljubljal ... tedaj je pozabila na vse.

In novo srečo je doživela, ko je poleti prišel za pet dni k njej. Uboga neumnica, ki v svoji preproščini niti opazila

ni, kako se oddaljujeta, namesto da bi se zblíževala. Z ničemer ga ni vezala nase, niti s pričakovanjem otroka ne. Kako naj droben, okrogel kos zlata na prstu varuje srečo in zvestobo?

To je postalo Mileni jasno šele takrat, ko je Marko poleti prišel k njej. Med njegovimi stvarmi je našla dve fotografiji. Podrl se je svet, ki ga je zidala iz predobnega peska: Marko je v kopalkah objemal bujno plavalasko, ki so ji prsi kipele iz preveč oprijetega modrčka kopalke, namesto hlačke pa je imela za kopalke le majhen trikotnik blaga, da je več pokazala kot skrila. Marko je govoril: »Norica, to je stara prijateljica, sliko imam še od takrat, ko tebe še nisem poznal!«

To je bilo dovolj tolažbe za en dan, ne za večnost. Nasled-

njeja dne je Milena podrobneje pregledala možev kovček. In tam je našla: obesek, na njem pa je bilo napisano: »Majda« in datum, ki je bil vgrviran, je bil odločno po njuni poroki. Kdo je bujna plavalaska in od kdaj velja Markovo zanimanje njej, je bilo zdaj neizpodbitno!

Potem je našla še pismo, v katerem neka Monika začudeno sprašuje, kako da ni še plačal preživnine za njegova otroka. To je bilo prehudo: v jiku je od moža izvedela, da otrok ni njegov, da pa plačuje, ker se ne mara tožiti! Ni pa zanikal, da ni z Moniko spal. Kako majhna in nepomembna je za dekle tolažba, da je bil pri M niki tisti dan šele četrsti!

Potem je šla k odvetniku in naslednjega dne je vložila tožbo za razvezo zakona.

Mož je bil kaj hitro zato, da gresta narazen. Ni pa bil zadovoljen, da bi se ločila izključno po njegovi krivdi. Na razpravi je povedal, da je bila žena bolešno ljubosumna, da je videla strahove tam, kjer jih ni. Po njegovem je bilo najhujše to, da sta šest mesecev živela narazen. Marko je hladnokrvno dejal: »Milena ni hotela z mano iz domačega kraja!«

Tako je sodišče razvezalo zakon. Otrok, ki se je možil, ko še ni bil čas zato, ni – srečo – dobil otroka. Ko bo

pozabila na duševni pretres, bo Milena spet lahko normalno živela. Izgubila je eno leto svoje mladosti. Takrat, ko bi še lahko trgala marjetice in štela: ljubi, vara, hoče, noče ... je doživljala najhujše udarce usode.

Takrat, ko bi lahko bosa tekala po visoki travi in se brezskrbno poljubljala s svojimi vrstniki, je morala na sodišču govoriti o svojih kopanih upih, o podrti ljubezni, o zasanjanem otroštvu, ki jo je pregodaj postavilo v trdo resničnost.

Mož pa, ki jo je takrat tako strastno ljubil, ta isti Marko je zdaj prostodušno priznaval: res je, imam nezakonskega otroka; res je, med najinim zakonom sem ljubimkal z Majdo.

Kdo je torej bolj nezrel? Milena, še nepolnoletno dekle, ki je mislila, da je srečo ujela za glavo, pa jo je komaj za rep, a se ji je še tisti hip iztrgala, ali Marko, svetovljan, olikan in ne vem kako lepo vzgojen človek, ki je užival, ko je razdevičil Mileno, ko se je ljubil z bujno Majdo in ki je hladnokrvno pojasnjeval, da nezakonski otrok ni njegov, ker jih je pri Moniki pred njim tistega dne spalo že devet?

Potem ko je tako brezskrbno priznal svojo nezvestobo, je sodišče brez težav reklo: za podrti zakon je kriv Marko!

# široka usta

MIHA MATÉ

2



No, nič ne rečem, tudi z bogom smo dobri, ampak samo toliko, kolikor je prav in kolikor ne more škodovati nam in tudi njemu samemu. S svetim Petrom smo pa že tako domači, da revež komaj čaka, da kakšnega dobi pred svoja vrata. Resnično, v nebesih mu mora biti strašansko dolgčas, ko noč in dan gleda tercijalke. Zato ni nič čudnega, da si tudi on zaželi kakšno kosmato dušo.

Tako, vidite, je umrl rajnik Šparovčev France, za katerega bog ni vedel, ali sodi v nebesa ali v vice. Pil ga je res rad in marsikakšen greh je zatajil, toda njegova žena je bila živ lucifer in že zaradi tega je pričel sveti oče premišljevat, kam naj ga vtakne. Končno se je le odločil: »Dal ga bom Petru, ta ga bo že spreobrnil. Pripravil ga bo za v nebesa in ena uboga duša bo rešena.«

Tako je tudi bilo. Minil je teden, minila sta dva, mesec, a svetega Petra le ni bilo, da bi poročal nebeškemu očetu, kako je s Francetom.

Božjemu očetu ni preostalo nič drugega, kot da je sam stopil do Petra. Toda glej šmenta: Peter je krivil obode za škafe in požvižgaval takšno pesem, da je bilo nebeškega očeta v dno duše sram. Hotel se je razjeziti, ker ni toliko časa nobene duše v nebesa, vendar se je premagal in pohlevno vprašal: »No, Peter, kako je s Francetom, si ga spreobrnil?«

»Franceta?« je zazijal Peter. »Spreobrnil? Nak, na svet sem ga poslal, da bi sita in rešeta prodal, ki sva jih naredila. Odkar pride v nebesa tako malo duš, mi bolj slabo plačate, nebeški oče, pa sva začela malo privatizirati.«

Menda se je bog takrat tako razhudil, da je tri dni in tri noči grmel in treskalo po Ribniški dolini. Ko je vse skupaj malo bolj premislil, je sklenil, da je Ribničane vseeno bolje pustiti pri stranskih vratih v nebesa.

Že kot otrok sem imel čudno gledanje na boga. Oče so nam s palico vtepli v glavo, da je bog samo eden, toda tega dolgo časa nisem mogel dojeti. Pri nas smo imeli res enega samega, ki je razpet na križu visel v kuhinji. Sosedovi pa so bili premožnejši, zato so imeli v vsaki sobi enega in še kapelico so sezidali pred hišo. Ni in ni mi hotelo iti v glavo, kako, da imajo lahko pri sosedovih toliko bogov, mi pa le enega samega.

Tudi njihov bledolični Jakec je v šoli pri verouku vedno molil: »Daj nam danes naše vsakdanje zemlje ...« in ne kot mi ostali: »Daj nam danes naš vsakdanji kruh ...«

Tedaj sem prvič resno pričel razmišljati o bogu. Vsa resnica se mi je razkrila šele tedaj, ko je sosedova Franca rodila otroka in sem radovedno poškilil v sobo, kjer so zalivali tisto ubogo siroto.

Videl sem soseda, ki je sedel v družbi pri bogato obloženi mizi in ravnokar pomlatil zadnje kokošje bedro.

»Mica, prinesi mi še eno kuro!« je ukazal ženi. »Nikdar in nikoli ni človek tako sit, da ne bi zmazal še ene.«

Iz vsega tega sem kaj hitro spoznal, kaj pomeni imeti v hiši toliko bogov. Vedel sem, da je res bolje, če jih ima več, pa tiste bolj slabe kot enega samega.

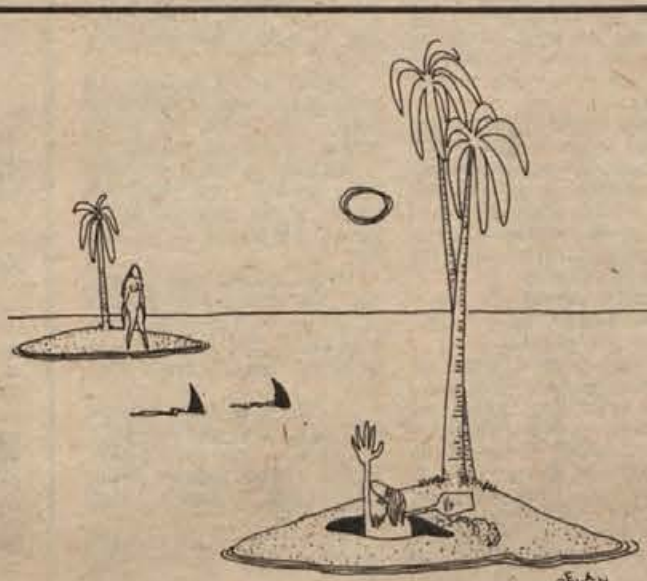
Tudi o ženskah sem mnogo premišljeval. Nisem mogel razumeti, da je mogla uboga, nedolžna kača zapeljati Evo. Da bi ženska žensko zapeljala? Nak, to pa ne! No, potem sem tega še marsikaj slišal tudi na Dunaju, kamor me je pot zanesla s krošnjarnjem.

Tudi Noetu sem zameril, da je vzel na ladjo kačo, ki je bila kriva vsega hudega na zemlji, ko bi jo lahko mirne duše v vodo zabil. Takšen trezen mož, pa ti napravi takšno neumnost!

Ko pa sem se poročil s svojo Johano, se mi je takoj posvetilo, zakaj se ni hotel Bog nikoli podati v zakonski jarem. Sedaj dobro vem, da ni hotel imeti hudiča v hiši.

Mater, o mater sem pa spoštoval, mater. Bila je pohlevna ženica. Imela je to slabo navado, da je marsikakšna krača romala v župnikovo šrambo in da je preveč denarja dajala za maše, da bi imeli oče mir na onem svetu. Trmasta je tudi bila, pa kdo bi ji zameril. Z očetom sta imela včasih tihe tedne in to tedaj, ko se ji je zdelo, da oče preveč smrdijo po ribniških oštarijah.

(Nadaljevanje sledi)



BREZ BESED



**Dežurni poročajo**

**UKRADENO - NAJDENO** - 19. septembra proti večeru so na Glavnem trgu v Novem mestu ukradli pony ekspres Julki Bratuž iz Kettejevga drevoreda. Našli so ga naslednji dan pri lesenem mostu v Ragov log in ga vrnilo lastnici.

**ZAPOR ZA KLATEŽE** - Miličniki v Žužemberku so zalotili v okolici Žužemberka Prvoslava Novakoviča iz Aleksandrova, Atanasa Todorova iz Valandovega in Slobodana Nunčana iz Smedereva, ki so se več dni klatili po Suhi krajini. Ker so bili brez zaposlitve in brez denarja, je zanje sodnik za prekrške odredil zapor.

**KOKOŠI KRADEJO** - V noči na 20. september so Mariji Tramte v Ruhnji vasi ukradli 19 kokoši, potem ko so vlomili v zaklenjen kokošnjak. Tatovi so obiskali tudi Franciško Mencin v sosednjih Stranjah in ji odnesli devet kokoši.

**LOVSKA PUŠKA** - 20. septembra je novomeški miličnikom prijavil Alojz Ferkolj iz Dol. Kronovega, da mu je nekdo med 15. in 19. septembrom ukradel lovsko puško dvocevko iz zidanice pri Herinji vasi.

**KOLIBRI** - V noči na 20. september je nekdo ukradel moped kolibri zelene barve, ki ga je lastnik Jože Jakše iz Potoka pustil v kolezarici na železniški postaji. Oskodovan je za 1300 dinarjev.

**TATINSKI CIGAN** - 21. septembra je 75-letni Janez Žugelj iz Gor. Dobravice prijavil metliškimi miličnikom, da ga je neki Cigan ogroževal za 150 dinarjev. Žugelj je obljubil, da mu bo nabavil opako. Ta mu je dal aro, potem pa ni bilo ne Cigana ne opake.

**PREPOCENI KOLO** - Cvetko Tekavčič iz Šalke vasi je prišel 22. septembra povedati na postajo milice v Kočevju, da je njegov 14-letni sin kupil od J.Z. iz Rudnika žensko kolo samo za 50 din. Tekavčiču je bilo sumljivo, da ni morda kolo ukradeno. Zato je najprej zahteval, naj J.Z. vrne sinu denar, on pa nje mu kolo. Ker J.Z. o tem ni hotel ničesar slišati, je Tekavčič zadevo prijavil miličnikom.

**ZGUBIL DENAR** - Herman Zidvar iz Zeljn je 22. septembra ob 13.30 prijavil postaji milice v Kočevju, da je od Kolodvorske restavracije do banke v Kočevju izgubil zdravstveno izkaznico in 150 dinarjev.

**SMREKOV LES** - Novomeškimi miličnikom je 23. septembra prijavil Mihael Jakše iz Regerče vasi, da mu je neznanec z gradbišča stanovanjske hiše odpeljal 3 kub. metre smrekovega lesa.

**STRUP** - Leopold Rajk iz Gabrja je novomeškimi miličnikom prijavil, da mu je neznanec zastrupil pet kokoši. Karlu Kastelcu iz Potočne vasi pa so v noči na 24. september iz kokošnjaka ukradli dve kokoši.

**ELEKTRIČNA ŽICA** - V noči na 23. september je nekdo ukradel več kot 100 metrov električne žice, lasti obrata ELEKTRO v Sentjerneju. Žica je bila shranjena na hodniku obrata, vredna je bila 800 dinarjev.

**OPIT** - Anteja Sučića iz Miklerjev so črnomaljski miličniki 23. septembra zvečer pridržali do iztrežnitve, ker se je opit nespodobno obnašal in nadležoval goste v gostilni Lakner v Bistrici.



Teden požarne varnosti med 24. in 30. septembrom je primeren čas, da povsod pogledamo, kaj lahko še storimo, da bo takih pogorišč, kot je na naši fotografiji, v bodoče čim manj. (Foto: J. Splichal)

LAŽ JIMA NI POMAGALA:

**Rekla sta, da ju je zametel sneg**

Potočnik in Mali pa se nista mogla ubraniti dokazov: prstni odtisi so kazali, da sta bila v vikendih Šalija, Banovca, Kosa in Kovarikove

Senat okrožnega sodišča v Novem mestu, ki mu je predsedoval sodnik Janez Pimat, je obsodil Franca Potočnika, 26 let, iz Slovenske Bistrice, nazadnje stanujočega v Mačkovecu pri Novem mestu, na tri leta strogega zopora, Rafaela Malija, 24 let, z Gornika pri Kranju, pa na dve leti strogega zopora.

Kot je znano, sta Potočnik in Mali 22. novembra lani pobegnila iz ljubljanskih zaporov, kjer sta prestajala kazen. Potem, ko sta pripeljala do Grosupljega, sta tam vzela fička in se v noči na 23. november odpeljala v Mačkovec. Naslednji dan sta nasilno vdrla v vikende Novomeščanov Jožeta Šalija, Janeza Banovca, Borisa Kosa in Anice Kovarik. Pobrala sta vse, kar je bilo vrednega, naslednjo noč pa sta na parkirišču pred Novoteksom vzela fička Cveta Kostreva in se z njim odpeljala do Ivangrada v Črni gori, tam pa so ju prijeli.

Potočnik sam je 31. avgusta vzel fička Janeza Tomca v Novem mestu in se z njim odpeljal do Krškega, 27. septembra pa je skušal vzeti še fička Milivoja Djuriča, ki je bil parkiran

na dvorišču posebne osnovne šole v Smihelu, vendar mu to ni uspelo.

Oba obtožena sta tajila vleme in dokazovala, da sta bila takrat zamejena v snegu pod Pohorjem blizu Slovenske Bistrice, česar pa z ničemer nista mogla dokazati. Nasprotno, njima so dokazali, da sta res vdrla v vikende, saj so bili v Šaljevi in Kosovi hiši Potočnikovi prstni odtisi, razen tega pa so del ukradenih stvari našli v fički, ki sta ga ukradla v Grosupljem in potem pustila pred Novoteksom.

Do pravomočnosti novomeške sodbe bosta oba vlomilca in sposesovalca avtomobilov za zapahi, ker že prestajata kazen, na katero ju je obsodilo okrožno sodišče Bjelo Polje v Črni gori, ker sta v tej republiki tudi ropala in grozila z orožjem, preden so ju prijeli.

POBEG IZ RADEČ:

**Hotela sta na morje**

Za začetek sta čergulj in Humar vlomila v zaprte prostore »Zasavja« v Šmarju pri Sevnici

Iz vzgojno-poboljševalnega doma Radeče sta 23. marca letos ušla 19-letni Stane Čergulj iz Zaloga pri Domžalah in leto dni mlajši Dušan Humar iz Murske Sobotice. To bi ne bilo nič nenavadnega, saj je znano, da iz Radeč fantje večkrat poskušajo pobegniti.

Fanta sta ušla ob koncu marca in že naslednjo noč vlomila v zaprte prostore trgovine KK Zasavje v Šmarju pri Sevnici. Nasilno sta odprla zunanja vrata skladišča in skozi razbito okno notranjih vrat

splezala v priročno skladišče: pobrala sta pijačo, jedi in cigarete za 400 dinarjev. Iškala sta denar, a ga nista našla.

Pred okrožnim sodiščem - senatu je predsedoval sodnik Janez Pimat - sta odkrito priznala dejanje. Povedala pa sta, da sta pobegnila zaradi nemogočih razmer v Radečah in da sta se z vlomom hotela oskrbeti z denarjem in hrano za pot na morje. Čergulj je dobil 9, Humar pa 8 mesecev zopora.

**Šoferju so zlomili roko**

Napili so se, ker so praznovali 21. rojstni dan Pavla Pešlja, potem pa so razgrajali

Ko je 17. septembra ob 20.25 speljal avtobus na progi Kočevje - Stari trg s postajališča v Brezovici, je steklo iz gostilne 6 fantov, odprlo vrata na vozečem avtobusu in jih pet skočilo v vozilo, šesti, 19-letni Jože Mihelič iz Starega trga, pa se je držal za kljuko pri vratih in tekel ob njem, ker ni mogel vstopiti.

Ko sta šofer Stane Starc iz Starega trga in sprevoznik Jože Kapš iz Deskove vasi to videla, sta ustavila in Mihelič je vstopil.

Potem ko je avtobus spet peljal, so nekateri izmed teh 6 fantov, ki so iz Starega trga ali okolice, začeli zmerjati sprevoznika in šoferja, očitati nekateri stvari in groziti. 19-letni Vinko Pešelj iz Močil in 21-letni Pavle Perše iz Starega trga sta najprej napadla sprevoznika, nato pa še potnike iz Predgrada in okolice, ki so mu hoteli pomagati. Perše in Pešelj sta nato napadla tudi šoferja. V pretepu so sodelovali še ostali fantje in Starega trga in okolice: 23-letni Mihael Ivanušič iz Deskove vasi ter

**Rdeči petelin**

Teden požarne varnosti

Teden, ki mineva, je posvečen požarni varnosti. Letos skuša gasilska zveza Slovenije še bolj kot kdaj prej opozoriti javnost na nevarnega rdečega petelina. Število požarov namreč zaskrbljivo črta narašča, škoda je vse večja.

Vsi bi se morali zavzeti, da bi okrepili obrambo pred požarnimi nevarnostmi. Zalostno je, da je kar ena tretjina požarov posledica nevednosti, malomarnosti in nepredvidnosti. Se huje je, da vsak deseti požar zaneti otroška roka - največkrat med igro.

Dejstvo je, da je samozasčita ona izmed najšibkejših točk zaščite pred požari, zaradi česar ožnji uničuje za milijone novih dinarjev družbenega in zasebnega imetja. Lani je bilo 648 požarov na objektih družbene lastnine in 872 pri zasebnikih. V 1520 požarih v Sloveniji je bilo za 63,5 milijona dinarjev škode, 12 ljudi je v požarih izgubilo življenje, 53 se jih je poškodovalo. Ponesrečilo se je tudi 19 gasilcev, ki so prihiteli na pomoč.

Številke opozarjajo. Nismo se storili vsega, da bi število požarov omejili, da bi škodo omilili, da bi se rdečega petelina bolj ubranili.

Teden požarne varnosti je primeren čas, da pogledamo, kaj bi veljalo storiti. Čeprav je hkrati ta teden tudi opozorilo - tako kot pri vseh podobnih tednih - da ne smemo biti kampanjski. Teden požarne varnosti ni zaradi tega, da bomo o požarih mislili in se pred njimi varovali le sedem dni v letu. Je zgolj opozorilo, kako moramo ravnati vse leto, da bo požarov manj, da bo škoda manjša.

J. S.

**Miličniki se ne sprehajamo**

Srečko Hudovornik: »Dela je včasih toliko, da ga še z nadurami le s težavami zmoremo«

Pred dobrim letom je Srečko Hudovornik končal srednjo šolo za notranje zadeve v Ljubljani. Marsikdo je pričakoval, da ga bo pot zanesla v rodni Maribor, a mladi Štajerec se je odločil za metropolo Dolenjske.

Zakaj delate v Novem mestu?

„Predvsem, da bi upoštevali prometne znake, in kadar jih ustavimo, mirno kri. Najraje premisljivo, kaj bi se lahko zgodilo, kot pa da se neupravičeno razburjajo. Mnogi ne spoštujejo našega poklica. Miličnika vidijo samo takrat, ko se »sprehaja«. Ne vedo pa, da ima med tistim sprehajanjem miličnik polno glavo osebnih opisov oseb s tirnice, registrskih števil ukradenih



„Po drugem letniku smo imeli obvezno prakso in še z nekaterimi sošolci smo bili dodeljeni novomeški postaji prometne milice. Ker mi je bilo mesto všeč in ker imam tu dosti prijateljev, sem si takrat zaželel, da bi delal tu, in veseli sem, ker se mi je želja izpolnila.“

Na katerem področju delate?

„Skrbim, da občani ne bi kršili javnega reda in mira, zaradi tega pa delam še pri prometnih nesrečah na območju Novega mesta. Dela je včasih toliko, da ga še z nadurami komaj zmoremo, in veseli smo mirnih

dni. Mislim, da je naša naloga preprečevati, če pa že pride do nesreče, pomagati.“

Zakaj ste se odločili za poklic miličnika?

„Z ljudmi sem vedno hotel navezati stik, življenje miličnikov je pestro, razen tega spoznaš veliko ljudi, krajev.“

Kaj delate v prostem času?

„Kot večina mladih: preživim ga ob knjigah in ob poslušanju dobrih plošč. Pred požarom v telovadnici osnovne šole „Katja Rupena“ sem treniral karate in upam, da bom s treningi nadaljeval tudi letos.“

Kaj svetujete voznikom in občanom?

„Predvsem, da bi upoštevali prometne znake, in kadar jih ustavimo, mirno kri. Najraje premisljivo, kaj bi se lahko zgodilo, kot pa da se neupravičeno razburjajo. Mnogi ne spoštujejo našega poklica. Miličnika vidijo samo takrat, ko se »sprehaja«. Ne vedo pa, da ima med tistim sprehajanjem miličnik polno glavo osebnih opisov oseb s tirnice, registrskih števil ukradenih



avtomobilov, da nadzoruje promet, da tu in tam svetuje, pomaga... Ne, naše delo ni tako lahko, kot mnogi mislijo, a kljub težavam in nevarnostim ga imam rad in delam med Dolenjci z veseljem.“

J. PEZELJ



**KRŠKA VAS: SOPOTNIK UMRL** - 21. septembra popoldne je Zagrebčan Juraj Čužič peljal po avtomobilski cesti proti Zagrebu. V Krški vasi je iz neznanega vzroka zapeljal na levo, vozil 30 metrov po bankini, nato pa zadel v betonsko ograjo podvoza, da je vrglo avto 4 metre in pol globoko na cesto pod podvozom. Beograjec Lazar Rakić je bil pri nesreči mrtev, Čužič pa se je poškodoval. Škode je za približno 50.000 dinarjev.

**POGANCI: TRČIL JE DULAR** - Zaradi zamešanih vrst v kratkem sporočilu o nesreči, ki se je 16. septembra zgodila pri Pogancih, dopolnjujemo: Novomeščan Franc Krnc je peljal proti Metliki, na mokri cesti pa je v njegov avto zaneslo Zdenka Dularja iz Vavte vasi.

**TRNOVEC: TRČILA STA** - Metličan Jože Krstinc se je 21. septembra zvečer peljal proti Metliki, pri Trnovcu pa se srečal z avtomobilom, ki ga je vozil Jože Mavretič iz Drašičev. Avtomobila sta trčila, pri trčenju pa je razneslo zračnico Krstincovega avtomobila. Krstinc je zaneslo s ceste na levo, Mavretič pa se je laže poškodoval. Škode je za 8000 din.

**BISTRICA: BREZ DOVOLJENJA** - Alojz Mihelič s Stažnega vrha se je 21. septembra zvečer peljal z registriranim mopedom iz Bistrice domov. Zapeljal je na kamen, izgubil ravnotežje in padel. Pri padcu se je laže poškodoval. Mihelič ni imel dovoljenja.

**BREZA: PREHITRO** - Beograjec Milivoje Sekulović se je 22. septembra popoldne s fičkom peljal proti Zagrebu. V vasi Breza je v klancu dohitel kolono vozil. Sekulović ni utegnil zmanjšati hitrosti, zato je zavil na bankino, od tam pa po nasipu in se prekucnil na travnik. Pri nesreči je dobila lažje poškodbe sopotnica Katica Sekulović, na fičko pa je za 5000 din škoda.

**LEŠNICA: TRČENJE** - 22. septembra popoldne sta pripeljala na progi v nepreglednem ovinku v Lešnici avtomobilista - Novomeščan Karel Vene in Franc Tramte z Radeža in trčila. Škode je za 5000 dinarjev.

**ZAJČJI VRH: NA LEVO** - Novomeščan Rudolf Bohte se je 23. septembra peljal proti Dolžu. Pri Zajčjem vrhu mu je nasproti pripeljal Stane Brulc iz Dolže. Ko sta se srečavala, je Brulc zapeljal na levo in trčil v Bohtov avto. Po trčenju je Brulca odbilo s ceste in se je teže poškodoval. Škode je za 1000 din.

**DOBRUŠKA VAS: PO LEVI OVINEK** - Alojz Poljanec iz Regerče vasi se je z amijem 23. septembra peljal proti Škocjanu. V ovinku pri transformatorju mu je pripeljal naproti fičko po levi in trčil v am. Na Poljančevem avtomobilu je za 6000 din škoda, za pobeglim voznikom fička pa še poizvedujejo.

**KRONOVO: TRČENJE V KRIZIŠČU** - Ljubljancanka Marija Juriš se je 23. septembra popoldne peljala od Otočca proti Šmarškemu Toplicam. V križišču pri Kronovu ji je naproti pripeljal s kombijem Novomeščan Viktor Tomazin. Vozili sta trčili, škode je za 4500 dinarjev.

**LEŠNICA: POVPREK ČEZ CESTO** - 23. septembra zvečer je Sentjernečan Ludvik Simonič peljal mimo Lešnice proti Otočcu. Začel je prehitovati kolono vozil, tedaj pa je naproti pripeljal Franc Starič iz Belšine vasi. Avtomobilista sta se oplazila, tedaj pa je Staričev avto zaneslo povprek čez cesto, da se je prevrnil čez streho in obstal na kolesih. Sopotnik Anton Kravcar iz Griča pri Trebnjem se je laže poškodoval. Škode je za 22.000 din.

**LOŠKA VAS: ZBIL PESCA** - Janez Kokalj iz Dolenje vasi se je 24. septembra zvečer z avtom peljal skoz Loško vas in dohitel 16-letnega Cirila Stineta iz Podhoste, ki je ob robu ceste rinil moped. Ko ga je Kokalj prehitel, je Stine nenadoma zavil na levo pred avto. Voznik ga je zadel in zbil po tleh, vendar pa pešču ni bilo nič. Škode je za 1000 dinarjev.

**VELIKI SLATNIK: NEPREGLEDNI OVINEK** - Franc Tutin iz Smolenje vasi je 24. septembra popoldne vozil tovornjak od Malega proti Velikemu Slatniku. V nepreglednem ovinku se je srečal z osebnim avtomobilom, ki ga je vozil Slavko Seruga iz Sel pri Ratežu. Med srečanjem sta trčila, poškodovali pa sta se sopotnici Terezija Košmrlj, stara 68 let, in Antonija Jerman, 64 let, obe z Velikega Slatnika. Odpeljali so ju v novomeško bolnišnico. Škode je za 4500 din.

**JAMA: PREVEČ PESKA** - 24. septembra ponoči je med Jamo in Laščami zaneslo avtomobil, ki ga je vozil Jože Kastelic z Brezove rebri, na cesti, posuti s peskom, tako da se je dvakrat prevrnil po strmini. Škode je za 4500 dinarjev.

**PLUSKA: HUDE POŠKODBE** - Husein Jupič iz Doboja je 24. septembra ponoči vozil tovornjak s prikolico proti Zagrebu. Ker je bil težko naložen, je počasi peljal v klanc pri Pluski. Za njim je pripeljal s tovornjakom italijanske registracije Tržčan Riccardo Simonič. Ko je opazil počasni tovornjak, je sicer močno zavrl, kljub temu pa je trčil v zadnji del prikolice. Huje poškodovanega Simoniča so odpeljali v novomeško bolnišnico. Škode je za 20.000 dinarjev.

**ČATEŽ: TRČENJE KOLESARJA** - 23. septembra popoldne je peljal od novega motela na Čatežu po vaski cesti Dubravko Glušič iz Brežic. V križišču je iz nasprotne strani pripeljal kolesar Janez Mikolič s Čateža in trčil v osebni avtomobil tako silovito, da je padel na pokrov avtomobila, nato pa na cesti obležal s hudimi poškodbami. Odpeljali so ga v breziško bolnišnico, na avtomobilu pa je škoda za 5.000 din.

**ZLOMLJENA NOGA** - V soboto, 23. septembra ob 15.25, je mladi Jože Poje iz Kočevja pripeljal s kolesom izza stoječega avtobusa pred osebni avto, ki ga je vozil nasproti Miro Troha iz Ložin. Pri trčenju si je Poje zlomil levo nogo.

**Kdo je kriv?**

„Tožil vas bom, ker ste mi umazali ime, ker mi ne bo nihče več verjel, ker k nam ne bo nikogar več!“ je vse v eni sapi kričal možak že na vratih novinarske sobe.

Preden nam je uspelo zvedeti, v kakšni zadevi se tako preklicano razburja, smo se izvedeli, da so novinarji: prvič - barabe, drugič - lažnivci in tretjič, da bi jih bilo treba vse brez ušmilenja postreliti, podaviti in utopiti (da bo bolj zanesljivo!).

Potem je povedal, da smo v časopisu napisali, da je z avtomobilom povozil pešca.

Ko je to povedal, je spet začel kričati in tako dokazovati, zakaj je to laž. Prvič: pijan je bil pešec in ne on, čeprav smo mi - barabe, kakopak - napisali, da je bil pijan on. Drugič: pešec je hodil po cesti. Je pa res cepec, ko bi lahko peščaš po travniku ob njej. Tretjič: na vsakega pešca človek v avtomobilu res ne more biti pozoren. In četrtič:

sploh ga ni povozil, samo z desnim blatnikom ga je zadel in potem še malo s sprednjim koncem.

„Sploh mi pa ni jasno, kaj imate proti meni in zakaj tako pisanje, saj pešec niti ni bil mrtev!“ je oblastno končal.

Bržkone je mislil, da bomo takoj priznali svojo neverjetno krivdo, se mu opravičili in verjetno še kaj plačali, da nas ne bi tožil.

Mi pa, barabe, smo ga vprašali: „Ste vozili avto?“ Pokimal je. „Je pešec šel po cesti?“ Spet je pokimal. „Ste ga zbil z avtomobilom?“ In je še tretjič pokimal.

„Zakaj pa se potem pritožujete, saj prav to smo napisali!“ „Barabe, lažnivci... ravno tega ne bi smeli napisati! Blatite moj ugled, mažete moje ime...“

Mi pa v jok... in še naprej objavljamo na tak način kot prej.

V. LIKAR



# Pripravljenost je, toda...

**Janko Gregorič: »Novomeško gospodarstvo je že sodelovalo in bo še moralo v družbenih investicijah, priključek na avto cesto pa ni najbolj pereč!«**

Prejšnji četrtek je direktor Cestnega sklada SRS inž. Lojze Blenkuš vprašal, kakšne so možnosti novomeškega gospodarstva za sofinanciranje novega, dokončnega priključka Novega mesta na avto cesto. Predsednik občinskega zbora delovnih

skih makadamskih cest v občini, predvsem pa moramo posodobiti in preurediti obstoječe prometne vpadnice v mesto. Če k temu dodam še most, ki bi ga morebiti morali graditi v mestu, je nalog čez glavo, priključek na avto cesto pa ob tem ni tako pereč in bo lahko počakal do leta 1982, ko je v načrtu rekonstrukcija sedanje avto ceste.

— In sodelovanje gospodarstva?

— Z denarno pomočjo delovnih organizacij je bilo v preteklih letih asfaltiranih precej cest v občini, pričakujemo pa lahko, da bodo delovni kolektivi tudi v bodoče sodelovali pri modernizaciji cestnega omrežja. Vse kaže, da bo pri gradnji in modernizaciji republiških cest na območju naše občine moral s sredstvi sodelovati v glavnem Cestni sklad SRS. Večina naših delovnih organizacij je v razvoju in imajo velike obveznosti do investicijskih vlaganj iz preteklosti in do svojih tekočih razvojnih načrtov. Ob tem pa imamo v občini še številne druge probleme, ki jih mora reševati občina: 7-letni program razvoja osnovnega šolstva, gradnja objektov otroškega varstva, zagotovitev pogojev za gradnjo srednješolskega centra, vodovod, kanalizacija, čistilne naprave itd. Vsega, kar bomo morali opraviti z lastnimi močmi, je toliko, da bo denarja premalo, ob tem pa je priključek na avto cesto precej manj pereč.



skupnosti Janko Gregorič je odgovoril:

— Najprej bi se ustavil ob razmišljanjih inž. Blenkuš o novomeškem mostu. Opozoril bi rad, da bomo morali v samem mestu zelo hitro graditi še en most, če bi se Cestni sklad SRS odločil za gradnjo mostu izven mesta. Opravljene raziskave so pokazale, da gre čez novomeški most 10.000 vozil na dan, čez novi most na lokaciji izven mesta pa bi jih slo 3700 na dan, kar pomeni, da bi bil stari most še vedno močno preobremenjen.

— Kaj ste želeli reči s tem?

— V teh ugotovitvah je že del odgovora na vprašanje inž. Blenkuš o tem, kakšne so možnosti za sodelovanje našega gospodarstva pri financiranju novega, dokončnega priključka na avto cesto. Res je, da imamo v Novem mestu še precej nerešenih, perečih zadev. Letos je na primer prešlo na ramena naše občine 61 km republiških cest, čaka nas modernizacija ceste Novo mesto — Straža, modernizacija številnih občinskih in republi-

Moje vprašanje: v najnovejših analizah sem zasledil ugotovitve, da se nam zaradi premajhne razvitosti trgovine v občini odlika skoraj polovica kupne moči drugam. Ker je največ odlika pri tehničnem blagu, s katerim je naša trgovina najmanj založena, naj direktor NOVO-TEHNE Jože Unetič odgovori, kaj sodijo trgovci o tem in kakšni so njihovi načrti za hitrejši razvoj trgovine.

M. JAKOPEC



Po dolgih mesecih in več odborniskih vprašanjih se naposled preureditvena dela v Germovi hiši na novomeškem Glavnem trgu nadaljujejo. Šolski center za gostinstvo, ki bo tu uredil restavracijo in druge gostinske prostore, objublja, da bodo dela letos končana. Spomeniškovarstvena služba je v tej arhitektonsko in zgodovinsko zanimivi hiši svoje raziskave tudi že končala. Na sliki: pogled na hišo s tržnice. (Foto: I. Zoran)

## »STANOVANJSKO« PRIPOROČILO DELOVNIM ORGANIZACIJAM

# Bo lepa beseda odbornikov dovolj?

**Občinska skupščina pritiska na podjetja, ker se mudi: do konca leta mora sprejeti načrt za gradnjo stanovanj za obdobje 1972-1977 in osem odlokov za izvajanje izpopolnjenega stanovanjskega gospodarstva**

S priporočilom, ki je že začelo krožiti, želi občinska skupščina predvsem opozoriti delovne organizacije, naj čimprej dokončajo izdelavo srednjeročnih načrtov stanovanjskih potreb za svoje delavce. Da v zaporedju pri izvajanju nalog na področju izpopolnjenega stanovanjskega gospodarstva ne bi prišlo do zmešnjave, napak in zastojev, je v priporočilu posebej poudarjeno, naj bi v podjetjih te načrte izdelali do 10. oktobra. Na koncu občinska skupščina pristavlja, naj bi v podjetjih stanovanjske potrebe načrtovali vsaj za pet let oziroma do konca 1977.

Za priporočilo so odborniki glasovali soglasno, vendar malce vzneje-

voljeni in zaskrbljeni ob podatku, da se je nedavna seminarja za sestavljanje srednjeročnih načrtov udeležila le pičla tretjina vabljenih predstavnikov delovnih organizacij. Trud, ki sta ga v seminar skupaj vložila občinska skupščina in Domininvest, ob tolikšni nezainteresiranosti tistih, ki jim je bila pomoč namenjena, gotovo ni bil poplačan. Kljub temu si nadejajo, da bodo v delovnih organizacijah pravočasno doumeli pomen stanovanjskega načrtovanja in do roka predložili seštevek svojih petletnih potreb.

Rok je kratek, česar se zavedajo tudi strokovne službe občine in Dominvesta, ki morajo do 15. novembra pripraviti osnutke srednjeročnih stanovanjskih potreb za občino. Ustrezen občinski načrt bo narejen na podlagi tega, kar bodo predvideli v podjetjih. Kajpak bodo morali pri tem še zlasti upoštevati najnovejše predpise za pridobivanje in komunalno urejanje stavbnih zemljišč in s področja urbanizma.

Do konca leta bo morala občinska skupščina sprejeti osem odlokov za izvajanje nove stanovanjske politike. To bodo: odlok o ugotovitvi vrednosti stanovanjskih hiš in stano-

vanj, odlok, s katerim bo občina ustanovila solidarnostni sklad v stanovanjskem gospodarstvu, nadalje odlok, ki bo uvedel obvezni prispevek za ta sklad, odlok, ki bo določal najmanjši odstotek denarja za razširjeno reprodukcijo, odlok o obveznem združevanju dela denarja za kreditiranje stanovanjske graditve, odloka o oblikovanju in uporabi stanarin ter odlok, ki bo predpisoval delno nadomestitev stanarine in drugo družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu. Ze iz tega kratkega povzetka je razvidno, da gre za korenite, recimo revolucionarne spremembe v stanovanjski politiki. Spomnimo se samo, da je po 33. dopolnili republiške ustave stanovanjsko gospodarstvo opredeljeno kot dejavnost posebnega družbenega pomena!

I. ZORAN

## OTOČEC: 60 UDELEŽENCEV

Več kot 60 ljudi se je udeležilo seminarja, ki ga je 15. in 16. septembra za sekretarje osnovnih organizacij na Ot. 3cu priredil občinski komitej ZK. Mitja Svab je govoril o tehnokratizmu in birokratizmu, Ludvik Golob o splošnem ljudskem odporu in Zvezi komunistov, Pero Flekovič, član CK ZKH, pa o pojavih nacionalizma na Hrvaškem.

## O NAČRTIH:

### Javno

**Ko šola stoji, so odveč pripombe na projekt**

41-članska skupščina sklada za gradnjo osnovnih šol v novomeški občini je te dni začela svoj (vsaj) 7-letni mandat. Stopila je naproti obdobju, za katero je vnaprej bolj znan delovni kot denarni načrt. Kaj vse bo treba reševati v tem res maratonskem mandatu, ki se bo iztekel v osemdesetih letih, zdaj prav gotovo ni mogoče natančno predvideti. Stoodstotno drži samo to, da v Dolenjskih Toplicah že gradijo novo šolo in da se s tem izpolnjuje prvi in najpomembnejši v vrsti obetov, danih na spomladanskem referendumu, ki so ga z „da“ obkročili v trinajstih krajevnih skupnostih.

Na prvi seji skupščine se je pokazalo, da bo potrebno poleg denarnega načrta sproti vsako leto obravnavati tudi vprašanja strokovne narave, taka, ki navadno dobivajo piko na i pri projektantih. O ustreznosti in neustreznosti telovadnice, ki jo bo imela topliška šola, je bilo npr. izrečenih besed za dolg referat, naposled pa so ugotovili, da projektov, ko je gradnja že stekla, ni mogoče spreminjati. Da bi se v prihodnje izognili tovrstnim razpravam na skupščini, so menili, naj bi projekte za vse šole, ki bodo na novo zgrajene, dozidane ali preurejene v tem sedemletnem obdobju, naredili čimprej in jih javno razgrnili.

Skupščina je nadalje priporočila krajevnim skupnostim, naj do naslednje seje oblikujejo gradbene odbore, ki bodo neposredno sodelovali pri delih za šolo v svojem kraju. Zgledujejo naj se pri Dolenjskih Toplicah, kjer tak odbor že imajo: 17 članov, iz vsake vasi po enega.

I. Z.

## MINI ANKETA

O čistoči mesta in okolice smo večkrat pisali, obenem pa so prihajala v uredništvo pisma, ki so opozarjala na pomanjkljivosti. Prizadeti menijo:

Evgen Janežič: »Mesto je kljub novim košem za odpadke precej zanemarjeno. Nered je tudi v naseljih. Nad mlino se smetnjaki napolnijo v treh dneh po čiščenju, izpraznijo jih pa samo enkrat na teden. Pred vsak blok bi morali postaviti še enkrat več smetnjakov ali pa naj bi komunalno podjetje odvažalo smeti pogosteje.«

Peter Kajfež: »Mislim, da je smetnjakov premalo. Moti me »divje smetišče« na tržnici, ki mestu ne more biti v pomoč.«

Dušan Mikec: »Ze več let sem pogrešal po mestu koše za odpadke. Vesel sem, da so jih postavili, žalosten pa, da jih ljudje ne uporabljajo. Mislim, da se

## Smetišča

bodo ljudje le naučili, kam spadajo smeti.«

Terezija Ahlin: »Ragovska ulica, kjer čuvam pri neki družini otroka, je večkrat precej zanemarjena. Ne vem, zakaj pristojni ne preprečijo Ciganom, da bi ne delali nereda. Ne vem, kako, a vem, da bi morali.«

Anton Povše: »Mesto je zadnje čase snajžno. Spomnim se bodice, objavljene v vašem časniku, ki sprašuje, s čim si mažejo nos inšpektorji, da jih ne moti smrad s tržnice. Mislim, da ta bodica pove vse, na žalost pa ni samo tržnica tako neurejena. V večjih naseljih bi morali poskrbeti za okolico svojih blokov stanovalci sami, saj je to njihov dom, in mislim, da ni vseeno, v kakšnem okolju stanuješ.«

Komunalno podjetje: »Prejšnji teden je bil sprejet nov odlok, po katerem bomo lažje delali. Prej se nam ni splačalo iti v Mačkovec ali Bršljin samo zaradi enega smetnjaka. Sedaj imamo dva tovornjaka za odvoz smeti, odvažamo pa dvakrat na teden. Za tržnico smo rešitev že nakazali; če jo bodo sprijeli, bo problem rešen.«

J. P.

## PRISLUHNITE

Občinska konferenca Socialistične zveze v Novem mestu vabi na javno razpravo o osnutku statuta za skupnost pokojniškega in invalidskega zavarovanja v Sloveniji. Razprava bo danes ob 17. uri v dvorani občinskega sindikalnega sveta na Društvenem trgu.

## Izlet v neznano

Hortikulturno društvo Novo mesto bo priredilo v soboto, 7. oktobra, javni izlet v neznano. Prijave in informacije v cvetličarni na Glavnem trgu.

# Zmore krajevna skupnost vse sama?

**Je v Novem mestu čas že zrel za ustanovitev mestnega sveta ali vsaj stalnega sekretariata sedanje krajevnne skupnosti? Kako poživiti hišne svete in razgibanost posameznih sosesk?**

Na zadnjem sestanku osnovne organizacije ZKS I. terena v Novem mestu so člani med drugim načeli vprašanje nadaljnjega samoupravnega razvoja mesta. Spričo tega, da so ustanovljene nekatere nove osnovne organizacije ZK v proizvodnih podjetjih oz. ustanovah, bodo posamezne terenske organizacije ZK številčno oslabilje. Med drugimi je Ludvik Golob na tem sestanku zato omenil možnost, da bi nekateri komunisti kljub reorganizacijam lahko še naprej delali na terenu.

Ob tej priložnosti so člani osnovne organizacije ZK opozorili na potrebo po nadaljnjem demokratičnem razvoju mestnega, komunalnega življenja. Medtem ko stanovanjska soseska „Nad mlino“ naravnost cveti in dobiva čedalje bolj podobno zares urejenega naselja, za Mestne njive v I. terenu tega, žal, ni mogoče trditi. Prebivalci Mestnih njiv so razočarani nad počasnostjo komunalnih del, ki se zlasti letos vlečejo že vse od konca zime, v tem času pa pravzaprav ni bilo narejeno skoraj nič — če odštejemo dovažanje in ravnanje zemlje na velik prostor pred prvimi stanovanjskimi bloki. Ob primerjanju razvoja posameznih mestnih predelov kaže opozoriti na naslednja dejstva:

— Novo mesto še vedno nastaja in se širi; industrijski razvoj kraja terja hitrejši utrip tudi na vseh drugih območjih;

— vodstvo novomeške krajevnne skupnosti si nedvomno veliko prizadeva, da bi ta vprašanja reševali na sodoben in hiter način. Vprašanje pa je, če nagli razvoj zadnjih let medtem že ni prehitel sedanjih organizacijskih oblik mestne samo-

uprave. Ali je lahko krajevna skupnost še kos vsem svojim nalogam? — Komunisti I. terena sodijo, da je čas zrel za razpravo o ustreznih oblikah in prijemih za nadaljnjo krepitev samoupravljanja prebivalcev v Novem mestu. Morda bi kazalo govoriti o ustanovitvi mestnega sveta ali vsaj stalnega sekretariata, ki bi pomagal krajevni skupnosti, hkrati pa bi oživil delo hišnih svetov ali morda novih svetov posameznih stanovanjskih sosesk.

— Občinski vodstvi ZKS in SZDL naj bi čimprej oblikovali enotno izhodišče za reorganizacijo mestnega „komunalnega življenja“, pri čemer je treba upoštevati želje in potrebe prebivalcev posameznih sosesk.

Komunistom I. terena se zdi potrebno poudariti, da potrebujemo širše zastavljen načrt nadaljnjega urevanja Novega mesta. Pri tem bi morali upoštevati nujne potrebe stanovalcev posameznih naselij ali celo ulic, ki so o tem že ponovno govorili in tudi sami prispevali denar in prostovoljno delo za ureditev perečih razmer, pa sami vsega vendarle ne zmorejo. Posamezne naloge bi morali zato konkretno obdelati, dolo-

čiti pa tudi rok in odgovornost za njihovo uresničitev. V tako konkretno delo bi se vključevali tudi komunisti posameznih terenov, seveda skupaj s člani SZDL, vodstvi teh organizacij, hišnih svetov in drugih teles.

TONE GOŠNIK

## Suhokrajinski drobiž

**SOBOTNO NOČ** so v Suhi krajini izrabili za lov na polhe. Lovili so jih v gozdovih pri Dvoru in Šmihelu pri Žužemberku. Nad Šmihelom so lov priredili člani žužemberške lovske družine, ki so imeli v gosteh lovce iz Maribora. Po gozdovih so goreli ognji, polharji pa so bili dobro razpoloženi kljub pičlemu plenu.

**KRAJEVNO CESTO** od Ajdovca do Brezove rebi, ki je še brez gospodarja, so pred kratkim popravili. Stroške sta plačala občina in krajevna skupnost, gozdarji pa so dali delavce. Cesto so posuli s peskom, očistili njene robove in posekali veje, ki je zmanjševalo preglednost. Cesta bo poslej spet dobra za vsakdanji prevoz šolarjev.

**POKOPALIŠČE** v Šmihelu pri Žužemberku se je uvrstilo med najlepše vzdrževana v žužemberški krajevni skupnosti. Zdaj bodo oštevilčili vrste in opremili mrtvašnico s orodjem in drugim inventarjem.

M. S.

# Novomeška kronika

**CVETLIČNI MED** — V Mercatorjevi prodajalni na Glavnem trgu so prejšnji teden dobili cvetlični med. Gospodinjne rade kupujejo med in odštejejo za 1 kg 18 dinarjev.

**STAROST NI VAŽNA** — Zavod za kulturno dejavnost Novo mesto je pripravil za žene in dekleta plesni tečaj z ritmiko, ki naj bi se pričel v prvi polovici septembra. Zaradi premajhnega vpisa so začel tečaj preložili in še enkrat obveščajo vse tiste žene, ki se „bojijo let“, naj se vseeno vpišejo. Tečaj bo vodila koreografinja Milica Buh.

**OGLED URBANISTIČNIH NAČRTOV** — Dvajset predsednikov krajevnih skupnosti si je ogledalo po četrtkovi konferenci razstavljena urbanistična načrta občine in Novega mesta v Dolenjski galeriji. Razstava bo odprta do 21. oktobra.

**NOVOTEKS IN JABOLKA** — Marsikatera tovarna je priskrbela jabolka za svoje delavce tudi letos. Novoteks jih je kupil 200 ton, za kilogram pa so delavci odšteli 3,30 din. Ker je prva zaloga že pošla in ker delavci še vedno naročajo jabolka, bodo v kratkem dobili še eno pošiljko jabolk in hrusk.

**KRKIN CASOPIS** — 22. septembra je izšla prva številka „KRKE“, časopisa, ki ga izdaja KRKA, tovarna farmacevtskih in kemičnih izdelkov. Casopis bo izhajal v 2000 izvodih enkrat na mesec, odgovorni urednik pa je Borut Kraigher.

**TRŽNICA**: Lepo vreme je tokrat na tržnico privabilo precej branjcev, tako da so bile številne gospodinjne ponudbe zadovoljne, ne pa tudi s cenami, saj so se od prejšnjega tedna povečale. Cene: jabolka 4 do 8 din/kilogram, paprika 5 do 8 din, kumare 3, zelje 2 do 4, čebula 6 din,



— Ena gospa je rekla, da bi morala restavracija Pri vodnjaku kupiti nekaj prašičkov. Le-tem bi metali vse tiste štruklje, ki jih gostje sicer plačajo, pojedli pa jih zaradi surovega testa ne morejo...



# V Brežicah so pooblastili cestno službo za rušenje črnih gradenj

Sprejet azidalni načrt za del soseske Zakot-Trnje – V mestu nič več razsipanjanja z zemljišči – Poslej strožji postopek s črnimi gradnjami

Zazidalni načrt za del stanovanjske soseske Zakot-Trnje je na zadnji seji skupščine sprožil razpravo kot plaz. Preden so odborniki dvignili roke, so se vrstila vprašanja, pomisleki in pojasnila več ur. Načrt je izdelal Projektni biro Region Brežice, vodilo zanj pa je bilo čim bolj racionalno gospodarjenje z zemljišči.

Občani so dali med razgrnitvijo precej pripomb. Tisti, ki že zdaj pre-

bivajo na zazidalnem območju, želijo, da bi pustili obstoječe stanje brez sprememb in morebitnih rušenj gospodarskih poslopij, garaž ipd.

Projektanti so predvideli veliko vrstnih in atrijskih hiš in s tem omogočili gostejšo naseljenost, kar pomeni koristno izrabilitev površin in cenjše gradnjo komunalnih naprav. Tako seveda niso mogli ugoditi vsem tistim, ki si želijo ehodružinske hiše na večjih parcelah.

Idejni načrt za zazidavo območja Zakot-Trnje je razdeljen na pet okolišev; V 1., 2. in 3. okolišu odlok prepoveduje graditev do sprejetja zazidalnega načrta, vendar ne dlje kot tri leta. V 4. in 5. okolišu pa občani lahko gradijo.

Danes so odborniki sklenili, da

črne gradnje ne smejo več rasti brez posledic in da mora inspekcija poostri nadzor. Zdjaj je tudi zakonodaja strožja in kazni za kršilce večje, najmanj 10 tisoč din in do 30 dni zapora. Kazen mora plačati tudi podjetje, ki začne graditi naročniku brez dovoljenja. Na prej omenjenem zazidalnem območju sta bili ustavljeni dve črni gradnji. Skupščina je predlagala, da bi prizadevali, ki imajo parcele v družbeni lastnini, zamenjati zemljišča v okoliših, kjer bodo lahko gradili. Za rušenje črnih gradenj v prihodnje so odborniki pooblastili cestno službo pri občinski skupščini.

J. T.

## PRIPRAVE NA PRAZNIK

Program proslav in drugih prireditelj v počastitev 28. oktobra, praznika brežiške občine, bo pripravil in uskladi dvanajstčlanski pripravljalni odbor. Za predsednika je občinska skupščina na zadnji seji imenovala Ivana Živiča, za člane pa Miloša Kovačiča, Miroslava Kambiča, Mimico Avsec, Stanka Škalerja, Milana Sepečarja, Milana Rožanca, Marjana Gregoriča, Francija Volčarška, Antona Jesenka, Branka Liparja in Vaelava Sadila.

## SOLIDARNO DO STANOVANJ

V brežiški občini je ustanovljen solidarnostni stanovanjski sklad. To je šele prvi korak na poti k delni nadomestitvi stanarine tistim občanom, ki imajo majhne osebne prejemke in jih zato stanarina močno obremenjuje. Pomoč bodo lahko dobili šele potem, ko bodo napravljena merila. Čimprej bi morali torej sprejeti še dodatne odloke. Predsednik občinske skupščine Vinko Jurkas je na zadnji seji obljubil odbornikom, da lahko upajo na sprejetje do konca decembra letos.

## GLEDALIŠKA GOSTOVANJA

Zavod za kulturo in temeljna kulturna skupnost v Brežicah napovedujeta v novi gledališki sezoni več gostovanj. Program bo izbral dramski svet pri Zvezi kulturno-prosvetnih organizacij potem, ko bo prejel repertoarje osrednjega slovenskega gledališča in mestnega gledališča iz Ljubljane ter napovedi Celjanov in Kranjčanov. Organizatorji gostovanj nameravajo obnoviti lanski abonma in obvestiti občinstvo, da si gledalci lahko zagotovijo vstopnice za vseh pet ali šest predstav vnaprej.

## VSAKO URO MESTNI AVTOBUS

Poskusna avtobusna linija Čateške Toplice-Brežice-železniška postaja obratuje od četrtega septembra dalje. Avtobus vozi na tej progi vsake pol ure, ob nedeljah pa vsako uro, ker je potnikov manj. V oktobru napovedujejo nekaj sprememb, ker bodo v zdravilišče vplejali zimski delovni čas. Postaje lokalnega avtobusa so v Čateških Toplicah, na Čatežu, na Cesti 21. maja pri Krkini samopostrežbi v Brežicah, na avtobusni postaji, pri Petrolu, na križišču za Brezino in na železniški postaji.

## RADIJSKA OBLETNICA

Uredništvo lokalne radijske postaje v Brežicah se že pripravlja na desetletnico obstoja radia, ki jo bo slavilo prihodnje leto. Do takrat predvidevajo nekaj večjih investicij, da bi z njimi zagotovili boljši sprejem lokalnega programa. Pri financiranju močnejšega oddajnika, naj bi sodelovali RTV Ljubljana, občinska skupščina Brežice in gospodarske organizacije.

V. P.



Obrat Elektra Celje obnavlja napeljavo od transformatorske postaje do železniške postaje v Brežicah. Stare, trhle drogeve bodo te dni zamenjali novi. (Foto: J. Teppey)



Rudarska godba s Senovega, ki nastopa pod okriljem domačega prosvetnega društva Svoboda, se bo 22. oktobra predstavila na reviji pihalnih godb v Karlovcu. Senovski godbeniki so izredno prizadevni in v domačem okolišu skoraj ne mine prireditelj ali slavnost brez njihovega nastopa. Tudi za naraščaj skrbijo, zato imajo v godbi vedno prostor mladi začetniki. (Foto: J. Teppey)

## POUK PLOVANJA – PRIDOBITEV NOVE ŠOLE V KRŠKEM

# Bazen v šoli tudi za vaške otroke

Porazne ugotovitve o znanju plavanja med osnovnošolsko mladino – Letos v Krškem varstvo za učence prvih razredov in nov oddelek vrtca

Kar je nekoč veljalo za razkosje, je zdaj potreba. V osnovni šoli Jurija Dalmatina v Krškem že v tem šolskem letu napovedujejo na urniku tudi plavanje. Pa ne samo za mestne otroke, temveč za učence vseh šol v občini.

Plavalni bazen v šoli še ni dokončan. Delo je prevzel Industrijski biro Trbovlje, ki obljublja, da bo opravljeno do 1. novembra. Investitor je občinska skupščina. Bazen je dolg dvanajst metrov in pol ter šest metrov širok.

Pouk plavanja bodo vpeljali v tretjih in četrtilh razredih. Ker imajo vse šole kombine, bodo otroke lahko vozili v Krško. Neplavalcev imajo povsod veliko. Ko so v Krškem delali anketo, so ugotovili presenetljivo veliko število, kar 82 odstotkov

otrok na šoli ne zna plavati. V Leskovcu je med 90 učence le šest plavalcev, v Kostanjevici morda nekoliko več, na drugih šolah pa je število gotovo še bolj porazno.

Novost v tem šolskem letu je na krški šoli oddelek za podaljšano bivanje otrok. V njem je 20 učencev prvih razredov, ki so deležni tudi pomoči pri učenju. Starši plačujejo za šolsko varstvo po 120 dinarjev na mesec. Temeljna izobraževalna skupnost ne prispeva nič, ker za sedaj ni denarja za financiranje B programa. Verjetno bo morala priskočiti na pomoč socialnovarstvena služba, da bodo sčasoma imeli varstvo po pouku tudi učenci iz neurejenih družin, ki so prepuščeni sami sebi in zaradi tega ne morejo napredovati kot njihovi sošolci.

Letos so na novo odprli še en oddelek za predšolsko varstvo, kamor je zdaj vključenih 120 otrok. Tudi to še ne zadostuje za potrebe mesta. Najbolj pogrešajo varstvo za otroke do treh let. Sicer pa tudi za ostale nimajo primernih prostorov ne v starem delu mesta ne na Vidmu. Nikjer ni centralnega ogrevanja in ena stavba je še vlažna zrazen. Za nov vrtec bodo morali priti v Krškem na vrsto še prej, kot računajo po srednjeročnem načrtu. Razmere jih silijo v to.

J. TEPPEY

## ROMI SPREMINJAJO NAVADE

Marsikaterega Cigana ni treba več prepričevati, da bi si postavil bivališče in se stalno naselil na enem kraju. V krški občini so najprej opazili spremembe pogleda na življenje na postaji milice. Dobili so prijave za krajšo tehnično lesa in imeli tako priložnost ugotoviti, da so ga takoj uporabili za streho nad glavo. Prejšnje čase so sekali Romi le les za drva, zdaj pa so si poiskali nezakonito pot tudi za gradbene namene.

J. T.

## ŽE V ŠOLI JE TREBA ZAČETI

# Kako si včasih prizanašamo!

Dolga je pot do cvetja in gredic v naših krajih

„Mislim sem, da je naše mesto kolikor toliko urejeno,“ je dejal podpredsednik občinske skupščine v Krškem Slavko Smerdel, „ko pa sem se te dni vrnil z obiska v nekaterih nemških mestih, je bil vtis precej drugačen celo za okolico „Sremiča“, ki le ni povsem zapuščen. Ljubitelje cvetja in zelenja v hortikulturnem društvu čaka torej še velika, nezorana ledina.“

Društvo ima obsežen delovni program in v kratkem namerava ustanoviti sekcijo v Kostanjevici. To mestce je turistično središče občine, pa kaj malo ve za cvetje na oknih, za okrasne gredice pred hišami in javnimi poslopiji in na drugih javnih prostorih. Resnično bi bilo še marsikaj treba kultivirati in narediti kraj prijetnejši, lepši.

Sekcijo za hortikulturo bodo ustanovili še na Senovem, in če bo volja, tudi v Brestanici. Društvo bo organiziralo spomladi več obiskov v

turistične kraje, da se bodo člani na lastne oči prepričali, kako lepo se da zasaditi mesto ali pa tudi vas, da sta prijetna in vabljiva za domačine in tujece.

Že čez nekaj mesecev lahko pričakujemo, da bo ena od treh cvetličarn v mestu imela na zalogi sadike, lončnice, gnojila in zemljo za ljubitelje cvetja, ki se bodo lahko obracali tja tudi za nasvete.

V Krškem že začenjajo vzgajati podmladek. V osnovni šoli Jurija Dalmatina imajo hortikulturni krožek, v Kostanjevici pa bodo prav tako skušali vzbuditi veselje za to dejavnost pri učencih, če bodo prosvetni delavci pripravili sodelovati in jih voditi.

## SREČANJE LOVCEV NA IZVIRU

Lovska zveza Posavje-Krško je na razširjeni seji izvršnega odbora 23. septembra podelila spominske diplome prizadevnim bivšim in sedanjim članom upravnega odbora in komisij za dolgoletno delo. Slovesnost je bila v kočji lovski družini iz Cerkelj na Izviru. Udeleženci so šli še isti večer loviti jelene, v nedeljo zjutraj pa so se udeležili lova na gozdne jerebe.

## SODOBNE TRGOVINE NA VAS

Krška Preskrba komaj dohaja želje prebivalstva po modernizaciji trgovskih lokalov. Od 1964 dalje je preuredila 16 poslovalnic, zdaj pa se jih je nabrala spet cela vrsta, ki čakajo na preureditev. To so trgovine na Velikem Kamnu, v Smedniku in Šutni, pa tudi v Črneči vasi. Kostanjevica je na vrsti že letos, saj so načrti pripravljani. Čez nekaj let obeta Preskrba nove trgovine tipa market na Griču v Leskovcu, v Brestanici in na Senovem.

## KOLIKO PRIZNAVALNIN

Na območju krške občine živi 500 borcev NOV. Redno priznavalnino prejema 133 upravičencev. Največji znesek je 400 dinarjev, najmanjši pa 120. Poprečna priznavalnina je 240 dinarjev. Prejemajo jih upravičenci brez sredstev za življenje in brez premoženja, pa tudi kmetje, katerih dohodki ne presegajo 200 dinarjev na mesec. Iz naslova priznavalnine ima zagotovljeno zdravstveno varstvo 43 upravičencev.

# NOVO V BREŽICAH

**TEDEN POŽARNE VARNOSTI,** ki se je začel v nedeljo, je izpolnjen s številnimi gasilskimi prireditvami, s tekmovanji, predavanji in vajami. Nanj nas opozarjajo tudi diapozitivi v kinematografskih dvoranah. Za zaključek bo v Dobovi v podjetju za popraviljanje voz prikazana večja vaja, v kateri bodo gasilci preizkusili svoje znanje in sposobnost za hitro akcijo.

**PRI DELAVSKI UNIVERZI** se bodo oktobra spet začeli izobraževalni tečajji in pouk v oddelkih za odrasle. Tudi letos so razpisali tečajje tujih jezikov, ki so dobrodošli predvsem gostincem, saj je tako znanje v turistični sezoni neobhodno.

**V KOMISIJO ZA PRIZNAVANJE OLAJŠAV** pri plačilu prispevka za pokojninsko zavarovanje kmetov je občinska skupščina imenovala 4 člane: Karla Mladkoviča za predsednika, za člane pa odbornika Franca Peterkoviča in Adama Držaniča, socialno delavko Ružo Rostoharjevo, petega predstavnika pa bo delegirala krajevna skupnost za prizadeto območje.

**ZA PRODAJO ZEMLJIŠCA KUPCU,** ki se preživlja izključno s

kmetijstvom, je po novem odloku prodajalec oproščen prometnega davka za nepremičnine. Oprostitev velja tudi za menjavo zemljišč, če pride do nje zaradi združenja kmetijskih površin. Tak odlok je sprejela skupščina na četrtkovi seji.

**NOVA NAMESTNIKA** sodnika za prekrške občine Brežice sta diplomirana pravnik Drago Malneršič in Ivanka Trajkovič, razrešena pa sta Franc Skinder in Elizabeta Pirnat.

**V BREŽICAH** nameravajo ustanoviti področni odbor Zdrženja gledaliških skupin Slovenije. Predsedstvo Zveze kulturno-prosvetnih organizacij je sklenilo v novi sezoni spodbuditi amaterske igralske družine k živahnemu delu in trajnemu sodelovanju ter izmenjavi gostovanj v Posavju.

**CENE V ZELENAVNI TRGOVINI AGRARIE** v soboto: jabolka 5,5 din kilogram, limone 15, pomaranče 7,60, sveže slive 3, hruške 6, grozdje 6, zelje v glavah 2, kisto zelje 4,60, endivija 6, paprika 4,80 in 5,80, paradižnik 4,40, peteršilj 8, ohrovt 4, kumare 3, korenje 5, krompir 1,50, fižol 8,50 in fižol v stročju 4 din. Jajca so bila naprodaj po 90 in 95 par.

# BREŽIŠKE VESTI

# KRŠKI TEDNIK



# Doklej še vrste pri zdravniku?

Direktor Trima I. Gole predsedniku skupščine SRS Sergeju Kraigherju ob obisku: »Čakamo v nedogled, v naših ambulantah je nemogoča stvar...!«  
Odgovori dr. Jerneja Kranjca iz trebanjskega zdravstvenega doma.

— Kako gledate na te težave zdravstveni delavci? — nas je zanimalo.

„Neprijetno nam je kot vsem! Saj sami najteže občutimo težavnost delovnih pogojev v takih razmerah. Potrebujemo podporo vseh, da bi prišli do večjega števila zdravstvenih delavcev. Sistemizacija delovnih mest iz leta 1969 danes ne ustreza več, a še teh delovnih mest nismo mogli zasesti. Trije zdravniki delamo za 17200 prebivalcev, kjer je še kar 47 odstotkov kmečkega življa. Da bi zdravniki, ki delamo tu sedaj, lahko vsaj kolikor toliko normalno delali (študij, druga opravila), bi nujno potrebovali zdravnikova splošna praksa na Mirni in vsaj še enega v Trebnjem, ki bi delal v popoldanskem času. Tako delavci ne bi več izgubljali delovnih ur, marsikdaj bi kdo lahko s svojim avtom pripeljal bolnika ipd. Zelo obremenjeni so tudi zobozdravniki. Tudi Mirna potrebuje zobozdravnika.



— Oprema, prostori?  
„Trebnje ima sicer na zunan lep, nov zdravstveni dom, vendar ni funkcionalen. Čakalnica za splošnega zdravnika je premajhna za dve ordinaciji. Če bi imeli dispanzer za predšolske in šolske otroke, bi bila tudi ta premajhna. Imamo pa ogromen hodnik. Sestrskeske sobe so tako majhne, da v njih ni mogoče prevozovati. To moramo delati v zdravniški sobi, s tem pa izgubljamo čas, saj bi medtem lahko sprejeli že novega bolnika. Domove počasi opremljamo. Novomeški zdravstveni dom, katerega oddelek smo, pokriva veliko območje od Krškega do Bele krajine.

— Posebne težave?  
„To so prevozi z rešilnim avtomobilom. Pomislite, to službo opravlja novomeški reševalna služba! Res je pred nosom avtomobilska cesta, vendar pride do nas lahko avto ob normalnem prometu šele čez 20 minut. Kaj, če mora še v hrbe? Sploh pa je težava, kako reševalni avto zaradi slabih telefonskih zvez sploh doklicati. Pred letom in pol smo dobili dotrajanega fička za 8000 dinarjev, težko čakamo na novega. Vsakdo ima še v spominu tragično smrt Bercetove punčke, ko ni in ni bilo rešilnega avtomobila.

— Se je po združitvi skladov zdravstvenega varstva delavcev in kmetov in izenačitvi pravic število kmečkih obiskov povečalo? — nas je še zanimalo.  
„Po združitvi je ostalo število zdravnikov enako majhno. Kmetje sprva sploh verjeti niso mogli, mnogo jih je prišlo najprej vprašati, če je to res! Ob prvih obiskih so povedali bolezniki za 20 let nazaj. Podatek, da se je v novomeški skupnosti zdravstvenega zavarovanja število kmečkih bolnikov povečalo le za 6 odst., za nas ne drži. Poleg Metlike imamo največje število kmečkega prebivalstva, to se pozna tudi v službi. Občinska skupščina kaže vso skrb, da se tudi zdravstvo v nerazviti občini uredi. Bodo ustavne spre-

membe o ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela prodirle tudi v zdravstvo? Kot kažejo primeri z zasedanj občinjske skupščine, se namreč doma da marsikatero vprašanje lepše rešiti.

A. ZELEDNIK

## Metla

Anketa ZK, kje so člani aktivni!

Trebanjski komunisti imajo pred seboj izredno razgibano politično dejavnost, kakršno narekujejo tudi najvišji voditelji ZK od tovariša Tita naprej. 18. septembra se je v Trebnjem sestala komite občinske konference ZKS na razširjeni seji, kjer so se dogovorili, da bodo odločno pometli z vsemi pomanjkljivostmi. Ocenili bodo politične razmere v občini, dosedanje priprave za splošni ljudski odpor v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah. Pregledali bodo tudi svoje vrste. Za to so se pripravili posebne vprašalnike, ki jih bodo poslali društvom in drugim organizacijam. Tako bodo dobili najboljši pregled nad udeleževanjem svojih članov v teh organizacijah. Stedila bo tudi ocena dejavnosti društev. Z nedejavnimi člani nameravajo „počistiti“ do kraja, saj le slabijo ZK.

Posebno pozornost bodo posvetili delu članov ZK z mladino, zlasti v ustanovah, ki delajo z mladimi (šole, tudi krajevne skupnosti). Vztrajali bodo na tem, da bodo v delovnih organizacijah, koder usposabljuje delavce za proizvodnjo, le-te usposabljal tudi za samoupravljanje. V aktivno delavcev bodo skrbeli tudi zato, da v vodstvu ne bodo ves čas eni in isti ljudje.

## Taka kot nova

Ureditvena dela na podružnični šoli v Dolnji Nemški vasi grede h koncu. Trenutno razmeščajo pohištvo in opremo za kuhinjo. Kasneje bodo uredili še okolico in z ograjo zaprli šolski prostor. Prebjele na šola je kot povsem prenovljena. Manjka pa prostorov: to je ena redkih šol, ki nima zbornice. Tudi razredi so pretisni: v četrtem je trenutno 43 učencev. Ko bo prišla že najavljena učiteljica, bodo ta razred delili.

## Zlate knjige in Goliove značke

Po razglasitvi letošnjih zlatih knjig na četrtem srečanju pionirjev dopisnikov v Trebnjem so prizadevni trebanjski kulturni delavci podeljevali tudi Goliove značke v čast 85-letnice rojstva tega slavnega trebanjskega rojaka. Med zlatimi knjigami so mladi bralci vseh slovenskih šol postavili na prvo mesto priljubljeno delo Janeza Jalena „Bobri“, druga pa je bila Ingoličeva „Gimnazijka“. Tuji avtorji so domaćim delom le sledili: tretja zlata knjiga — pustolovski roman J. Verna „Skrivnostni otok“, četrta pa Sinkiewiczova „V puščavi in goščavi“. Okusu in izboru mladih bralcev torej ni kaj očitati.

A. Z.

## DANA: največ za Pomurje

Prvotni odločitvi o 2. odst., kolikor naj bi jih namenili za pomurske poplavlence, so v Dani dodali še 4 odstotke glede na poprečje osebnih dohodkov. Ta denar so vzeli iz sklada za proslavljanje 20-letnice obstoja kolektiva. Upajo, da bodo poslovni partnerji to odločitev razumeli. Sicer pa so delavci Dane to polletje delali več prstih sobot za mirnsko kopalnico in modernizacijo ceste proti Sentrupertu.

## TREBANJSKE IVERI

ODKUP KROMPIRJA Z VSO PARO — Kmetijska zadruga Trebnje, ki pogodbeno odkupuje krompir za mirnsko tovarno, plačuje za kilogram krompirja 1 novi dinar. Čeprav so strokovnjaki izračunali, da bi morala biti letošnja cena krompirja zaradi slabše letine in dražjih pridelovalnih stroškov višja za največ 40 odst. od lanske, bodo plačevali 66 odstotkov več kot lani, kar nočejo, da bi bili kmetje oškodovani. Vsekakor v trebanjski kmetijski zadrugi upajo, da bodo odkupili dovolj pridelka. To bi bilo tudi zagotovilo za stalen odkup v bodočih letih, ko bo pridelka dovolj, kot je bilo že lani.

VEDNO ZANIMIVEJŠE RIMSKE IZKOPANINE — V soboto so na Pristavi pri Trebnjem strokovnjaki spomeniškega varstva izkopalni že 14. rimski grob. Posebnost tega groba je bila v tem, da je bil sestavljen iz zelo tankih kamnitih

plošč, žal pa je kazalo, da je drugo nekdo že pobral. Kot je izjavil sodelavec ljubljanskega spomeniškega zavoda, so gradbeni stroji cestnega podjetja uničili v tej gomili vsaj 25 grobov. To sklepajo po gostoti ostalih grobov.  
PIONIRJI, MENTORJI IN DRUGI GOSTJE ZADOVOLJNI — Dvodnevno republiško srečanje pionirjev dopisnikov v Trebnjem je bil tudi največji prirediteljski preizkus trebanjske Zveze prijateljev mladine. Naj zapišemo le nekaj števil: pionirjev dopisnikov je bilo kar 150, mentorjev je bilo okrog 70 ter še okrog 30 drugih gostov, predstavnikov uredništva največjih novinarskih hiš, pisateljev in drugih kulturnih delavcev. Do prihodnjega srečanja, ki bo v Kopru, so se vsi razšli zadovoljni, številni pionirji iz raznih krajev Slovenije pa so navezali prijateljske stike s pionirji iz Trebnjega, Mirne, Sentruperta in Mokronoga, kjer so prespali na domovih.

# TREBANJSKE NOVICE



Gradbišče na cesti Sevnica-Planina je že živa resnica. Zakaj dvomi nekaterih Kozjancev o dogovorjeni stvari? (Foto: Zeleznik)

## PREPOZNI POMISLEKI, KOD PO ASFALTU: Planina-Sevnica ali Slivnica-Kozje?

Le neodgovorno pisanje v Delu? Mnenje predsednika ObS Sevnica Marjana Gabriča: »Čemu bi si bili v laseh reveži za drobtine, ki so že tako pozne? Sicer pa, saj smo se kozjanski župani dogovorili za cesto Planina-Sevnica!«

Znana je zgodba o vozu, ki so ga vlekli na štiri kraje, in zato ni krenil nikamor! Podobne neugodne občutke je v sevniški občini pustil zapis v Delu 11. septembra. Ta dnevnik je zapisal, da celo odbor za gradnjo kozjanskih cest ne soglaša s to osto. Še več, odbor so v zahtevi cestnemu skladu SRS podprli še predsedniki krajevnih skupnosti Podređe, Slivnice pri Celju, Lisičnega in Prevorj, predsednik SZDL Kozje ter avtobusno podjetje Izletnik. Od republiškega cestnega sklada terjajo nič več kot to, da le-ta spremeni načrt za modernizacijo ceste na Kozjanskem tako, da namesto ceste Sevnica-Planina v tekočem petletnem obdobju modernizirajo regionalno cesto Slivnica-Prevorje-Kozje-Podređa!

— Kaj meni o tem predsednik skupnosti občine Sevnica?  
„Dejavnost v zvezi s tem je v teh krajih presenetljiva. Preden je o modernizaciji ceste Planina-Sevnica sploh padla kocka, je bilo o tem dovedeno soglasje predsednikov kozjanskih občin. Sedanja gonja je povsem odveč, kaže, da smo se tudi takrat, žal, na eni ravni dogovorili, niso se pa do kraja pomenili doma.“

— Kako je z očitkom, da je na cesti Slivnica-Prevorje-Kozje-Podređa več promet?  
„Na našo občino prihajajo delegacije občanov, ki moledujejo, naj buse na tej cesti. Vendar varnostni predpisi sploh ne dovoljujejo avtomobilskega prometa na cesti Planina-Sevnica. Veste, kaj pomeni to za ta 30 letih svobode nimajo nečesa, kar so imeli v gnili Jugoslaviji! Tod je takrat redno vozil avtobus. Še prva leta po vojni je s Planine do Sevnice šel do Rake in Bučke vozil potnikovo tovornjak s cerado. Danes še leta ni. In to vse zaradi vodne stihije leta 1954, ki je voda uničila to cestno vozilo na taki cesti je nesmisel. Čeprav naj kdo šteje trud teh ljudi, ki se morajo voziti s kolesi izmučeni iz

tovarn na drugi „ših“ na borne krpe zemlje doma!“  
— Je ob tem še kaj reči?  
„Na cesti že brnijo težki gradbeni stroji. Na Planinski cesti v Smarju je vodna skupnost Dolenjske že predstavila del struge hudournega potoka Sevnice. Staro strugo so zapisali, da bodo po njej speljali zloj-

nejši cestni ovinek. Delovodja gradbišča vodne skupnosti je dejal, da se sedaj lotevajo urejanja struge tega potoka, ki bi se ga radi že zdavnaj, pa ni bilo denarja. Cemu torej lasanje za drobtine? Sploh je vprašanje, če bo dovolj denarja za to cesto.“

A. ZELEDNIK

## TAKŠNI SMO

### »On ali jaz: pod šus!«

S čim se vse srečuje inšpektor Stane Kočevar

Delo urbanistične, komunalne in gradbene inšpekcije na sevniški občini ni niti malo hvaležen posel. „Ali gre pod šus on ali jaz,“ je vpil v terek v inšpektorjevi pisarni Martin Kuhar, zaposlen v Jutranci. Meni nič, tebi nič je začel zidati verando na poti, ki je zarisana v mapi kot javno dobro. „Me nič ne briga, povem vam, eden bo šel pod šus,“ je vpil dalje, ko mu je inšpektor skušal mirno pojasnjevati, da vladajo predpisi za vse.

— S kakšnimi težavami se srečujete pri svojem delu? smo povprašali.  
„Pred dvema letoma hitro razvijajoča se Sevnica ni poznala ne urbanistične niti komunalne inšpekcije, gradbena inšpekcija je bila le na papirju. Za primer: že leta 1963 je bil pri okraju Celje izdan odlok, ki je zavezoval investitorje stanovanjskih blokov, da ob zaključku gradnje uredijo tudi okolico blokov. Za izvajanje odloka ni skrbel nihče. Danes se to otepa, žalosten dokaz je okolica Naselja heroja Maroka. Ob dograditvi zadnjega stolpca nisem podpisal uporabnega dovoljenja vse dotle, dokler niso uredili okolice. V tem času pa se ni izvajal še marsikateri predpis.“

— Kakšni primeri črnih gradenj so značilni?  
„V Sevnici sami skoraj ne gre za črne gradnje celotnih objektov. Na črno pa teče večina dozidav. Po vaseh gre dostikrat za nerodnost: kmet obnavlja določeno leto del hleva, čez čas je nov cel del. Doslej smo v primerih, ko so okoliščine to dopuščale, te „črne gradnje“ uzakonili. Marsikateri kmet niti ne ve, da bi z načrtno gradnjo preko kmetijskega sklada dosegel morda celo davčne olajšave!“



— Težave številka ena?  
„Za naše komunalno podjetje bi lahko rekli, da je slabo. Marsikaj bi se dalo z načrtnim delom ceneje narediti. Občanom se ni prirala navada za urejeno okolje; pogledite, kako je okrog blokov! Smeti odlagajo kjerkoli: samo od Gobovca do železniške postaje sem naštel 47 odlagališč! Če koga opozoriš na lep način, te marsikdaj nahruili. Prav zaradi takih stvari je največ sitnosti.“

A. Z.

## BUČKA: DOBILI VODO

V nedeljo bodo na Bučki izročili namenu nov vodovod. Vrednost del znaša okrog 350 tisočakov. Tekočo vodo bo dobilo poleg Bučke kar 5 vasi: Jerman vrh, Jarčji dol, Zaboršt, del Močvirja in del stare Bučke. Do sedaj je priključenih na omrežje okrog 81 gospodinjstev. Predsednik gradbenega odbora je prizadeveni Alojz Sutar iz Zaboršta.

## USTRELIL MEDVEDA

Lovce Anton Oblak iz Branskega nad Sentjanjem je 20. septembra po polnoči ustrelil 3-letnega medveda v okolici vasi. Zival je tehtala 100 kg. Glava in koža bosta v okras lovski kočji na Kamenskem.

B. D.

## SEVNIŠKI PABERKI

TRADICIJA KOZJANCEV GRE DALJE — V soboto popoldne so se ponovno sešli mladi iz sevniške občine, ki so se za dan borca udeležili paberkov po poteh kozjanskega odreda. Ze takrat so se dogovorili, da „mladi“ kozjanski odred ne bo le za svojo priložnost. V soboto so se zbrali v Sevnici pri spomeniku padlih borcev in odšli na pohod proti Lisci. Udeležba mladih je bila tudi tokrat velika.  
TV DNEVNIK NA PETROVAJŠI — Občani starega dela Sevnice tožijo, da je ravno v času osrednje televizijske informativne oddaje, ki jo gledajo v tem delu mesta, da dnevnik električna napetost počasi gledati, zato se nekateri že splašujejo, ali ima sploh smisel imeti dnevnik. Zanimivo je, da so pred dvema letoma v tem delu mesta postavili nov transformator, vendar je bil napetost v redu le krajši čas.  
TRBOVC SPET V DRŽAVNI REPREZENTANCI — Nadarjeni rokometar Edvard Trbovc

# SEVNIŠKI VESTNIK



# Nagrada RUDNIKU in TEKSTILANI

Ta dva kolektiva sta odločilno vplivala na razvoj Kočevja in Kočevske, zato naj letos dobita Šeškovo nagrado in plaketo

Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta je 20. septembra sklenilo, da bo predlagalo skladu za nagrade Jožeta Šeška, naj letos nagradi kolektiv RUDNIKA in TEKSTILANE. Če bo predlog osvojen, bosta nagradi podeljeni že za letošnji občinski praznik, predvidoma 2. oktobra.

Sindikat utemeljuje oba predloga tako:

RUDNIK je prvo pravo podjetje v naši občini. Hkrati z njegovim nastankom je nastajal v občini tudi prvi proletarijat, ki je kasneje odločilno vplival na razvoj delavskega gibanja na Kočevskem. Iz njega je izšlo veliko revolucionarjev in komunistov. Med vojno je večji del kolektiva odšel v partizane.

Med vojno je bil RUDNIK opustošen in jame zalite, a je kolektiv najprej vse obnovil, nato pa z velikimi naporji še posodobil proizvodnjo. RUDNIK je dal veliko kadrov za družbeno in politično delo v Kočevju.

Razen tega je pred vojno in po njej odločilno vplival na kulturno življenje na svojem območju in v mestu. Že pred vojno je bilo pri njem ustanovljeno DPD SVOBODA, ki je delala tudi po vojni, v njegovem okriju pa je delovala še godba, ki se je zdaj preimenovala v delavsko godbo. Do nedavnega jo je RUDNIK sam financiral.

TEKSTILANA, ki je lani slavila 50-letnico obstoja, je zelo tvorno

sodelovala v delavskem gibanju Kočevja. Njen kolektiv je sodeloval v mnogih štrajkih tekstilcev. Veliko članov kolektiva je bilo v partizanih.

Tovarno, ki je bila med vojno uničena, je kolektiv po vojni obnovil; prav zdaj pa uspešno dokončuje popolno obnovo podjetja.

Kolektiv TEKSTILANE ima tudi izreden posluž za delavsko solidarnost. Prvi so ponudili pomoč LIKU, ko jim je pogorela žaga, in vzeli nekaj zaposlenih na žagi na svoj plačilni seznam. Že po dveh dneh so nakazali denar za poplavljenec v Pomurju, nato pa poslali tja še precej odelj.

Pri obnovi tovarne so ugotovili, da bi morali okoli 100 žensk dopustiti. Tega niso storili, ampak so poiskali vse možnosti, da so vse ostale v kolektivu, in tako, da so v pomožnih prostorih organizirali zanje delo na najboljših starih strojih. Kolektiv je tako ostal neokrnjen in se bo zmanjševal le naravno, se pravi z odhajanjem v pokoj in z odhodom na morebitno lastno željo. To je zelo človeška poteza, ki krepi občutek socialne varnosti pri ljudeh

in hkrati vrača ljudem minulo delo. Tako so člani kolektiva tudi zainteresirani za posodabljanje proizvodnje, saj vedo, da zato ne bodo vrženi na cesto, ampak da bodo z lažjim delom več zaslužili. PRIMC

## Z OBČINSKE SEJE

26. septembra je bila v Kočevju seja občinske skupščine. Na njej so razpravljali o poročilu SDK o poslovanju gospodarskih organizacij v prvem polletju, o doseganju proračuna občine in TIS do 31. avgusta, o spremembi letošnjega proračuna, programu asfaltiranja cest skozi naselja in o več drugih pomembnih zadevah.

## Nagrade za gašenje

Delavski svet kočevskega podjetja ITAS je nagradil z 200 din kočevske gasilce, člane kolektiva in miličnike, ki so najbolj prizadevno sodelovali pri gašenju požara 7. septembra, ko je gorela mizarska delavnica ITASA. Vsi nagradenci so posebno zaslužni tudi, da se požar ni razširil na ostale objekte ITAS. Nagradjeni so bili:

Marjan Vidmar, Boris Leskoček, Franc Opaka, Milan Tekstar, Jože Lavrič, Polje Kajfež, Jože Vidervol, Tone Kožuh, Tone Pugej, Franc Potočnik in Peter Adlešič mlajši, vsi člani Prostovoljnega gasilskega društva Kočevje;

Tone Mihelič, Vinko Skofic in Bojan Suler, vsi miličniki, ki so bili prvi na kraju požara in zelo prizadevno pomagali pri tej akciji;

Peter Adlešič starejši, Franc Skulj in Vlado Štimac, vsi člani kolektiva ITAS.

## Pomoč Pomurju

Po podatkih iz preteklega tedna so doslej iz kočevske občine že nakazale pomoč za poplavljenec v Pomurju naslednje delovne in druge organizacije: Stanovanjsko podjetje ZKGP, občinska skupščina, INKOP, občinske družbeno-politične organizacije, TEKSTILANA, temeljna kulturna skupnost, občinsko sodišče, ljudska knjižnica in občinski odbor RK. Pomoč znaša najmanj 2 odstotka od mesečnih osebnih dohodkov zaposlenih.

Po podatkih občinskega sindikalnega sveta so sklepe o taki pomoči sprejeli še v podjetjih AVTO, ITAS, MELAMIN, TRIKON in ZIDAR, vendar pomoči še niso nakazali, ampak jo bodo v kratkem. Zvedeli smo, da so tudi druge delovne organizacije v glavnem že sprejele podobne sklepe, žal pa poročil o tem niso dostavile občinskemu sindikalnemu svetu, zato evidenca o prispevkih ni popolna.

## Dražje ogrevanje

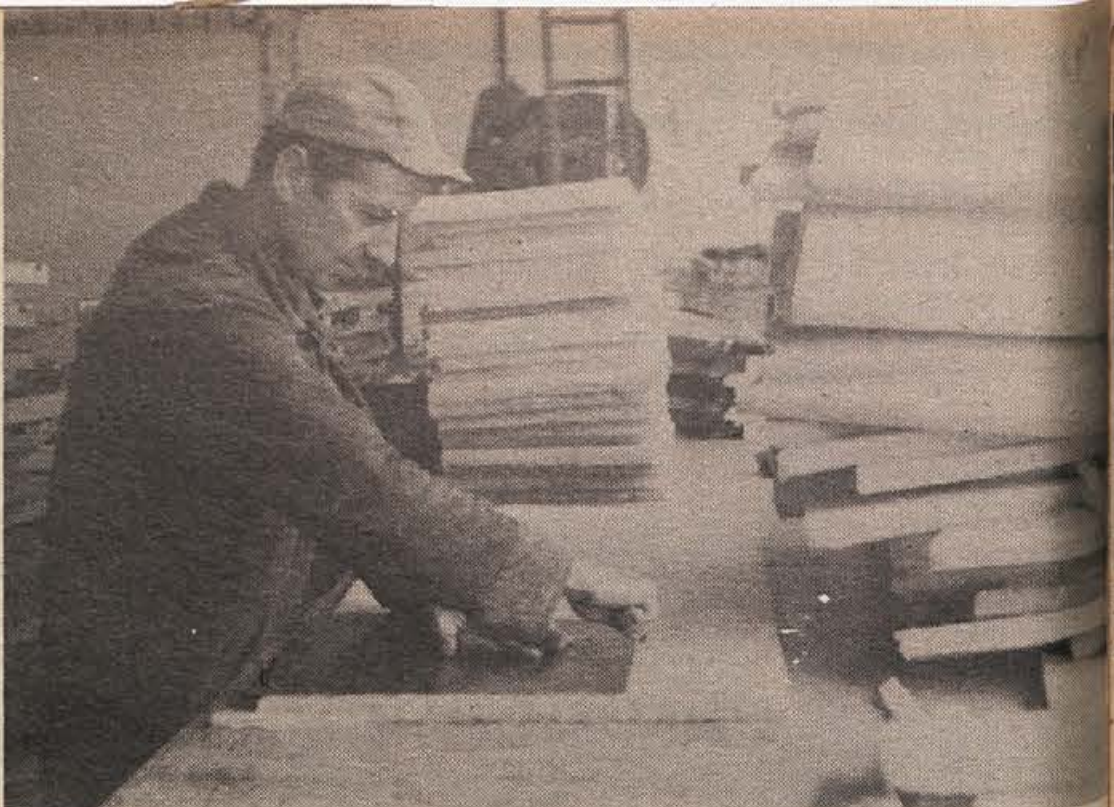
Centralna kurjava za stanovanje se bo v Kočevju podražila za 64 odstotkov, tako je bilo sklenjeno na zadnji seji sveta za gospodarstvo pri občinski skupščini. To velja za stanovanja, ki jih ogrevajo iz kemične tovarne. Vendar ni bil osvojen tudi predlog, po katerem naj bi znala nova cena ogrevanja na mesec za enosobno stanovanje 114,80 din (stara cena 70 din), dvosobno 147,60 din (prej 90 din) in za trisobno 196,80 din (prej 120 din).

To je prav, saj so v praksi primeri, da je dvosobno stanovanje po površini popolnoma enako kot dvoipolninsko, ali pa kot mu nekateri rečejo, "tirsobno". Ne bi bilo namreč prav, če bi samo zaradi naziva "dve" oziroma "tri"-sobno stanovanje kdo plačal več, čeprav mu centralna ogreva isto površino oziroma prostornino.

Stanovanjsko podjetje je torej dolžno kemični plačevati ogrevanje 64-odstotkov dražje kot doslej, hkrati pa mora najti (verjetno v soglasju z uporabniki centralne kurjave) najpravičnejši način zaračunavanja te usluge.

Omenili smo že, da bi bilo lahko to po kvadratnem metru stanovanja, kar bi bilo vsekakor pravičnejše kot po nazivu (in so tako obračunavali tudi doslej); ne bi pa smeli zanemariti tudi možnosti, da bi nabavili števce odvzema toplote za vsak radiator in bi vsak plačeval toliko, kolikor kalorij bi porabil.

Sedanji predlog je posebno utemeljen še zato, ker zdaj - verjetno zaradi slabo zgrajene ali neprimerne centralne napeljave v stanovanjskih stavbah - bolj grejejo radiatorji v zgornjih nadstropjih kot v spodnjih. Tako zgornji stanovalci odpirajo okna, spodnje pa zebe. Z uvedbo števcev pa bi bili zgornji stanovalci zainteresirani, da bi zaprli radiatorje (in ne odpirali oken!) če bi jim bilo prevroče, potem pa bi bilo toplje tudi v spodnjih nadstropjih. Pri tem pa bi prihranilo razen stanovalec tudi Stanovanjsko podjetje, posebno če bo plačevalo kemični dobljene kalorije in ne pavšalnega zneska.



Plasče za peči za centralno kurjavo so začeli delati v obratu IDEAL-STANDARD-BITERM. Prvo pošiljko so že poslali v Nemčijo, kjer jo bodo ocenili. - (Foto: J. Primc)

## KAJ DELAJO OBRATI NA MLAKI?

# Prvih 6.000 štedilnikov za Mercur

Za hitrejšo metalizacijo zamenjati ročno lakiranje z avtomatskim - Plasče za peči ocenjujejo v Nemčiji - Pričakujejo večje naročila

SITOPLET-BITERM je novo ime za podjetje, ki združuje letos spomladaj v Ribnici ustanovljene obrate in podjetja, ki imajo sedež v nekdanji Opekarni. Za vršilca dolžnosti direktorja je imenovan Ciril Grilj, za sekretarja pa Franc Zeleznik.

Obrati novega podjetja se vedno bolj izpopolnjujejo. Najuspešnejši je "Sitoplet", ki uspešno dela že več mesecev in kjer se je proizvodnja najbolj utekla.

Obrat "Metalizacija" je poslala prve tri pošiljke podjetju SIJAJ iz Hrastnika, za katerega metalizirajo rozete za lestence. Razen tega metalizira za nekega zasebnika tudi senčnike. Na dan metalizirajo 800 rozet. Zdj čakajo na napravo za avtomatsko lakiranje. Tako bo potekalo lakiranje hitreje in peč za napajanje bo docela izkoriščena. Potem bodo metalizirali v eni uri toliko predmetov, kot jih zdaj v enem dnevu. V obratu, ki je začel poskusno proizvodnjo aprila letos, je zaposlenih skupaj z obratovodjem 7 ljudi.

V obratu "Idealstandard-Biterm" delajo razne dele za kurilne naprave, v obratu v bivših hlevih KZ Ribnica na Ugarju pa montirajo štedilnike Kuepersbusch. Iz obrata na opekarni so pred kratkim poslali prvo pošiljko plasčev za peči za centralno kurjavo naročniku v Zahodno Nemčijo. Tam zdaj pregledujejo, če so izdelki v redu, v kratkem pa pričakujejo večje naročilo. Potem bodo v tem obratu začeli serijsko proizvajati te plasče. V dveh izmenah bo delalo 26 ljudi.

V obratu na Ugarju so 1. septembra začeli montirati štedilnike po licenci Kuepersbusche. Do novega leta bo 36-članski kolektiv zmontiral 6000 štedilnikov za na-

ročnika trgovsko podjetje MERCUR iz Kranja. V prihodnjem letu bodo zmontirali približno po 1000 takih štedilnikov, razen tega pa še nekatere druge proizvode, najverjetneje peči. V prvih treh dneh obratovanja

so zmontirali na dan po 59 štedilnikov, obratovodja pa je zagotovila, da so člani kolektiva spretni in bodo že v kratkem v eni izmeni postavili po 80 štedilnikov na dan. J. PRIMC



V ribniškem gradu so letos prenovili in preuredili prostore etnografskega muzeja. Muzejske zbirke so zdaj razporedili bolj pregledno. (Foto: J. Primc)

## RIBNIŠKI ZOBOTREBICI

NOVI PROIZVOD - V ribniškem podjetju RIKO nameravajo poleg dosedanjih proizvodov izdelovati še naprave za poravnavanje cestnišča, ki se lahko priključijo k vsem vrstam traktorjev. Podjetje je doseglo v prvem polletju 10.818 tisoč dinarjev celotnega dohodka, kar je za 14 odstotkov več kot v istem obdobju lani. Dohodek je za 12,6 odstotka večji, produktivnost se je povečala za 2,4 odstotka, povprečni osebni dohodek na zaposlenega pa znaša 1.672 din in je za 13 odstotkov večji. Težav z likvidnostjo nimajo, ker veliko izvažajo na Zahod.

PREGLEDI BORCEV - V ribniški občini so se začeli zdravstveni pregledi bivših borcev; organizira jih Zveza borcev. Preglede opravljajo v zdravstvenih domovih v Ribnici, Sodražici in Loškem potoku, plačnik zanje pa bo občinska skupščina. Predvidoma bo skupno pregledanih približno 200 bivših borcev in aktivistov. Vsem, tako občinski skupščini, ki je omogočila pregled, kot zdravstvenemu osebju in organizaciji Zveze borcev, gre zahvala za to potrebno človekoljubno skrb.

STANOVANJA V SODRAŽICI - Na nedavni seji komisije za skrb za borce, kateri so prisostvovali tudi predsedniki krajevnih organizacij ZB in občinskega odbora ZZB NOV, so

razpravljali in sklepali o višini dodeljevanja stanovanjskih posojil. Razdelili so ves denar, ki je bil na razpolago, in ugodili večjemu številu posilincev. Krajevni organizaciji Sodražica pa so dali na razpolago takojšnjo uporabo 500.000 din za gradnjo stanovanjske stavbe v Sodražici.

SINDIKATI VOLIJO - V torek, 3. oktobra, bo v Ribnici volilna konferenca občinske sindikalne organizacije. Na njej se bodo pogovarjali o gospodarjenju, ustanavljanju TOZD in bodočem delu.



- Po čem sklepaš, da je v Ribnici nižji standard kot v Kočevju? - Pri nas so vrste za kruh, pa za meso.

## Slabše ceste ni na svetu

86-letni Jože Jakovac: »Ugotovili so, da žaga in mlin nista donosna, pa so mi vzeli obrt«

„Vedno sva složna. Nikoli nisva kregala,“ sta mi odgovorila zakonca 86-letni Jože Jakovac in njegova žena Neža iz Slavskega laza na vprašanje, zakaj sta videti še tako mlada.

Oče Jože je 7 let in 3 mesece služil cesarja, tudi med prvo vojno, dva meseca pa staro Jugoslavijo, ki je bila takrat še nova.

„V drugi vojni pa je bilo tu vseh sort vojske: Italijani, partizani, Nemci... in smo srečni, da smo odnesli živo glavo. Dosti smo dajali partizanom,“ je zatrdil oče Jakovac, ki je imel včasih mlin in žago. Danes nima več

ne tega ne onega. „Leta 1962 so prišli in mi tekli, da žaga in mlin nista več donosna. Vzeli so mi obrt in vir dohodkov. Zdj dobivam 230 dinarjev priznala-nine.“

„Mlin in žaga sta propadla, 15 m jezu nam je vzelo. Ne, obrti ne morem več imeti, saj za popravilo jezu nimam denarja.“

„Boli me, da smo tu zaprti od vseh strani, čeprav pelje k nam uradno republiška cesta drugega reda menda, v resnici pa niti desetoga reda, saj je polna lukenj. Take slabe ceste ni nikjer na svetu, kot je naša!“ je še zatrdil ob slovesu. - J. PRIMC



Zakonca Neža in Jože Jakovac iz Slavskega laza ob Kolpi. - (Foto: Primc)

## DROBNE IZ KOČEVJA

MRAZ JE PREZGODAJ pritisnil, pravijo čebelarji. Razen tega pada še dež, da je izlet čebel zelo otežen. Letina že tako ni bila kaj prida zaradi izredno neugodnega vremena, sedaj imajo pa še skrbi za jesensko pašo, da bi si čebele nabrale hrano za prezimovanje. Čebelarji bodo morali že zgodaj skrbeti za dodatno krmiljenje. Upajo še na lepo vreme v oktobru.

„LETOS BO VELIKO SNEGA,“ je zatrdila neka stara ženička, ki že dolgo pozna vremenske razmere v Kočevju. Na vprašanje, po čem to sklepa, je pojasnila, da je tisto leto, kadar je paličast fižol bujne rasti in preraste paliče, vedno veliko snega. Fižol takrat tudi ne dozori oziroma težko dozori, ker je na paliči veliko zelenja in sončni žarki težko pridejo do strokov. To napoved je ženička zvedela od svojega deda, ko je bila še otrok, sedaj pa šteje že nad 90 let. Bomo videli, če dolgoletne napovedi drže.

OB NALIVIH lije iz žlebov na pločnike kakor iz planinskih hudournikov. Kaj bo šele v jesenskem deževju, če ne bo nihče zahteval, naj hišni posestniki ali upravljalci stavb okvare čimprej popravijo. Zdjaj je še čas, če bomo pa počasni, nas lahko iznenadi sneg.

KULTURNI POPUST - Slovensko narodno gledališče iz Ljubljane je poslalo obilen propagandni material (plakate, pojasnila, programe in finančne pogoje) za vpis v redni gledališki abonma za podeželske kraje. Mišljen je s tem obisk podeželanov dramske in operne hiše v Ljubljani na dneve podeželskih abonmajev. Zanimivo je, da je za te abonmaje kar 20-odstotni popust. Abonenti, ki so oddaljeni od Ljubljane več kot 20 km, imajo izjemoma 30-odstotni popust, kar je novost letošnje sezone.



- Kaj praviš na to, da je oni dan pet „družbenih“ delavcev kopalo pri Šeškovem domu ves dan jamo? - Da bi tisto delo opravil sam v enem dopoldnevu.

## KOČEVJSKE NOVICE





Ko je v soboto dopoldne pripeljal vlak na železniško postajo, so iz njega stopali borci Cankarjeve brigade, ki so na srečanje v Črnomlju prihitali od vsepovsod. Domačini so jih pričakali navdse pri-  
rčno, saj imajo cankarjevce za svoje. (Foto: R. Bačer)

SPREJEM JE POKAZAL, DA JE

## Cankarjeva v Beli krajini doma

Kedelsko slavlje ob 30-letnici Cankarjeve brigade je bilo prisrčno snidenje borcev z domačini - Na Gričku je pred več tisoč ljudmi govoril narodni heroj, generalmajor Andrej Cetinski-Lev

Vsa šolska mladina in veliko domačinov je bilo zbranih že na postaji, ko so Črnomaljši z godbo vred pričakali poseben motorni vlak, s katerim so se pripeljali ljubi gostje: borci Cankarjeve brigade, s katerimi jih veže na tisoče tovariških in prijaj-

tejskih vezi iz narodnoosvobodilne borbe. Šopki so leteli cankarjevcev v naročje, objemi pionirjev in pionirk so dokazovali, da je brigada po 30 letih v Črnomlju še prav tako dobrodošla kot nekoč.

Brigada, ki ima v Beli krajini domičil, je nato z zastavo, godbo in domačini vred odkorakala skozi mesto k spomeniku na Gričku, tam pa je bilo zborovanje, kakršnega se niso nadejali. Na tisoče ljudi je bilo zgrnjenih okrog spomenika, ko sta se s tribune oglasila z dobrodoščico inž. Martin Janžekovič, predsednik občine Črnomelj, in slavnostni

govornik generalmajor Andrej Cetinski-Lev.

„Belokranjci smo bili vedno ponosni na Cankarjevo brigado. Vanjo smo imeli neomajno zaupanje in vedno smo se počutili varne, kadar se je brigada zadrževala pri nas, imeli smo jo za svojo,“ je med drugim dejal inž. Janžekovič, ko je pozdravil brigado in obudil spomine na njeno slavno, toda težko prehojeno pot. Krašiči, Primskovo, Polica, Pletanje, Jelenov žleb, Bosiljevo, Stampetov most - so samo nekateri uspehi na borbeni poti Cankarjeve, ki je dobila tudi najvišje odlikovanje - red narodne osvoboditve.

Prav tako so besede heroja Cetinskega segle ljudem do srca, posebno pa mladinski brigadi Ivana Cankarja, ki je tudi prisostvovala zboru in nadaljuje tradicijo svojih vzornikov. Prisrčne so bile zahvalne besede male pionirke, preden je slavnostnemu govorniku podarila šopek, enako vzdušje pa je velo tudi iz pisma, ki so ga zborovalci poslali predsedniku Titu.

### KAKŠNE POKOJNINE?

V petek, 29. septembra, bo Socialistična zveza v Črnomlju ob 9. uri priredila razgovor z kmeti o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Ob 13. uri bo enak pogovor z obrtniki, gostinci in prevozniki, kjer bodo obravnavali še bodočo ureditev osebnega dela občanov.

Sestanka bosta v prostorih občinske skupščine. Ke gre za važne stvari, so prizadeti vabljeni v čim večjem številu.

### En smetnjak?

Z vzdrževanjem čistoče v mestu imajo težave tako Črnomaljši kot Metličani. V obeh krajih odvažajo iz smetnjakov po starem: z vprego ali traktorjem, pri tem pa smetarska služba ne more biti kos goram odpadkov. Kako rešiti to vprašanje? Ivan Horvat, novi tajnik krajevne skupnosti Črnomelj, predlaga:

Smetarsko službo v Beli krajini bi morali posodobiti. Ker nabava pravega vozila za odvoz smeti ne bi bila rentabilna samo za eno občino, namo predlagali Metličanom, naj bi avto kupili skupaj in ga skupaj uporabljali. Predlog še obravnavajo, veliko vprašanje pa je, če se bodo zanj ogled. Zakaj ne? Črna plat zadeve je samo denar. V obeh občinah smo domačini.

### OBVESTILO O DERATIZACIJI V OBČINI ČRNO MELJ (zastrupljanju podgan in miši)

Po odloku o splošni in občasni deratizaciji v večjih naseljih občine Črnomelj (Skupščinski Dolenjski list št. 2/71) bo Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto

opravljaj

OBVEZNO DERATIZACIJO (nastavljanje zastrupljenih vab) na območju naselij Črnomelj, Semčje in Vinica v dneh od 3. do 12. oktobra 1972.

Točna navodila in opozorila bodo objavljena na vidnem mestu v krajih, kjer bomo opravljali deratizacijo.

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO, Novo mesto, Mej vrti 5, telefon: 21-424

Pred vsakim nakupom tekstilnega blaga, pletenin, perila, posteljnine ali konfekcije za jesen in zimo vam priporočamo brezobzven ogled zaloga v prodajalni

### „Delektstil“ ČRNO MELJ

## ČRNO MALJSKI DROBIR

VSI DELOVNI kolektivi v črnomaljski občini so se že izrekli za 2-odstotni prispevek od osebnega dohodka v prid poplavljenecem v Pomurju. Prosvetni delavci so bili v tej akciji spet med prvimi, ki so pokazali plemenitost, izkazali pa sta se zlasti Lekarna, saj je poleg rednega prispevka darovala še 1000 din iz sklada skupne porabe. Isto je naredil kolektiv gimnazije.

PREDSEDTVO občinskega sindikalnega sveta je sredi septembra sprejelo načrt za delo v jesensko-zimskem času, obravnavali pa so tudi priprave na volilno konferenco, kjer bodo izbrali 3 delegate za 8. kongres ZSJ.

ČRNO MELJ JE BIL za sobotno srečanje Cankarjeve brigade lepo okrašen in okrašen, vendar bi lahko z več zastavami še bolj pripomogli k slavnostnemu vzdušju. Tudi okolje spomenika na Gričku je bilo vzorno pripravljeno za ogled in obisk.

Črnomaljski poročevalec

### »Jaz se pohvalim«

## H Gazvodovi z Dol bi moral marsikdo na obisk

Pričakovala sem, da bo začela tarnati čez hudo življenje, cene in sploh, pa sem se uštel. Ko sta Tončka Gazvoda in njená znanca Marta Perencevič na njivi pred vasjo izkopavali krompir, jima je kuža Beli delal družbo in dobre volje sta bili, čeprav je eno bolelo v križu, drugo v rokah, ko sta se sklanjali k zemlji.

— Kako kaže krompir? sem začela pogovor. Do zdaj mi je še vsak, ki sem ga takole povprašala, izjavil, da je letos zanič. Gazvodova pa:

„Kar dober je. Nič se ne pritožujem čez letino.“

— Pa sicer? Delo je težko — ga zmorete?

„Vsak mora delati,“ je rekla. „Če ne z motiko, pa drugače.“

— Izmenjali sva še nekaj vjudnostnih vprašanj, potem je povedala:

„Novinka sem v Dolah. Mesec dni je, kar sem naredila hišo. Z borčevskim posojilom. Vdova sem in več let sem živela v Škemljevcu, ko se mi je ponudila priložnost kupiti staro hišo in jo preurediti. Zelo sem zadovoljna in hvaležna Zvezi borcev ter upokojencem, ki so mi pomagali s posojilom. Dobila sem 25.000 din, nekaj pa sem imela prihran-



kov. Otroka sta že velika. Eden je že v službi, drugi se uči za pleškarja. Kar dobro mi gre, sem pa skromna.“

Odleglo mi je po pogovoru z Gazvodovo. Kako malo ji življenje daje, pa je zadovoljna. Taki, ki imajo vsega dovolj in kar naprej tarnajo nad hudimi časi, bi morali kdaj k njej v vas.

R. BAČER

### RAVNOVESJE NAJ BO

Izvršni odbor občinske konference SZDL v Črnomlju je skupno s sekcijo za kmetijstvo in predstvom sindikata razpravljalo o osnutku statuta zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov. Menili so, da je potrebno bodočo skupščino organizirati tako, da ne bo možno preglasovanje, vse pomembnejše ukrepe, posebno če gre za nove obveznosti, pa naj bi izglasovali samo z dvetretjinsko večino.

### Janez Šegina



Bela krajina je izgubila enega vse bolj redkih in znanih predvojnih revolucionarjev, Janeza Šegina iz Prilozja. V svojem 74-letnem življenju je bil deležen mnogo več trnja kot rož. V zakonu je imel 13 otrok, in ker je bilo težko preživljati tako veliko družino, je začel že 1933. leta napredno politično misliti. Bil je član Zveze komunistov še pred zadnjo vojno, zato ga najdemo v njegovem kraju tudi med prvimi organizatorji upora. Ze leta 1941 je bil član rajonskega odbora v Gradcu, bil je odposlanec kočevskega zbora, funkcije pa so se vrstile tudi po osvoboditvi.

Delaven in zvest ideji, za katero je mnogo žrtvoval je ostal vse do zadnjega. Delal je v vseh organizacijah, razen tega pa je bil več let tudi predsednik poravnalnega sveta. Tovariša Šegina so poznali mnogi ljudje ožje in širše domovine in veliko se jih je zbralo, ko so mu izkazali poslednje časti.

R. B.



Malčki z Vinogradniške ceste so si na Rusovem vrtu uredili svoje igrišče. Prijetno je, varno in blizu starih mam, če je treba odpeti hlačke ali namazati kos kruha z marmelado. (Foto: R. Bačer)

## To je šele prvi del

Metliška zadruga se je lotila večjih obnovitvenih del v trgovini in upravnih prostorih

Okrog 800.000 din bodo veljala preureditvena dela v stavbi na Trgu svobode, kjer je imela zadruga dolga leta svoje pisarne in trgovino. Zadruga ima zdaj trikrat več prometa, vendar v pisarnah enako število ljudi, zato je bilo nujno pripraviti prostor za nove uslužbence. Letos računa kolektiv na 40 milijonov dinarjev celotnega dohodka, s tem pa postaja eden najmočnejših v domači občini in si napredek lahko privoščiti.

Prvi del obnove, ki je že v teku in bo predvidoma oktobra letos končan, zajema popolno preureditev doslej starinskega lokala. V njem bo več prodajnega prostora, več izbire v blagu, ki so ga že imeli na zalogi, kakor tudi v rezervnih delih za kmečke stroje.

Prostori v prvem nadstropju bodo deloma prezidani, uredili bodo nove sanitarije, zamenjali okna in vrata ter namestili centralno kurjavo. Drugi del preurejanja je predviden za prihodnje leto. Za stavbo nameravajo na dvorišču urediti pokrit razstavni prostor za kmečke stroje in gradbeni material. Obenem bodo nadzidali še skladišča, da bodo pridobili nov prostor za pisarne.

Obnovitvena dela je prevzelo domače komunalno podjetje. Začetni tempo je dober, če bodo z njim nadaljevali, bo v dveh mesecih zares lahko „likof“.

### ODBORNIK REMS ODBORNIKI DO HIŠE

Pri zbiranju pomoči za oškodovane ob poplavih v Pomurju so se obrtniki črnomaljske občine zelo odrezali. Zasluga za izredno uspešno akcijo gre odborniku občinske skupščine in obrtniku Lovru Remsu iz Črnomlja, ki je na lastne stroške obiskal vse obrtnike in nabral 2.370 dinarjev. Znesek je precej večji, kot če bi vsak prispeval le 2 odst. od

zaslužka, kolikor so dali zaposleni v delovnih organizacijah. Kdor zna, pa zna!

### NAGRADE ZA ŠOLARJE

Danes, 28. septembra, bo ob 16. uri v knjižarni Mladinske knjige v Metliki zrebanje nagradnih kuponov. Zreb bo izbiral med učenci, ki so zadnji čas kupovali šolske potrebščine v tej knjižarni. Iz Zrebanih bo 91 nagrad: prvi nagradjenec bo dobil kolo pony, drugi pa plošče in knjige. Mladi kupci, udeležite se zrebanja!

### OBISK V KOMETU

Pretekli teden je Bogdan Osolnik predaval v Metliki o mednarodnem političnem položaju, potem pa si je na povabilo podjetja KOMET ogledal nove prostore v Rosalnicah in proizvodnjo tega podjetja. Metličani so gosta peljali tudi na ogled Vinske kleti.

### IZBRATI DELEGATE

5. oktobra bo v Metliki zasedala konferenca sindikatov, da bo izvolila dva delegata, ki bosta domačo občino zastopala na 8. kongresu Zveze sindikatov Jugoslavije. Obenem bodo razpravljali o gradivu za 8. kongres s posebnim ozir na domače družbenoekonomske razmere.

### JUTRI SKUPŠČINA

Za petek, 29. septembra, je v Metliki sklicana občinska skupščina. Na dnevnem redu bo razprava o gospodarskih uspehih prvega polletja ter o proračunskih gibanjih v tem času, kakor tudi o sredstvih skladov. Odbornikom bodo dali v pretres še nekaj odlokov ter premoženjsko-pravnih zadev.

## SPREHOD PO METLIKI

V BEVČEVI HIŠI, v prostorih nekdanje mesnice, bo Ana Režek odprla frizerski salon. Tako bodo stranke lahko izbirale med Zupaničevim, Gerčevim in novim lokalom. Konkurenca tudi na tem področju.

NA CESTI BRATSTVA IN enotnosti so pri trafiki Hrnjak razkopali cesto, da bi popravili puščajočo vodno cev. Večdnevna dela so precej ovirala vedno gostejši promet.

GASILSKO DRUŠTVO BETI je priredilo v tovarniški menzi zabavo, na kateri je igral narodnozabavni ansambel „Zarja“.

TUDI METLIŠKI UPOKOJENCI zbirajo prispevke za poplavljenca iz Pomurja. Prošijo, naj se vsak izkaže s skromnim prispevkom, kolikor zmore, denar pa naj prinese v pisarno društva do 5. oktobra.

ZA DELAVSKE ŠPORTNE IGRE v počastitev občinskega praznika je veliko zanimanja. Ekipa iz delovnih organizacij so že sestavljene. Prva tekmovalna se bodo začela te dni. Škoda je, da takih srečanj ni skozi vse leto.

ODKAR JE Ljudska knjižnica zaprta, si ljudje nimajo kje izposojati knjig. Nič se ne ve, do kdaj bodo novi prostori nared. Dobro bi bilo malce podrezati, kajti zdaj je čas za branje. Jesen in zima sta najugodnejši čas, da delovni človek seže po knjigi.

NOVEMBER SE približuje, za deva okrog mladinskega kluba pa se ne premakne z mrtve točke. Bodo morali mladi čakati še leto dni, do naslednjega občinskega praznika? Zaradi zavlačevanja postaja mladina malodušna in izgublja voljo do dela.

metliški tednik



## Pri kandidiranju prednost: sposobnost in mladost

**Brez kluba je mladim onemogočeno delo – Organizacija ZM naj dobi mesto v ustavih in statutih – Evidentiranih 14 mladih za odbornike in poslance – Seminar o ustavnih spremembah**

Predsednika občinske konference Zveze mladine (ZM) Kočevje Ivana Oberstarja smo zaprosili za razgovor o najaktualnejših nalogah mladih v prihodnjih nekaj mesecih. Odgovoril je:

– Prav zdaj sestavljamo programe aktivov ZM in občinske konference. Naše načelo je, da morajo programi res izhajati iz želja mladih, se pravi, da morajo nastajati v sredinah, kjer se mladi zadržujejo in delajo. Pomembno je tudi, da smo se odločili programe uskladiti vse od mladinskih aktivov, preko občinske in republiške do zvezne organizacije ZM. Naši programi bodo zajemali delo mladine do aprila prihodnje leto.

– Pred kratkim ste za ta program zbirali predloge. Katere bodo najpomembnejše točke programa dela kočevske mladine?

– Pomembnih točk je veliko in

se vse niti naštetih ne dajo. Menim pa, da so nekatere bolj pomembne. Predvsem moramo sodelovati pri pripravi na 3. konferenco ZKJ, ki bo razpravljala o mladini.

Poseben program o izkoriščanju prostega časa mladih bo izdelala naša komisija za kulturno in idejno delo mladih. Če bomo menili, da je potrebno, ga bomo posredovali v presojo občinski skupščini. Njena pomoč nam je potrebna predvsem zato, da bi kočevska mladina končno le dobila prostor za svoj klub. Delovanje mladinskih društev, krožkov in specializiranih organizacij namreč ni učinkovito, če mladi nimamo svojih prostorov, se pravi kluba. Ni res, da hočemo klub le zaradi plesa.

Na področju telesne kulture bomo sodelovali v razpravah o ustanavljanju in financiranju telesnokulturnih skupnosti ter pregledovali uresničevanje stališč in sklepov o telesni kulturi, ki smo jih sprejeli na posebni problemski konferenci.



Omenim naj le še, da bodo naši programi posegli še na področje

vzgoje, izobraževanja, samoupravljanja, varstva človekovega okolja; prizadevali se bomo za ustanovitev mladinske počitniške agencije, organizirali pohod po poteh 9. brigade in drugi del delovne akcije, ki smo jo začeli lani; organizirali bomo razne kulturne in športne prireditve; naša mladina pa bo sodelovala tudi pri čimveč akcijah republiške konference ZM.

– Mladi ste doslej sodelovali tudi v razpravah o ustavnih spremembah. Kako bo v bodoče?

– Mladi smo menili, da je zdaj najpomembnejše ustanavljanje temeljnih organizacij združenega dela. V drugem delu razprave o ustavnih spremembah pa se bomo zavzeli, da bo vloga in mesto ZM jasneje opredeljena tako v ustavih, kot statutih občine in podjetij. Mladi vedo o predvidenih ustavnih spremembah malo, zato bomo v oktobru organizirali poseben seminar o tem.

– Slišati je, da boste mladi aktivneje sodelovali tudi v pripravah na prihodnje skupščinske volitve, ki bodo spomladi?

– Doslej smo v ZM evidentirali le 14 možnih kandidatov za bodoče odbornike in poslance oziroma članke svetov, komisij in raznih drugih organov. Največ jih je iz delovnih organizacij. O mladih kadrih bomo vodili posebno evidenco. Prizadevali se bomo, da se bodo na prihodnjih volitvah uveljavili mladi. Seveda pa se zavedamo, da smo dolžni kandidirati in voliti najbolj sposobne ljudi v občini. To pomeni, da ima prednost sposobnost in da se bomo zavzemali tudi za kandidiranje sposobnih starejših občanov.

J. PRIMC



V avli osnovne šole Kočevje vedno stoji nekaj šahovskih mizic in vse so skoro vedno zasedene. Pri njih nekateri učenci prežve minute šolskega odmora ali pa čakajo, da jih bo odpeljal avtobus domov. (Foto: J. Primc)

## Nobeno podjetje ni imelo izgube

**Tesno je šlo AVTU – Obračunane precej več amortizacije, kot je bilo predpisano – Večja proizvodnja ni le posledica večje produktivnosti.**

Kočevsko gospodarstvo je doslej v prvem polletju letos v primerjavi z istim obdobjem lani za 20,7 odst. večji celotni dohodek, za 25 odst. so bila večja porabljena sredstva, za 11,3 odst. večji dohodek in za 17,9 odst. večji družbeni proizvod, zaposlenih je bilo za 2,7 odst. več. Tako ugotavlja analiza Službe družbenega knjigovodstva, o kateri v teh dneh razpravljajo v kočevski občini.

Vse delovne organizacije so poslovale brez izgube, res pa je, da ena ni izkazala nobenega ostanka dohodka (AVTO).

Na letošnji višji celotni dohodek in ostale kazalnike je vplivala živahna gospodarska dejavnost, pa tudi močan porast cen, ki so ga občutili skoraj vse dejavnosti.

Narastanje cen materialu in storitvam, težave pri uvozu surovin in reprodukcijskega materiala, povečanje stroškov zaradi nelikvidnosti in večje amortizacije so odločilno vplivali na neskladen porast celotnega dohodka (20,7 odstotka) in porabljenih sredstev (25 odstotkov). Tako je ekonomičnost poslovanja padla za 3,5 odstotka. Hkrati se je produktivnost povečala za 8,3 odstotka, rentabilnost poslovanja pa je padla za 13,3 odstotka.

Amortizacija bremeni letos celotni dohodek le s 6,6 odstotka, vendar je skoraj za 60 odstotkov večja, kot je bila lani. Obračunana amortizacija je letos večja od predpisane za 71,4 odstotka.

Delitev dohodka, povečanega za amortizacijo, med delovnimi organizacijami in družbo se je letos spremenila za 0,5 indekse točke v korist podjetij. Razmerje je letos 24,8:75,2 v korist gospodarstva.

Kar 64,9 odstotka vsega dohodka je šlo letos za kosmate osebne dohodke, ki so porasli skupno za 20,8 odstotka. Upoštevati pa moramo, da se je število zaposlenih zvečalo za 2,7 odstotka. Tako je povečani čisti osebni dohodek zaposlenega znašal v prvem polletju letos 1.706 din in je bil za 18,6 odstotka večji kot v istem obdobju lani.

Zaloge so se povečale za 31,3

odstotka. Tudi pri tej številki moramo upoštevati, da ni le posledice večjih dejanskih zalog in proizvodnje, ampak tudi večjih cen.

Kočevske gospodarske organizacije so se seveda otepale tudi v likvidnostjo. Prva obvezna spletna izravnava dolgov ni dala zadovoljivih rezultatov. Izravnanih je bilo le 53,9 odstotka prijavljenih dolgov.

J. P.



Takole so nočni obiskovalci kočevskih športnih objektov uničili kiosk-blagajno pri vhodu na stadion. Nadalje so uničevali oprebe, tribuno, igrišča in drugo. Zdaj so stadion zagradili, da bi ponočnjakom onemogočili dostop nanj in uničevanje. (Foto: J. Primc)

## Uničevalci onemogočeni

**Zakaj je kočevski stadion ograjen?**

Center za vzdrževanje in izgradnjo športnih objektov v Kočevju je dal ograditi športni stadion. Sedaj se veliko ljudi sprašuje in na široko razpravlja, zakaj je stadion ograjen in tako ni vsakomur ob vsakem času dostopen. Vzrokov za to je več.

Stadion je zgrajen, da ga bomo ohranili za športno mladino, ki organizirano in disciplinirano vodi pod vodstvom vodnikov svojih društev in klubov. Ograjen je tudi zaradi tega, da bo prenehalo sprehajanje po atletskih stezah, vožnja s kolesi in mopedi ter celo z avtomobili in da bo prenehalo nočno izkoriščanje stadionskih objektov za nešportne namene in sestanke, predvsem pa da bo onemogočeno razbijanje in uničevanje športnih objektov.

V glavnem je zgrajen zaradi tega, da se bodo prenehali vlomi v objekte, da športnih objektov in naprav ne bo mogoče razbijati in uničevati ter se vandalsko izživljati nad njimi.

Ograja je bila narejena za ohranitev družbene in športne lastnine. Ukrep je bil nujen in ga ni težko zagovarjati, saj je bila storjena na stadionu in objektih velika škoda.

Svobodo v takih primerih radi poudarjamo, vendar za uničevalce ne more biti svobode in zato stadion ne bo vsakomur dostopen. Zakaj niso tisti, ki sedaj s tako hitro zagovarjajo prost vstop na stadion in se pri tem opirajo na svobodo, dvignili svojega glasu takrat in proti tistim, ki so leta in leta delali škodo, se pravi proti ljudem, zaradi katerih smo morali zgraditi ograjo?

Stadion sedaj ni samo ograjen, ampak je tudi urejen. Objekti so popravljani, da jih mlada spet lahko uporablja. Od mladine tudi pričakujemo, da bo končno le pričela bolj spoštovati objekte in naprave, ki so bili zgrajeni predvsem v njeno korist.

ANDREJ ARKO, Kočevje



Reševalna služba M. Randlja v akciji. (Foto: J. Primc)

## Reševalci vedno na razpolago

**Hitra reševalna služba za ponesrečene avtomobile onemogoča ropanje avtov**

„Randelj pa ima zdaj dobro organizirano reševalno službo. Komaj je dr. Stanko Nikolič kasno zvečer iz Novih sel telefoniral, da mu je pri avtu odletelo kolo, že je bil čez pol ure tukaj Matija Randelj s svojim reševalnim avtom in naložil na prikolico pokvarjeni avto. Pravijo, da ima stalno dežurstvo,“ je povedal gostilničar Anton Cetinski iz Novih sel.

Avtomobilov in nesreč je vedno več, zato sem obiskal avtomehnika Matijo Randlja in se pozanimal, kako je organizirana služba za reševanje avtomobilov na Kočevskem.

Ta služba je namreč pomembna tudi zato, ker se vedno pogostje dogaja, da neznanici krajejo dele s ponesrečenih vozil. Če je služba hitra, so tatovi onemogočeni.

– Zdaj imam že dva meseca to službo le jaz, prej pa jo je imelo AMD Kočevje. Oni so jo opustili, ker jim verjetno ni kazalo ali uspelo, da bi bili avtomobilistom vsako uro podnevi in ponoči na razpolago, – je povedal Matija Randelj.

– Delate v soglasju z AMD? Imate kakšne ugodnosti za člane AMD?

– Računam po ceniku AMZ Jugoslavije. Člani AMD imajo 5 odstotkov popusta.

– Za katero območje dela vaša služba? – Za območje občin Kočevje in Ribnica.

– Koliko pokvarjenih ali ponesrečenih avtomobilov prepejete vsak teden s svojo reševalno kompozicijo?

– Poprečno 4 ali 5. V glavnem so to karambolirani osebni avto-

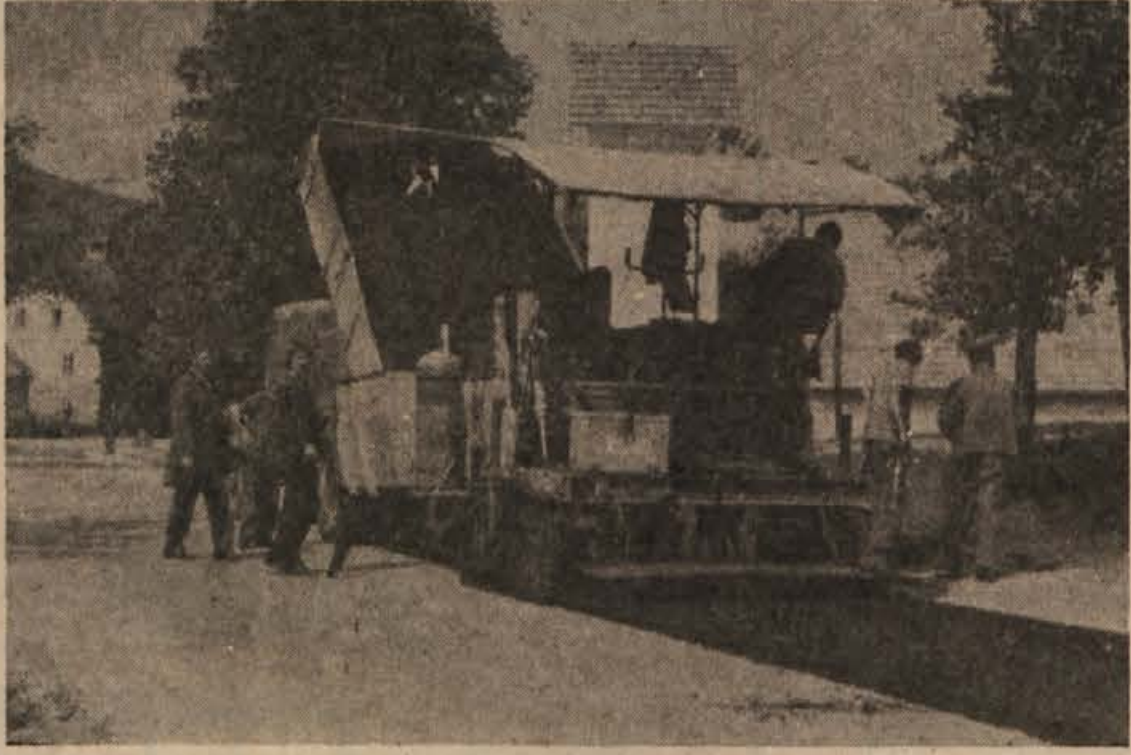
mobili, nekaj pa je tudi takih, ki jim je pomoč potrebna zaradi slabe ceste ali česa drugega.

– Katero število morajo poklicati avtomobilisti, ki jim je potrebna vaša pomoč? – 86-488.

J. PRIMC

### DENAR ZA ASFALT

Poročali smo, da bo več območij mesta Kočevje dobilo še letos asfalt (Kajuhovo naselje, Trata, stari del mesta). Pri krajevni skupnosti smo zvedeli, da ni posebnih ovir, da na naselja in še del Roške ceste (od mostu do križišča), ne bi dobili asfalta. Ljudje pa že kritizirajo, zakaj je bilo asfaltiranih najprej le nekaj metrov kockane Roške ceste, zdaj bo pa še preostali kockani del. Tako delo je dražje. Res pa je, da občina prej ni imela dovolj denarja. Zdaj pa bo, ko bo delo precej dražje.



V teh dneh razpravljajo v kočevski občini o asfaltiranju cest skozi nekatera večja naselja. Po enem izmed predlogov naj bi v naslednjih nekaj letih najprej asfaltirali 10.740 m cest skozi 16 naselij.

Akcija asfaltiranja teh cest se je dejansko že začela, ko so pred kratkim začeli asfaltirati prvih 360 m ceste od križišča v Livoldu proti Mozlju (glej sliko!). (Foto: J. Primc)

### Višje cene

**za komunalne storitve**

Višje cene za nekatere komunalne storitve je že odobrila 20. septembra svet za gospodarstvo pri občinski skupščini Kočevje, veljale pa bodo v kratkem.

Poprečna cena vode je skočila od dosedanjih 1,29 din za kubik na 1,56 din. Nove cene so: za gospodinjstva in šole po vodomernu 1,20 din, za zavode in gostinstva po 1,40 din po vodomernu (in 2,10 din pavšal), industrija 1,75 din (in 2,10 din). Za široko potrošnjo po pavšalu je še 3 din od osebe in od kopalnice, 0,70 din od vsake male živine in 1,20 din od velike živine. Od cene vode se izloči 0,25 din pri kubiku za razširjeno reprodukcijo.

Kanalščina znaša 25 odstotkov od cene vode.

Cena za odvoz smeti na kvadratni meter stanovanjske površine se zviša na 0,12 din, za poslovne prostore pa na 0,18 din, kar pomeni podražitev za 55,5 odstotka.

Tarife za prevoz v mestnem potniškem prometu se zvišajo za 12,5 odstotka, za mesečne vozovnice je 15 odstotkov popusta, za otroke do 10 let pa 50 odstotkov.

Cene pogrebnih stroškov bodo višje za 10 odstotkov. Določene so tudi nove cene za uporabo tržnice.





### PE TRGOPROMET KOČEVJE

Čestita potrošnikom na območju kočevske občine za praznik in jih vabi k nakupu v prodajalno MERCATOR-TRGOPROMET, ki so vselej dobro založene.

### UPRAVNI ODBOR SKLADA JOŽETA SLAKA-SILVA OBČINE TREBNJE

razpisuje na podlagi 22. člena statuta sklada POSOJILA ZA IZOBRAŽEVANJE  
Na razpis se lahko prijavijo tisti učenci in študenti občine Trebnje, ki dosegajo odlične učne uspehe in živijo v slabih materialnih razmerah, izjemoma pa tudi tisti, ki dosegajo vsaj dobre učne uspehe, živijo pa v izredno slabih materialnih razmerah.  
Rok za sprejemanje prijav je 15 dni po razpisu. Prosilec mora prijavi priložiti dokaz o zadnjem učnem uspehu in imenje šole, ki jo je obiskoval.

### SLOVENIJALES

TOVARNA POHIŠTVA, BREŽICE  
objavlja naslednja prosta delovna mesta:  
**1. VODJA SLUŽBE VARSTVA PRI DELU**  
Pogoj za zasedbo:  
- varnostni inženir ali lesni inženir z 2 letoma delovnih izkušenj;  
- lesnoindustrijski ali strojni tehnik s 5 let delovnih izkušenj; pogoj, da se kandidat vpiše kot izredni slušatelj v višjo šolo za varnost pri delu.  
**2. KLEPAR**  
Pogoj za zasedbo:  
- klepar z 2 letoma delovnih izkušenj in poznavanjem montaže ogrevalnih naprav in vodovodnih naprav.  
**3. STROJNI MEHANIČAR (STROJNI KLJUČAVNIČAR)**  
Pogoj za zasedbo:  
- strojni mehaničar (strojni ključavničar) z 2 letoma delovnih izkušenj.  
Prijava sprejema organizacijsko-kadrovski sektor podjetja do 10. oktobra 1972. Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Podjetje ne razpolaga s stanovanji.

### Ob 30-letnici ustanovitve Gorjanskega bataljona

### SREČANJE borcev, aktivistov in mladine na hipodromu v Šentjerneju

PROGRAM:  
v soboto, 30. septembra, ob 16. uri: Otvoritev vodovoda v Orehoviči za 16 vasi in zaselkov Podgorja;  
v nedeljo, 1. oktobra, ob 10.30: govor Jožeta Penca-Dečka. Pevski zbori tovarne zdravil KRKA, osnovne šole Milke Šobar-Nataše, osnovne šole Grm, osnovne šole Katja Rupena in Šentjernejski oktet. Sindikalna godba na pihala iz Krškega.  
Ob 13. uri: eno in dvovprežne ter galop dirke domačih konj KLUBA ZA KONJENIŠKI ŠPORT — ŠENTJERNEJ.

Vabi odbor Gorjanskega bataljona Novo mesto



Laško pivo



NOVO MESTO Trubarjeva 2

### NE ČAKAJTE NA MRAZ! SERVISNI PREGLED SI ZAGOTOVITE ŠE DANES!

Vsi, ki imate centralno kurjavo kurjeno z oljem, se zaradi

- servisnih pregledov in meritev porabe olja, dimljenja in izkoristka kurjenja
- oglosite pri ROGU na Trubarjevi 2 osebno ali na tel. št. 21-489; 21-147.
- Cena servisnega pregleda z meritvami znaša pavšalno 200 dinarjev.

ROG ima pogodbeni servis za gorilce priznanih proizvajalcev BENTONE in CTC Švedska ter TIK Lambargini domače proizvodnje.

### OBVESTILO

Na podlagi zakona o označevanju vina (Uradni list SRS št. 21/70) ter pravilnika o vodenju registra vinogradov po sortah in letnih pridelkih (Uradni list SRS št. 30/70) je vsak vinogradnik dolžan prijaviti pridelek vina, namenjenega za prodajo, občinskemu organu, pristojnemu za kmetijstvo, in sicer

najpozneje do 30. oktobra 1972.

Opozarjamo vinogradnike, da po tem roku ne bo mogoče več prijaviti vina oziroma ga prodati.

Občina Novo mesto



Trgovsko podjetje »NAMA«, Ljubljana, Tomšičeva 2

objavlja naslednja prosta delovna mesta za enote v:

### Kočevju in Škofji Loki:

- 1. PRIUČENA KUCHARICA**  
DELOVNO MESTO JE PROSTO V KOČEVJU
- 2. NATAKARJI, NATAKARICE**  
DELOVNA MESTA SO PROSTA V ŠKOFJI LOKI; stanovanje v Škofji Loki zagotovljeno

POGOJI:  
pod 1. priučena kuharica in 2 leti prakse;  
pod 2. natakarji, natakarice, zaželeno znanje enega tujega jezika.

Delo za nedoločen čas, poskusno delo 1 mesec. Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazili o izobrazbi in praksi sprejema kadrovska socialna služba podjetja 8 dni po objavi.

**AB Agraria BREŽICE**

### Ste v zadregi za darilo?

Šopek nageljčkov ali vrtnic je primerno darilo za vsako priložnost. Naša dnevna proizvodnja je več tisoč cvetov v 6 barvah. Zahtevajte v najbližji cvetličarni nageljčke ali vrtnice iz vrtnarije Čatež!

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE Ljubljana, Mestni trg 26

išče HONORARNEGA SODELAVCA INKASANTA za območje Novega mesta in neposredne okolice. Prednost pri izbiri imajo upokojenci, upokojenke iz Novega mesta. Pismene ponudbe sprejema kadrovska služba založbe na gornji naslov

### mi vsi VARČUJEMO



PRI.....

### DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI v Novem mestu

In poslovnih enotah v KRŠKEM, METLIKI, NOVEM MESTU in TREBNJEM

- kjer zbirajo hranilne vloge in jih obrestujejo od 7,5 do 10-odst.
  - vodijo žiro račune in devizne račune občanov
  - opravljajo devizno-valutne posle in odkup ter prodajo deviz
  - dajejo kredite za stanovanjsko gradnjo, pospeševanje kmetijstva, obrti in turizma na podlagi namenškega varčevanja
  - odobravajo kratkoročne in dolgoročne kredite
  - opravljajo vse druge bančne posle
- Zaupajte DBH svoje denarne zadeve, saj je to vaša banka.

### INDUSTRIJA APNA KRESNICE OBVEŠČA

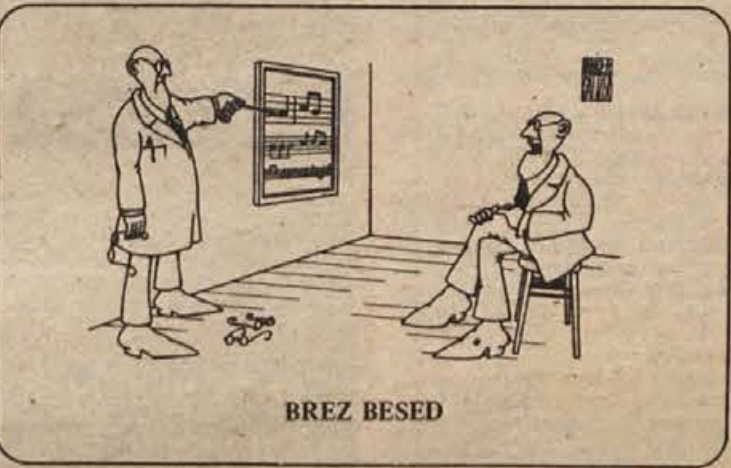


vse potrošnike, da si lahko priskrbijo kvaliteto kosovno apno v naših obratih v Kresnicah in Dobropoljah. Zdej je najprimernejši čas za gašenje apna. Informacije telefon: 88-601, 88-607 in 782-001.

Informacije tel.: 88 601, 88 607 in 782 001



Obveščamo vse svoje potrošnike, da naša  
• PRENOVLJENA POSLOVALNICA V ŠENTJERNEJU  
• NA DOLENJSKEM ZOPET REDNO POSLUJE.  
Odslej vam je v njej na voljo še večja izbira blaga za široko potrošnjo.  
Vijudno vabijeni!



BREZ BESED



# V TEM TEDNU VAS ZANIMA

## TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 29. septembra - Mihael Sobota, 30. septembra - Jelka Nedelja, 1. oktobra - Sever Ponedeljek, 2. oktobra - Miran Torek - 3. oktobra - Terezija Sreda, 4. oktobra - Franc Četrtek, 5. oktobra - Marcel

## KINIO

BREŽICE: 29. in 30. 9. francoski barvni film „Poslednji Mohikanec“. CRNOMELJ: 29. 9. angleški barvni film „Holmesovo zasebno življenje“; 1. 10. ameriški barvni film „Vitezi rulete“; 4. 10. francoski barvni film „Sanatorij za ženske“.

# maliglas

## SLUŽBO DOBI

SPREJMEM upokojenca, ki se razume na vinogradniška in sadjarska dela. Prosto stanovanje, vse ostalo po dogovoru. Anton Savnik, Arnovo selo, Artiče.

SPREJMEM delavca-delavko za opravljanje in strojno molžo krav. Babnik, Vodnikova cesta 123, Ljubljana.

SPREJMEM kmečko deklo za delo na kmetiji. Lastna soba s centralno kurjavo. Plača 1000 N-din. Nedelje proste. Alojz Zobjek, Trpinčeva 66, 61000 Ljubljana. MIZARSKA POMOČNIKA in vajenca sprejemam takoj. Samsko stanovanje zagotovljeno. Jože Babič, Mizarstvo, Gotna vas 7, Novo mesto.

## STANOVANJA

BODOČA zakonca iščeta sobo v Novem mestu. Naslov v upravi lista. (1928/72)

ODDAM SOBO dvema fantoma (lahko študenta). Sokolska 3, Novo mesto.

MLADO DEKLE išče opremljeno ali neopremljeno sobo v bližini Novega mesta. Naslov v upravi lista (1951/72)

ODDAM sobo in kuhinjo osebi ali družini, ki bi prevzela varstvo otroka. Kastelic, Gubčeva 35, Novo mesto.

MLAD ZAKONSKI par išče enosobno stanovanje s souporabo kopalnice ali samo večjo sobo v Novem mestu. Plača tudi vnaprej. Naslov v upravi lista. (1974/72)

## Motorna vozila

PRODAM fiat 125 in NSU 1200, nov. Informacije na telefon 21-276. Ogled od 15. do 20. ure. Franc Šobar, Uršna sela 91.

ZELO UGODNO prodam fiat 600. D. Magnik, Zagrebška 23, Novo mesto.

PRODAM ZASTAVO 750, letnik 63. Informacije dopoldne po telefonu 21-830.

PRODAM motorno kolo JAWA 90, Roadster, športni tip, dobro ohranjeno. Rudi Vidmar, Mali Podluben 6, Novo mesto.

PRODAM avto AMI 8 v zelo dobrem stanju, letnik 70. Marjan Seničar, Smolenja vas 33, Novo mesto.

UGODNO PRODAM Renault 8, letnik 1966. Ogled ob petkih in sobotah od 14. ure dalje. Naslov v upravi lista (1945/72).

PRODAM osebni avto Fiat 1300. Naslov v upravi lista.

POCENI prodam dobro ohranjen motor JAWA CZ 175 ter moped na tri prestave. Ogled možen vsako popoldne. Jože Seničar, Krka 7, Novo mesto.

PRODAM dostavni kombi IMV Super B, letnik 68. Informacije pri Gvidu Hrenu, V Brezov log 2, Novo mesto (naselje Novoteksa).

PRODAM volkswagen v dobrem stanju, letnik 1960. Lamutova 2, Novo mesto.

UGODNO PRODAM fiat 850, letnik 69/70, prevoženih 38.000 km. Ogled vsak dan od 15.30 dalje. Lado Stibrič, Paderšičeva 19, Novo mesto.

PRODAM volkswagen, letnik 1961. Jože Šašek, Cankarjeva 6, Novo mesto.

PRODAM karambolirano škodo 100 L, letnik 1970. Stroj ni poškodovan. Inž. Viktor Fetič, Brežice, Vodnikova 12.

PRODAM tovarni avto OM tigrotu, 4 tone, kiper, v voznem stanju.

KOSTANJEVICA: 30. 9. ameriški barvni film „Živim za tvojo smrt“.

METLIKA: 29. 9. in 1. 10. italijanski barvni film „Che Guevara“.

MIRNA: 30. 9. in 1. 10. „Beži, človek, beži“.

NOVO MESTO: Od 29. 9. do 4. 10. ameriški barvni film „Oh ta čudoviti avto“.

POTUJOČI KINO NOVO MESTO: od 29. 9. do 3. 10. francoski barvni film „Gusarska ljubezen“.

MOKRONOG: 29. in 30. 9. ameriški barvni film „Čas herojev“.

RIBNICA: 30. 9. in 1. 10. ameriški barvni film „Legija tujcev“.

SENTJERNEJ: 30. 9. in 1. 10. „Maškarada“.

TREBNJE: 30. 9. in 1. 10. francoski barvni avturistični film „Vitez Burian“.

## ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega, nepozabnega moža, očeta, brata, strica, starega očeta in prastarega očeta

### JANEZA PETRICA iz Trnovca št. 2

iskrena zahvala sorodnikom, sosedom in prijateljem in znancom za kakršnokoli pomoč, darovano cvetje in vence, vsem, ki so nam izrekli sožalje, nam stali ob strani v težkih trenutkih, ter za spremstvo na njegovi zadnji poti. Zahvala organizaciji SZDL Lokvica. Posebna zahvala zdravnikom Zdravstvenega doma Metlika za lajšanje hudih bolečin v dolgi bolezni, gospodu župniku pa za spremstvo in obred na zadnji poti.

Trnovec, Bušinja vas, Kranj, Toronto

Zalujoči: žena Terezija, brat Jože z družino, sinovi Jože, Tone, Slavo in Tine z družinami, hčere Martina, Terezija in Marija z družinami ter 26 vnukov in 2 pravnuke.

Ob bridki izgubi dragega moža, očeta, starega očeta in strica

### FRANCA HRIBARJA iz Šrebrnič 6

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga spremljali na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo kolektivom Novolesa, Industriji obutve in Cestnemu podjetju za podarjene vence. Pogrebemu zavodu za usluge, kakor tudi sestram pokojnika za pomoč v težkih dneh, gospodu župniku za obred in vaščanom, ki so na kakršenkoli način pomagali pokojniku.

Zalujoči: žena Marija, hčerke Anica z družino, Milka in Marta, sestre in ostalo sorodstvo.

Ob smrti našega ljubega očeta

### MATIJE VIDOŠA posestnika

se iz srca zahvaljujemo vsem, ki ste ga v dolgi bolezi obiskovali in tolažili. Iskrena hvala vsem, ki ste nam ob očetovi smrti izrekli sožalje in darovali cvetje in vence. Zlasti smo hvaležni članom kolektiva UKO iz Kroepe, ki so nam v velikem številu izrekli sožalje, darovali lep venec in spremlili očeta na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi ZB iz Dragatua, posebno tov. Bečaju iz Dragatua za lepi govor ob očetovem grobu. Tudi gospodu župniku iz Dragatua se lepo zahvaljujemo za spremstvo na očetovi zadnji poti, prav tako vsem drugim, ki so v lepem številu spremlili našega očeta na zadnji poti.

Zapudje, 6. 9. 1972  
Zalujoči: žena Terezija in hčerke z družinami.

Komaj v šestinštirideset letu starosti je po mučni, zahrbtni bolezni umrl naš mož in oče

### STANE PAVLIČ iz Roj pri Sentjerneju.

Vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti, nam izrekli sožalje in poklonili vence in cvetje, prisrčna hvala. Prav lepa hvala za pomoč sosedom in njegovim prijateljem, znancom in sorodnikom, gospodu Janezu Lavriču za spremstvo in poslovlilne besede pri odprtem grobu, tov. Dodu Majzlu za poslovlilni govor pred domom ter zdravniškemu in strežnemu osebju kirurškega oddelka Splošne bolnice Novo mesto. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Baragi in bolničarki Slavki Padaršičevi. Iskrena hvala pevskemu zboru iz Brestanice za pesmi zapete doma in na pokopališču.

Zalujoči: žena Milka, sin Milan in hčerka Stanka z družino.

Ob prerani, nenadni smrti mojega moža

### FRANCA MEDVEŠKA iz Kočevja - Rudnik 23 a

ki je izgubil življenje dne 13. septembra letos v prometni nesreči, se iskreno zahvaljujem vsem znancom, sosedom, prijateljem in sorodnikom, ki so mu poklonili tako lepo cvetje in ga spremlili do preranega groba. Hvala govornikom, godbi za odigrane žalostinke ter vsem, ki so z menoj sočustvovali.

Kočevje, Ljubljana, Maribor, Novo mesto.  
Zalujoči: žena Barica, sestre in drugo sorodstvo.

V 74. letu je nehalo biti srce našemu dragemu možu, očetu, staremu očetu, bratu in stricu

### FRANCU ANTONČIČU iz Praproč pri Sentjerneju

Ob njegovi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancom, ki so dragega pokojnika spremljali na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje. Posebna zahvala osebju kirurškega oddelka bolnišnice Novo mesto, zdravniku Baboriču iz Sentjerneja, duhovščini za spremstvo in poslovlilni govor, kolektivoma IMV Novo mesto, Kremen - Novo mesto, Bolnišnici Novo Celje, prav vsem, ki ste nam stali ob strani v težkih trenutkih.

Praproče, Gradišče, Novo mesto, Ljubljana-Polje in Celje, 24. 9. 1972.

Zalujoči: nadvse užaloščena vdova Frančiška, sinovi Franci, Karol, Viktor, Martin, Vlado z družinami, hčerki Martina in Jožka z družinami, brat Janez in sestre Tončka, Francka in Nežka z družinami.

Ob boleči izgubi dragega moža in očima

### MARTINA JALOVCA iz Kočevja

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancom za poklonjene vence ter drugo pomoč in tolažilne besede. Posebna zahvala tov. direktorju Knafelcu in tov. Figarju za lepe poslovlilne besede na pokojnikovi zadnji poti, Stanovanjskemu podjetju za veliko pomoč in požrtvovalnost, servisu Kočevje in OZB za podarjene vence, godbi ter tov. Uletu za pomoč.

Zalujoči: žena Marija, hči Štefka z otroki.

Ob tragični, mnogo prerani in nenadomestljivi izgubi dragega moža, očeta, sina in brata

### MIRKA LAVRIČA iz Kota pri Dvoru

se najiskrenejše zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih dneh kakorkoli pomagali in sočustvovali z nami, ter vsem, ki ste dragega pokojnika spremlili na njegovi zadnji poti in mu darovali vence in cvetje. Še posebej se zahvaljujemo zdravniškemu in strežnemu osebju novomeške bolnišnice za skrbno bolniško nego, posebno še dr. Baragi, nadalje kolektivoma podjetij Novolesa Straža, Elektro Novo mesto, žužemberski šolarjem in godbenikom iz Straže ter Marjanu Okrogliču za ganljivi govor, župniku Antonu Jakošu za opravljeni obred in poslovlilne besede. Prisrčna hvala Stanetu Šobarju in Francu Bukovcu iz obrata Novoles - Žaga Soteska za veliko pomoč, skrb in sočustvanje, ki sta nam jih nenehno izkazovala v dneh žalosti.

Zalujoči: žena Anica s sinom Milanom, oče Franc in mama Marija, brata France z družino in Lado, sestra Marica z družino in Tončka ter Rižnarjevi in drugo sorodstvo.

Ob boleči izgubi naše drage mame, žene in stare mame

### MARIJE PONIKVAR iz Gor. Lepovč 7, Ribnica

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in organizacijam, ki so darovali vence in cvetje, Zvezji borec, ki je darovala denar namesto venca, in medicinski sestrki, ki ji je lajšala bolečine. Zahvaljujemo se tudi tov. Figarju iz Kočevja za ganljive poslovlilne besede pri odprtem grobu, godbi iz Kočevja, ki jo je spremljala na zadnji poti, in vsem, ki so nam izrekli sožalje in so spremlili pokojnico na zadnji poti.

Zalujoči: mož, hčerki Ani, Dani z možem Ernestom, sinovi z ženami in otroki: Jože, Franc, Alojz, Albin in Janez.

Ob težki izgubi mojega dragega moža, očeta, brata in strica

### ALOJZA KORBARJA iz Male Bučne vasi

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za podarjene vence in cvetje ter za vso pomoč. Posebno se zahvaljujemo tekstilni tovarni Novoteksa, Novo mesto, podjetju in sodelavcem Kovinarja, Novo mesto, dr. Bogomiru Vodniku za lajšanje bolečin ter gospodu župniku za opravljeni obred. Zalujoči: žena Slavka, sin Lojze, hčerka Slavka in drugo sorodstvo.

## Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeškem transfuzijskem oddelku: Franc Gril, Alojz Medle, Stane Mum, Edo Mrvar, Jože Hengiman, Vlado Repar, Slavko Mencin, Florjan Siška, Marija Boh, Alojz Springer, Vika Fabjan, Stanislav Oberstar, Matilda Pucelj, Jožefa Senica, Terezija Končija, Julka Mirčič, Anton Stupar, Stane Kumelj, Martin Kužnik, Jože Hočvar, Fani Gavzoda, Jože Pavlič, Ciril Brus, Rudolf Pureber, Stane Kavšek, Franc Bukovec, Zvonko Erpe, Štefan Zupančič, Avgust Poglajen in Ivan Golob, člani Novoteksa, Straža; Ivan Zoran, član Komunalnega podjetja Novo mesto; Jože Barbarič, Ivo Hudek, Matevž Mejač in Franjo Jerkovič, člani Novoteksa, Novo mesto; Rudi Kuplenik in Stefan Crnc, člani Novograda, Novo mesto; Janez Pureber, mizar iz Novega mesta; Martina Burger in Slavka Cekuta, članici Splošne bolnice, Novo mesto; Andrej Stajdohar, Miran Vesel; Stanko Zupančič, Mihael Mihor, Milan Radivojevič, Andrej Pucelj, Anton Milek in Alojz Stanič, učenci šolskega centra za kovinsko stroko Novo mesto; Herman Krakov, član Gorjanec, Straža; Tončka Janič, članica Krke, tovarne zdravil, Novo mesto; Jože Bartolič, član Roga, Novo mesto.

## ČESTITKE

Ljubemu sinu Andreju Abramcu, ki bo praznoval svoj 19. rojstni dan v vojaški suknji, želimo še mnogo srečnih, zdravih in zadovoljnih let. Ati, mami, brat Janez, sestri Mija in Verica ter obe stari mami.

Našemu ljubemu, dobremu in skrbnemu atu Antonu Kicu s Hudega pri Novem mestu čestitamo za 59. rojstni dan in mu želimo vse lepo, predvsem pa trdnega zdravja in mirno ter prijetno jesen življenja. Žena Pepca, sin Tone in hčerka Joži.

Dragemu očetu Mihaelu Jaksetu iz Gor. Gradišča čestitamo za 80. rojstni dan in mu želimo vse lepo, predvsem pa dobrega zdravja, obenem lepo pozdravljamo mamo. Otroci z družinami: Mimi, Ivanka, Štefka, Dragica, Ivan in Slavko.

## PREKLICI

Milka Mencin, Čučja mlaka 1, Skočjan, opozarjam, da moja mati Milka Rukše iz Dol. Maharovca 29, Sentjerneja, ni upravičena prodajati premičnine in nepremičnine, dokler ne bo sodniško razdeljena, in da so vse kupčije neveljavne.

Alfonz Božič, Dol. Kamence 70, Novo mesto, prepovedujem pašo in gonjo živine po travniku na Bojicah. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

## OBVESTILA

KOTLE za žganjekuho v vseh izvedbah in velikostih izdeluje najkvalitetneje že preko 40 let bakro-

kotlarstvo Viljem Kapelj, Ljubljana, Aljaževa c. 4 - Siška.

GOSTILNA ZAGORC v Dol. Stri vasi pri Sentjerneju priredi v nedeljo, 1. oktobra 1972, popoldne VINSKO TRGATEV. Za ples igrajo „STIRJE KOVACI“. Vabljeni!

Krajevna skupnost Bela cerkev vabi na vinsko trgatve v nedeljo, 1. oktobra. Za zabavo poskrbijo. Vabljeni!

## Naročnino

za čas od 1. julija do 31. decembra 1972 bodo pobirali pismonoše pri vseh naših naročnikih prihodnje dni. Naročnina je plačljiva vnaprej, vendar jo tako kot doslej pobiramo za pol leta šele v začetku jeseni. Vse naročnike prosimo, da jo poravnajo že pri prvem obisku pismonoše. Zamudnikom smo k polletni naročnini priležni tudi ostanke iz prvega polletja. Naročnina predstavlja glavni vir dohodka za redno izhajanje domačega tednika. Da ne bi imeli s ponovno izterjavo dodatno delo, naročniki nepotrebne stroške in pošta ponovne skrb, prosimo vse naročnike za takojšnje plačilo zapadle naročnine.

UPRAVA LISTA

## ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega očeta

### JOŽETA MEDICA iz Občje št. 10 pri Dol. Toplicah

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, znancom in prijateljem za izraze sožalja in vsestransko pomoč. Iskrena hvala vsem, ki so ga v velikem številu spremlili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: družina Češarek in drugo sorodstvo

## ZAHVALA

Ob mnogo prezgodnji izgubi dragega moža, očeta, starega očeta in brata

### FRANCA AVSCA z Malega Slatnika 15, Novo mesto

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, nam izrekli sožalje. Posebna zahvala dr. Zakrajčkovu, osebju pljučnega oddelka bolnice Novo mesto, duhovniku za obred, sorodnikom in prijateljem kolektivno tekstilne tovarne „Novoteksa“, trgovskemu podjetju „Dolenjka“, osebju poslovalnice Kristanova ulica, krajevni skupnosti Novo mesto, občinskemu svetu ZKPO Novo mesto, lovski družini Gorjanci, vaščanom in sosedom, posebno družini nam Klajder, Mikec in Jančar za izkazano vsestransko pomoč v najtežjih trenutkih. Vsem še enkrat najlepša in iskrena hvala.

Zalujoči: družine Avsec, Bobič in Kum

# DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.  
IZDAJATELJSKI SVET: Lojzka Potrč (predsednica sveta), Franc Beg, Viktor Dragoč, Tone Gošnjak, Jože Jek, Tone Klavžar, Franc Lapajne, Tine Molek, Slavko Smerdel, Franc Stajdohar in Ivan Zivič.  
UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnjak (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Marjan Legan, Janez Pezelj, Jože Primožič, Jože Spilchal, Jožica Tepepy, Ivan Zoran in Alfred Zelenič.  
TEHNIŠKI UREDNIK: Marjan Moškoni.  
IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 3 dinarja in letna naročnina 79 dinarjev (za 1972: 64 din.), polletna naročnina 39,50 din., plačljiva vnaprej - Za inozemstvo 160 dinarjev ali 10 ameriških dolarjev oz. 30 DM (ali ustrežna druga valuta v tej vrednosti) - Devizni račun: S21-620-1-32002-10-8-9.  
OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 40 din., 1 cm na določeni strani 55 din., 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani beseda 1 din. Vsak mali oglas do 10 besed 15 din., vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse ostale oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 5 od 1. 7. 1972. - Za oglase odgovarja Mirko Vesel.  
TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu: št. 8-3 - Naslov uredništva in uprave: 68001 NOVO MESTO, Glavni trg 3 - Poštni predal 33 - Telefon: (068) 21-227 - Nenaročeni rokopiisov in fotografij ne vračamo - Tiska tiskarna „Ljudske pravice“ v Ljubljani.



**DAN:** poročila ob 5.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Glasbeni spored od 4.30 do 22.00.

**29. SEPTEMBRA:** 8.10 Glasbena matineja - 9.35 Melodije za naše goste iz tujine - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - inž. Mihael: "Uporaba parametričnega programiranja v poljedelstvu" - 12.00 Domači ansambli - 13.30 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 14.30 Glasbeni intermezzo - 15.35 Glasbeni intermezzo - "Vrtljak" - 17.10 Človek in žival - 18.15 "Signal" - 19.00 Lahoč noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambli - 20.00 Lahoč noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambli - 20.00 Ljudske pesmi in priredbe za 20.30 "Top-pops 13" - 22.15 Besede in zvoki iz logov

**30. SEPTEMBRA:** Glasbena matineja - 9.35 S Glasbeni orkestrum RTV Ljubljana - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Lojze Mustar: Sadržaj območja Posavja - 12.40 Poročila - 13.30 Poročila - 14.10 S pesmijo in besedami - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 "Vrtljak" - 17.10 Glasbeni intermezzo - 18.15 Iz opere - 19.00 Lahoč noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambli - 20.00 "Vrtljak" - 21.15 Zabavna igra - Paolo Levi: "Metoda Righija" - 22.20 Odzvojni izseljenca.

**1. OKTOBRA:** 4.30 Dobro jutro! - 8.05 Radijski spored za otroke - Joško Lukeš: "Klasična kitarica" - 9.05 Iščemo pesmi - 10.05 Se pomni - 10.15 Milan Guček: Tudi naša bratstva Ljube Serecra je bila med boji - 10.25 Pesmi borbe - 10.45 do 13.00 Naši čestitaji in pozdravljanja - 13.30 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 13.30 Glasbeni intermezzo - 14.05 Slovenski ansambli - 14.05 Slovenski ansambli - 15.05 S Glasbeni orkestrum RTV Ljubljana - 16.15 do 16.30 Horst Jankovski in njegov orkestrum - 17.45 Nedeljski spored popoldne - 18.00 Radijska igra - Victor Sardou: "Mada Gene" - 19.00 Lahoč noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 "V nedeljski zvečer" - 22.00 Glasbeni intermezzo - 22.15 Glasbeni intermezzo - 22.15 Glasbeni intermezzo

**2. OKTOBRA:** Glasbena matineja - 9.20 Glasbeni intermezzo - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Jože Kregar: "10. oktober" - 12.40 S tujimi piščinami - 13.30 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 14.30 Glasbeni intermezzo - 15.35 Glasbeni intermezzo - 16.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 17.10 Glasbeni intermezzo - 18.15 Glasbeni intermezzo - 19.00 Lahoč noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambli - 20.00 Ljudske pesmi in priredbe za 20.30 "Top-pops 13" - 22.15 Besede in zvoki iz logov

**3. OKTOBRA:** 8.10 Glasbena matineja - 9.35 Slovenske pesmi - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - inž. Jana Predelava za dobro jutro - 12.40 Z domačimi pesmimi in godci - 13.30 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 14.30 Glasbeni intermezzo - 15.35 Glasbeni intermezzo - 16.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 17.10 Glasbeni intermezzo - 18.15 Glasbeni intermezzo - 19.00 Lahoč noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambli - 20.00 Ljudske pesmi in priredbe za 20.30 "Top-pops 13" - 22.15 Besede in zvoki iz logov

čajo vam... - 14.10 Od melodije do melodije - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 "Vrtljak" - 17.10 Popoldanski simfonični koncert - 18.15 V terek na svidenje! - 19.00 Lahoč noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambli - 20.00 Ljudske pesmi in priredbe za 20.30 "Top-pops 13" - 22.15 Besede in zvoki iz logov

**SREDA, 4. OKTOBRA:** 8.10 Glasbena matineja - 9.05 Za mlade radovedne - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Jože Šilc: Sijanje najnovjših sort ozimnih v Sloveniji - 12.40 Od vasi do vasi - 13.30 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 "Vrtljak" - 17.10 Popoldansko glasbeno potovanje - 18.15 Igramo za vas - 19.00 Lahoč noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 Simfonični koncert orkestra RTV Ljubljana - 22.15 S festivalov jazz.

**ČETRTEK, 5. OKTOBRA:** 8.10 Glasbena matineja - 9.35 Pesmi in besede

pleši jugoslovanskih narodov - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Franjo Urleb: Poklici v gozdarstvu - 12.40 Igrajo pihalne godbe - 13.30 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 14.30 Novi posnetki ansambla Mojmir Sepeta - 16.00 "Vrtljak" - 17.10 Koncert po željah poslušalcev - 19.00 Lahoč noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambli - 20.00 Četrtek večer doma - 22.15 S albuma izvajalcev jazz.

**Svet osnovne šole Mirna**  
razpisuje delovno mesto  
**VZGOJITELJICE** v vzgojnovarstvenih oddelkih  
Nastop službe s 1. decembrom 1972.  
Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

## TELEVIZIJSKI SPORED

**NEDELJA, 1. OKTOBRA**  
8.50 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Bg) - 9.40 Po domače s Fantii na vasi (Lj) - 10.12 Kmetijska oddaja (Zg) - 10.55 Mozaik (Lj) - 11.00 Otroška matineja (Lj) - 11.50 Poročila (Lj) - 11.55 Mestece Peyton (Lj) - 12.45 TV kašipot (do 13.05) (Lj) - Nedeljsko popoldne - Poročila - Celovečerni film (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Smeh na odrskih deskah (Bg) - 21.15 Stih in pesem (Zg) - 21.30 Sportni pregled (JRT) - 22.00 Poročila (Lj)

horje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.50 Vitez Vihar - serijski film (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Mozaik (Lj) - 18.35 Olimpijski pregled - barvna oddaja (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 W. Zola: Nana - barvna oddaja - I. del (Lj) - 21.20 Mi med seboj: Krško - barvna oddaja (Lj) - 22.20 Poročila (Lj)

**PONEDELJEK, 2. OKTOBRA**  
DAN MADŽARŠKE TV  
9.05 Odrpita univerza (Bg) - 9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Nemščina (Zg) - 10.45 Angleščina (Zg) - 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bg) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.40 Angleščina (ponovitev) (Zg) - 15.55 Angleščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Francoščina (Bg) - 16.40 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 16.55) (Bg) - 17.40 TV obzornik (Lj) - 17.55 Prostor na papirju - madžarska otroška oddaja (Lj) - 18.20 Ritmi Roberta Ratonija - zabavno glasb. oddaja madž. (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Sprehod po Matkovini - madžarska odd. (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Bojazljivka - madžarska TV drama (Lj) - 22.00 Gajane - balet (Lj) - 22.20 Večerni koncert (Lj) - 22.50 Poročila (Lj)

**ČETRTEK, 5. OKTOBRA**  
9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Angleščina (Zg) - 10.45 Nemščina (Zg) - 11.00 Francoščina (Bg) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.40 Angleščina (Zg) - 15.55 Nemščina (Zg) - 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Bg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.50 Tudi to so počitnice - otroška oddaja (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Vsi vlaki sveta - serijski film (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Mestece Peyton (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Četrtekovi razgledi: Cerko (Lj) - 21.25 M. Kraljevič: Leda - nadaljevanje in konec (Lj) - 22.30 Poročila (Lj)

**TOREK, 3. OKTOBRA**  
9.35 TV v šoli (Zg) - 10.40 Nemščina (Zg) - 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bg) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.35 Ruščina - ponovitev (Zg) - 15.55 TV vrtec (Zg) - 16.10 Angleščina (do 16.40) (Bg) - 17.15 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.30) (Bg) - 17.50 Dve poljski pravljici (Lj) - 18.05 Risanka (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Moški zbor "Slava Klavora" iz Maribora (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Iz sveta oblikovanja (Lj) - 19.25 Oblikovanje odnosov do starih ljudi - oddaja iz cikla Staranje in starost (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Človek z rikšo - barvni film (Lj) - 22.10 Glasbeni nohturno: Komorni zbor RTV Ljubljana (Lj) - 22.30 Poročila (Lj)

**PETEK, 6. OKTOBRA**  
9.30 TV v šoli (Zg) - 11.00 Angleščina (Bg) - 14.40 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Bg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.35 L. Suhodolčan: Kavboj (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Gospodinski pripomočki: Zaloga hrane v gospodinjstvu (Lj) - 18.40 Ekonomsko izrazoslovje (Lj) - 18.45 Naši operni pevci: Zdravko Kovač (Lj) - 19.05 Mozaik (Lj) - 19.10 Sodobni: Mimi Malenšek (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Sojenje v Nuernbergu - celov. film (Lj) - 23.05 Poročila

**SREDA, 4. OKTOBRA**  
8.20 TV v šoli (Zg) - 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.35 L. Suhodolčan: Kavboj (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Gospodinski pripomočki: Zaloga hrane v gospodinjstvu (Lj) - 18.40 Ekonomsko izrazoslovje (Lj) - 18.45 Naši operni pevci: Zdravko Kovač (Lj) - 19.05 Mozaik (Lj) - 19.10 Sodobni: Mimi Malenšek (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Sojenje v Nuernbergu - celov. film (Lj) - 23.05 Poročila

**SOBOTA, 7. OKTOBRA**  
9.35 TV v šoli (do 11.00) (Zg) - 17.45 Ptujski festival - III. oddaja (Lj) - 18.10 Obzornik (Lj) - 18.25 V deželi klobukov - barvni film (Lj) - 18.50 Gospod Piper - barvni film (Lj) - 19.20 Mozaik (Lj) - 19.25 Izziv - barvni film s festivala Sportnih in turističnih filmov v Kranju (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Štajerska pesem - Prenos iz Maribora (JRT) (Lj) - 21.35 Pribočnik njegove ekscelence - serijski film (Lj) - 22.50 TV kašipot (Lj) - 23.10 Poročila (Lj)

## RADIO SEVNICA

**NEDELJA, 1. OKTOBRA:** 10.30 Reklame in oglasi - Po domače s Henčkom in njegovimi fanti (I. del) - Kmetijski nasveti - 20 minut v Dubrovniškimi trubadurji - SOLE V NAŠI OBCINI (razmere na OŠ Tržišče) - Za vsakogar nekaj. TEDIEN POZARNE VARNOSTI (III. del). - 12.30 Poročila - Čestitke in pozdravi naših poslušalcev - 15.00 Zaključek oddaje.

**SREDA, 4. OKTOBRA:** 16.00 Poročila - Reklame in oglasi - Po domače s Henčkom in njegovimi fanti (II. del) - TEDIEN POZARNE VARNOSTI (konec) - Disco klub brez imena - Zdravstveni napotki - Četrte ure za pop glasbo - 18.00 Zaključek oddaje.

## RADIO BREŽICE

**ČETRTEK, 28. SEPTEMBRA:** 16.00 do 16.15 Napoved programa, poročila in turistični napotki - 16.15 do 16.30 Nove plošče RTB - 16.30 do 16.45 Aktualnost tedna - 16.45 do 17.00 Obvestila in reklame - 17.00 do 18.00 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

**SOBOTA, 30. SEPTEMBRA:** 16.00 do 16.30 Pol ure za pop glasbo - 16.30 do 16.45 Radijska univerza - 16.45 do 17.10 Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil in reklam ter melodija za vas - 17.10 do 17.30 Za naše najmlajše: Lep, razumen in precej debelusen - 17.30 do 18.00 Narodnozabavne na valu 192 m.

**NEDELJA, 1. OKTOBRA:** 10.30 Domače zanimivosti - Priprave na gradnjo jedrske elektrarne Krško - zapis z novinarske konference - Za naše kmetovalce: O tehničnem lesu in lesu za kurjavo - Nedeljski razgovor - Obvestila, reklame in spored kinematografov - 12.00 do 15.00 Občani čestitajo in pozdravljajo.

**TOREK, 3. OKTOBRA:** 16.00 do 16.15 Napoved programa in srečanje s Henčkom ter njegovimi fanti - 16.15 do 17.00 Poročila - Jugoton vam predstavlja - Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista - Obvestila, reklame in filmski pregled - 17.00 do 17.15 Iz življenja v JLA - 17.15 do 17.30 Tedenski športni komentar - 17.30 do 18.00 Mladinska oddaja.

## DELO NA ŽELEZNICI

**Prometna sekcija Novo mesto**  
sprejme takoj v redno delovno razmerje  
**KVALIFICIRANEGA OBRTRNIKA mizarske stroke**  
**VEČ DELAVCEV za kretnike, zavirače, premikače**  
Pogoj: starost nad 18 let, po možnosti vojaščine prosti. Prošnje sprejema Prometna sekcija Novo mesto, Försterjeva 1, 68001 Novo mesto, p. p. 75.

## ZDRAVILIŠČE ČATEŠKE TOPLICE Čatež ob Savi

**OBJAVLJA PROSTO DELOVNO MESTO GLAVNEGA RAČUNOVODJE**  
Poleg splošnih pogojev mora prosilec izpolnjevati še naslednje:  
- da ima višjo ekonomsko izobrazbo in pet let ustrezne prakse kot glavni računovodja,  
- da ima srednjo ekonomsko izobrazbo in pet let ustrezne prakse kot glavni računovodja.  
Kandidati za navedeno delovno mesto naj pošljejo ponudbe Zdravilišču Čateške Toplice, komisiji za družbeni standard in delovna razmerja, nakasneje do 1. oktobra 1972.  
Nastop službe po dogovoru.

## ODBOR ZA MEDSEBOJNA RAZMERJA PODJETJA "ŽIČNICA", Ljubljana, Tržaška cesta 49

**OBJAVLJA V KLJUČAVNICARSKEM ODDELKU V RIBNICI NA DOLENJSKEM NASLEDNJA**  
**PROSTA DELOVNA MESTA V RIBNICI KV kovinostrugar več KV ključavničarjev**  
POGOJ: končana poklicna šola.  
Interesenti naj pošljejo pismene vloge na naslov: "ŽIČNICA", Ljubljana, Tržaška cesta 49, ali naj se osebno zgledajo v ključavničarskem oddelku v Ribnici.

## "INLES" - industrija stavbnega pohištva Ribnica na Dolenjskem

razpisuje prosto delovno mesto  
**SOBOSLIKARJA**  
Pogoji: kvalificiran soboslikar s prakso na tem področju.  
Nastop službe takoj ali po dogovoru. Osebnih dohodki določeni s pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov. Stanovanje preskrbljeno v določenem času. Pismene vloge sprejema kadrovska služba podjetja do 5. oktobra 1972.

## Hrastova klada za stopo

Zunaj leži hrastova klada. „Za stopo bo!“ pribije Strah, a takoj umakne besedo: „Ne vem, če jo bo še kazalo obdelati...“  
Zdaj gremo gledat še stope. Pet jih ima, a delata še dve: iz ječmena ješprenj ali ričet, iz prosa kašo. Palica je hrastova, spodnji del je hrastov. Železen žok udari v luknjo v leseni kladi, luknja pa je kot ribniški pisker: spodaj je ožja, da se ječmen vrtil, ko žok štoka.  
Na gredelj zadnjega vodnega kolesa so navadno izdobljene luknje, vanje pa so zabite lesene tace, ki vzdigujejo stope. Stop je navadno pet v vrsti in druga za drugo udarjajo v odprtine v hrastovem brunu. Odprtine so, kot je bilo že zapisano, navadno spodaj ožje, da se proso premika in da vsako zrno pride pod stope. Ko se odluščijo mekine, dobimo pšeno. To je ophano ajdovo ali ječmenovo proso.  
Tako je razlagal Janez Strah in ob koncu, ko smo se že poslovljali, prinesel še dve barvni fotografiji. Švicar, ki je pred letom tu ribe lovil, ga je slikal v

mlinu ter ob kolesu in mu poslal fotografijo za spomin.  
Slab spomin pa je državna ribogojnica, v kateri so imeli včasih postrvi, danes pa je prazna...

## O velikem petku

Mlinar v Podbukovju se piše Strah. Kako je pa s strahovi v mlinih? Večkrat je bilo slišati pripoved, kako so se prikazovali duhovi umrlih mlinarjev - kot v gradovih. Tako je bilo na veliki petek prepovedano mleti, češ da bi se sicer mlinar zameril Bogu. Kdor tega ni spoštoval, je govorilo izročilo, mu je med mletjem izpod mlinskih koles tekla kri. Neki mlinar je imel pomočnika, ki je imel raje od velikega petka in spoštovanja polič vina, ki ga je zaslužil z mletjem, in pa merico moke. Zato se ni oziral na izročilo, pač pa je dvignil zapornice tudi na ta prepovedani dan. Gospodar, ki je to videl, je brz ujel podgano in jo skrivaj vrgel med mlinske kamne.  
Ko je pričurkala kri, je pomočnika kar vrglo skozi vrata in bliskovito je zaprl zapornice, da so se kolesa škripaje ustavila. Odtlej na veliki petek ni nikdar več mlet.  
Mlinar Strah pa je povedal še,

kako je strašilo v mlinu na Dvoru. Tam je menda včasih sam hudič mlet s številkami. Ropotalo je, da so se vsi tresli, in izpod kamna so padale številke. Toda mlinar in pomočnik se

nista bala. Skrivaj sta oprezala, kakšne številke je „zmlet“ repati in potem sta na loteriji stavila - na tiste številke, ki jih je mlet hudič. Ni znano, če sta tudi kaj zadela!

## Čoln v curku

Imela sva pametno misel, da sva vse, kar sva vozila v čolnu, zavila v polivinilaste vreče in privezala. Strah ima velike oči, previdnost pa je mati modrosti. Tako sva menila, ker človek nikoli ne ve, kje preži nevarnost.  
Najin pogum je naraščal z vsako brzico, ki sva jo spretno prevozila, in z vsakim slapom ali jezom, ki sva ga premagala. Tako sva postajala vse bolj brezskrbna, da ne rečem pošteno - predrzna!  
Kazen naju je doletela že pred Velikim Globokim. Najina pazljivost je namreč tako popustila, da nisva več pazila, kakó sva se zapeljala v curek, niti nisva več posebno resno jemala čeri, ki so molele iz vode, ali kar je še hujše: ki so bile tik pod vodo.  
V neki dokaj dolgi brzici sva med številnimi čerami našla krasen curek in se od strani spustila vanj. To je bila prva napaka. Toda kadar ima hudič mlade, jih ima navadno cel kup.  
Tako je bilo tudi pred Velikim Globokim. Komaj sva se ujela v curku, naju je presenetila zahrbtna čer. Zadnji hip sva jo opazila in oba sva storila enako: z veslom sva se odrinila.  
(Se nadaljuje)



Mlinar Strah v Podbukovju se odpira vodno zapornico. Koliko časa bo še tako delal? Kdo ve...

**3**  
Os, ki ji pravi štekelj, na istem vretenu se vrta kolo, ki vrtila preslico. Palica ima železno stango in naloga drevnih klincev. Štekelj bo vrtil kamen...  
Dokler bo šlo in dokler nošali, bom mlet,“ zatrđi mlinar in nekako zalostno dodaja: „Bi imel valjčke, bi lahko pa imel valjčekov pri Strahu...“  
Toda imeli, ker sin ne bo več...  
Gremo nazaj v mlin, prijatelji. Se za betonska korita. Mlinar je leta 1921, prej so imeli lesena. Pove mlinar. In nepravilnega ponosa je v njegovem glasu.





## Nikola je zraven!

„G. Padevski!  
Malo, zelo malo je tako plemenitih ljudi, kot ste vi. Hvala vam – čeprav to ni zadosti.“

Tako piše na hrbtni strani posetnice doktorja Zdravka Vedlina, šefa službe za očesne bolezni iz Medicinskega centra v Slavonskem Brodu. Morda se boste začudili, kako je med Nikoline spominke zašla ta zahvala, kot sem se zadnjič začudil jaz, ko sem se zbudil na otavi taborniškega bivaka pod Radoho in najprej zagledal namesto medveda – Nikolo Padevskega, kako postavlja svoje lastno ozvočenje za „športni dan“ lovske družine Padež...

Pravzaprav se Novomeščani ne čudijo več, če vidijo Nikolo kot fotoreporterja na prireditvi v prosvetnem domu, če ga spoznajo na odru med člani igralske družine, ali če gre skozi mesto velik mednarodni avtomobilski rally in je pod senčnikom za sodniško mizico glavni časomerilec – Nikola. Čudili bi se, če ga povsod tu ne bi bilo zraven!

Avgusta letos je zletel z mostu pri Otočcu v Krko avtomobil citroen-žaba, last dr. Vedlina. Nikola je pomagala izvleči žabo na suho, odpeljal nesrečnega doktorja do mehanične delavnice in uredil vse za čimprejše popravilo. Od tu tista posetnica in kristalni pepelnik za spomin, čeprav Nikola ne kadi.

Pomoč bližnjemu je Nikolino temeljno načelo: „Najbolj sem zadovoljen, kadar vem, da s svojim delom nekemu pomagam, kadar vem, da so moja prizadevanja vsaj majhen prispevek k utripu mesta, kadar delam v zadovoljstvo ljudi in okolice. Glavna vrednota človeka je, da vidi drugega takrat, ko je v najtežjem položaju, in mu pomaga, kolikor se pač da.“

Teško bi rekli, da je Nikola kdaj zatajil ta svoja načela. Bližnji in daljni sosedje trkajo na njegova vrata na Mestnih njivah zjutraj, zvečer ali ponoči in redko kdo ostane praznih rok, pa naj gre za pomoč pri delu ali samo za navaden čopič, letvico ali sveder.

Zato je Nikola tudi krvo-dajalec z zlato plaketo: devetinštridesetkrat je dal kri za bližnjega! Na steni ima uokvirjeno veliko diplomu

Rdečega križa za dolgoletno delo v tej človekoljubni organizaciji, ki se danes zdi marsikomu že malo iz mode.

Nikola, ki se je pred 37 leti rodil očetu Poljaku in materi Hrvatici v bosenski Derventi, pa je v življenju od končane vojne pomorske šole v Kraljevici, skozi mlađinske brigade na avtomobilski cesti, do livarne v črnomaljskem BELTU marsikaj videl in poskusil, da ve, koliko je še ljudi, ki so pomoči potrebni.

Če je bil v teh dvanaestih letih, odkar je prišel v Novo mesto, predsednik krajevne odbora Socialistične zveze, tajnik mestnega odbora Rdečega križa in obč. odbora Ljudske tehnike, kot nekdanji rokometas predsednik rokometnega kluba, član obč. zveze Društva prijateljev mladine ter član upravnega odbora AMD in Planinskega društva, potem ni nič čudnega, če marljivo dela tudi v dramski skupini Dušana Jereba in vsa leta kot izprašan športni funkcionar pri gorjanskih avtomobilskih dirkah. Tu sem ga nazadnje imel tudi sam priložnost boljše spoznati. Če se je kdo v najtežjih okoliščinah pripravljen spopasti z nepremostljivimi težavami, potem je to prav gotovo on. Vsi organizatorji dirke dobro vedo, da bi za vsakogar laže našli nadomestilo kot za Nikolo. Postal je simbol za požrtvovalnost in garanje, ki ju vlagajo v dirko vsi njeni neplačani prireditelji.

Pred šestimi leti se je zaposlil pri DOMINVESTU, kjer je zdaj upravitelj mestne tržnice, ki jo „vodi kot samostojno obračunsko enoto“, na kar je zelo ponosen. Poročen je s Trebanjko, ima fantka in pravi, da se v Novem mestu že zdavnaj počuti kot meščan in kot občan, skratka – doma: „Vsak napredek mesta, vse kar se tu dogaja, mi je drago, kot da bi bil tu rojen!“

„Imaš kakšen hoby?“

„Umetniško slikanje, risanje in aranžerstvo, zadnje čase zlasti črkoslikarstvo.“

Na polici v dnevi sobi sem videl zajetno delo iz črkovne tipologije, knjigo Typos, zbranega Remarquea, Sienkiewicza in druge.

Najbolj pri srcu pa mu je Rdeči križ.

In Nikola ne bo odnehal.

M. MOSKON

## Razbili, topli potem pa šli

Vse leto so se vaščani Hrasta pripravljali na proslavo, ki je bila 9. septembra v počastitev 30-letnice napada na italijansko postojanko. Vse leto so se domačini veselili zabave, a tudi to jim zlikovci niso privoščili.

Ko je bila vrtna veselica, ki so jo priredili nekdanji borci na višku, je skupina moških začela razbijati. Uničili so večino steklenice, polo-

mili mize in stole, lotili so se ograje, končno pa so pretepli še domačine. Stanko Šuklje iz Lokvice in Ivan Juršič iz Bereče vasi sta bila poškodovana in sta morala po pomoč k zdravniku.

Milčičniki so skupini sedmih razbijalcev za petami. Sled vodi proti semičkemu koncu v vas Praprotn. Kazen ne bo ušla!

## TRGOVSKA SRAMOTA

Medtem ko od drugod poročajo, da zmanjkuje sladkorja, da so vrste za meso in kruh, je v Kočevju v soboto, 23. septembra, zmanjkalo celo krompirja. Niso ga imeli ne v Mercatorjevi trgovini, niti v „Sadje-zeleznjavi“, ne v NAMI in tudi na tržnici ne. Že v nedeljo pa je bilo spet dovolj krompirja.



Povratno tekmo med debelimi in suhimi prebivalci Stranske vasi, ki je bila prejšnji teden na novem igrišču na Ruperč vrhu, so s 3:1 dobili suhi. Srečanje je bilo tokrat kljub ugodnejšim pogojem za igro težje in marsikateri debeluh bi lahko proti koncu drugega polčasa zaradi izgubljenih kilogramov zaigral v ekipi suhih. (Foto: J. Pezelj)

## Sodobna živinoreja

Že od nekaj je bil hlev ponos vsakega kmeta. Ne hlev sam, temveč tudi živina v njem, ki so jo šteli po repih. Vsak je hotel imeti najboljše in najlepše. Krave so povrgle vse polno telet in dalje mleka, da niso vedeli, kam z njim.

Nekdo se je spomnil in zahteval ukinitve domačih plemenitih bikov in naravnega oplojevanja. Ne vem, kaj ga je pičilo (morda je bil kravam nevoščljiv za užitek, ki so ga imele enkrat v letu), dejstvo je, da je v veljavi obvezno umetno osemenjevanje in da je precej krav jalovih. Nič več ne kažejo zunanjih znakov, kdaj si želijo ženina, največkrat pa ugotavljamo krivdo starega se-

mena, neažurnost osemenjevalca ali pa je to le odpor krav proti poseganju človeka v njihove notranje zadeve in celo nosečnost. Zaradi vsega tega ni dovolj telet, ni mleka, ni mesa. Se tista živina, od katere jemo meso, je največkrat z napako in prisilno zaklana. Ponavadi jemo meso kakšne stare krave, ki je bila že najmanj tri zlati poroki in so ji bili dnevi že šteti. V takem mesu je vse polno loja in žilavih kit, ki bi se tudi po trikratnem kuhanju ne zmehčale. Prav gotovo je kvaliteta tega mesa slabša od sočnega mesa mlajših živali, ki ga ni mogoče dobiti, zato pa v mesnici pri plačilu ni razlike.

Tudi s plačevanjem spolnih uslug ni vse v redu.



Med 106 glasili slovenskih osnovnih šol so „Utrinki“ novomeške šole Katje Rupena dobili 2. nagrado – fotoaparata. Utrinki so nagrajeni za izvirnost in raznovrstnost prispevkov, objavljenih na straneh 3 lanskih števil. Na sliki: Novomeščani primerjajo glasilo. (Foto: Zeleznik)

## Medved na dvorišču

Obnaša se, kot da ve, da je zaščiten – Kmet slika divjad žanje – Ljudje beže v mesta

Videti medveda ni pri nas v Kolpski dolini in okolici Kužju nič posebnega. Kdor želi, si ga lahko ogleda celo podnevi, posebno na njivah v vasi Laze pri Kužju. Zelo zanimivo je, da se medvedje sploh ne boje prebivalcev, posebno ne mladič, ki se igrajo celo po košenicah.

Človek ne bi verjel, da si upa medved celo do hiš. Medved je pred kratkim obiskal mene, in sicer pri belem dnevu okoli desete ure dopoldne na dvorišču pred hišo. Prišel si je ogledat prazne jabolane in hruške na vrtu. Ko je videl, da ni ničesar za pod zob, je odhlačal drugam.

Medvedji in divji prašičji so napravili ogromno škodo na koruzi, posebno v vaseh Laze in Gladloka. Ne bojijo se ne strašil in ne ognjev. Kot da vedo, da so zaščiteni. Nič čudnega ne bo, če ne bodo kmetje več orali in sejali. Kmet namreč le dela, divjad pa jeseni večji del pridelka pobere. Če bo šlo tako naprej, bo Kolpska dolina še hitreje izumirala,

v njej pa bo popolnoma zapopadla divjad.

JOŽE KELLER  
Kuželj – Kolpska dolina

## V BELSADU

Črnomaljska prehrabena komisija stija že več let životari in je pravi met uganj: koliko časa bodo zdržali, kaj bo s podjetjem in njegovimi slemimi? Poslovanje na razpisni bilnosti vsekakor ne prinaša zadovoljstva, sploh pa ne možnosti za razvoj in nizecijo zastarele proizvodnje. Nadaljnjo rast.

V zadnjih dveh letih so imeli nekaj poslovnih partnerjev in izšli izih razgovorov z njimi o možnosti združitvi, toda iz dolgo mnenjske testa doslej ni bilo kruha. Bolj ima letos še večje težave, ker se mače sadne letine ni. Proizvodnja kompotov so morali opustiti, saj tem ko predelava uspeva. Podjetje je komaj dokopalo do sanacijskega programa, že ga morajo sprejeti kajti medtem so se spreminjali zunanjetrgovinski predpisi. Še bolj važno pa je, da se lotujejo investicijskega programa, ki bo prinesel dolgoročno in ekonomično rast za podjetje, oddahnili pa si bodo tudi na občini.

Z modernizacijo bo lahko Belsad postal eden večjih kolektivov, kaj pripravljuje, je zaenkrat še preveč skrivnost. Kot napoveduje direktor podjetja Slavko Grahek, „ne bo dolgo, ko bodo iz kolektiva našli zelo ugodne vesti“.

## NEDELJO ODPRTO

MARKET na Kristanovi cesti  
MARKET na Cesti herojev in  
DELIKATESA na Glavnem trgu

## DOLENJKA

Skočnino je treba plačati za tiste krave in telice, ki so zanosile ali ne, in za tiste, ki so se preselile s tega sveta in teh dobrot niso bile deležne. Pogosto pa še po dvakrat, če plačila ni mogoče dokazati z odrezkom položnice. Vidite, kako je to enostavno in bolj pravično kot včasih, ko je kmet plačal prvič, potem pa kravo pripuščal toliko časa brezplačno, dokler ni bila oplojena.

Sam se ne ukvarjam s kmetijstvom, vendar si ne morem kaj, da ne bi (bolj za zabavo kot korist) redil nekaj zajcev in kokoši. Meso pred nekaj leti so razbojnali, da se je razširila kokošja kuga. Vse kokoši je bilo treba cepiti. Na določen dan smo po celi vasi kot nori lovili kokoši okoli hiš in plotov in jih v vrečah in zabojčkih prinašali k cepitvi. Ko smo se vračali z njimi, niso bile več

tako živahne kot prej. Bile so kilave in se jim ni ljubilo živeti. Nekaj jih je poginilo, zato smo jih razrezali in ugotovili, da so neuzite. Meso je bilo okrog cepilnega mesta popolnoma črno. Protestirali smo pri veterinarju, da nam je uničil kokoši, on se je smejal, čes da so bile že prej okužene, in razlagal znanstvene izsledke.

Prav preveč mu nisem verjel, ker imam kokoši vedno zaprte, vendar ni pomagalo preostalim kokošim, ki pol leta niso nesle jajc. Časa so potrebovale, da so ozdravele. Od tedaj se nisem več prekal. Se večkrat so prišli cepiti kokoši in edini vasi se temu nisem odzval. Po celi soseski so kokoši poginjale, bolehole in bile brez jajc, jaz pa jih imam pozimi in poleti dovolj zase in za prodajo.

ZABARJEV LENART